

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

EKONOMICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta
Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova KSP

Studijní program: Ekonomika a management

Studijní obor: Obchodně - podnikatelský

Střední Dalmácie - produkty pro české turisty na Jadranu

Autor:
Vedoucí bakalářské práce:

Lenka Závodská Vahalíková, DiS.
doc. Dr. Ing. Dagmar Parmová Škodová

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka ZÁVODSKÁ VAHALÍKOVÁ**
Osobní číslo: **E10173**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Střední Dalmácie - produkty pro české turisty na Jadranu.**
Zadávací katedra: **Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Hlavním cílem je zmapování potenciálu Střední Dalmácie, analýza statistických údajů návštěvnosti Chorvatska domácími, zahraničními a českými turisty, vytvoření dvou pobytově - poznávacích zájezdů, které by našli své klienty na trhu cestovního ruchu. Vedlejším cílem je snaha ještě více přispět k propagaci Střední Dalmácie jako turistické destinace.

Metodika práce:

1. Studium odborné literatury. 2. Logická úvaha. 3. Sběr a třídění sekundárních a primárních dat pomocí dotazníkového šetření. 4. Metoda analytická - zhodnocení různých kombinací možností a na základě zkušeností. Komparativní analýza a syntetická analýza. 5. Vypracování vlastní bakalářské práce.

Rámcová osnova:

Úvod. 1. Literární přehled. 2. Cíle práce a metodický postup. 3. Analýza statistických údajů návštěvnosti Chorvatska. 4. Vlastní práce - analýza nabídky vypracovaných zájezdů.

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah pracovní zprávy: 40-50 stran, dle možností
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

1. ČERNÝ, D. a SMETANA P. *Dovolená - Chorvatsko*. Praha: Trade & Leisure Publikations, s.r.o., 2005. ISBN 1801-1527.
2. ČERTÍK, MIROSLAV a kolektiv autorů. *Cestovní ruch - vývoj, organizace a řízení*. Praha: Off, s.r.o., 2000. ISBN 80-238-6275-8.
3. KLÖCKER, H. a J. VAŠUT. *Dalmácie*. Havlíčkův Brod: Merian Live, 2003. ISBN 80-7236-311-5.
4. KOMÁRKOVÁ, L., J. SLÁDKOVÁ a K. SZENTESIOVÁ. *Chorvatsko - střední Dalmácie*. Praha: Kartografie, a.s., 2004. ISBN 80-7011-772-9.
5. KOVAL, J., L. SVOBODOVÁ a L. MACHÁČKOVÁ. *Společník cestovatele - Chorvatsko*. Praha: Euromedia Group, k. s. - Ikar, 2003. ISBN 80-249-0157-9.
6. KUNEŠOVÁ, E., NEDVĚDOVÁ A. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, a.s., 1992.
7. NĚMEC, D., J. PETRO a M. ŽILIČ. *Chorvatsko - kapesní průvodce*. Brno: CP Books. a.s., 2005. ISBN 80-251-0596-2
8. ORIEŠKA, J. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Idea Servis, 1999. ISBN 80-85970-27-9.
9. SAWAJDO, J., J. STOVRAJ a M. SCHREINEROVÁ. *Chorvatsko*. Bučovice: Ro-to-m, 2002. ISBN 80-8540-99-5.
10. ORIEŠKA, J. *Služby v cestovním ruchu*. Praha: Idea Servis, 2010. ISBN 978-80-85970-68-5
11. KUČEROVÁ I. *Ekonomika se zaměřením na cestovní ruch*. Praha: Idea Servis, 1997. ISBN 80-85970-147
12. MORRISON A. *Marketing pohostinství cestovního ruchu*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-85605-90-2

Vedoucí bakalářské práce:

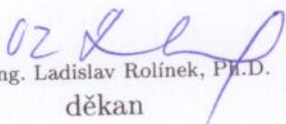
doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Datum zadání bakalářské práce:

30. listopadu 2012

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. dubna 2014

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
L.S.
Studentská 13 (25)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 5. srpna 2013

Prohlášení

Prohlašuji, že bakalářskou práci na **téma „Střední Dalmácie produkty pro české turisty na Jadranu“** vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v přehledu použité literatury.

Prohlašuji v souladu s § 47b zákona č.111/1998 Sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě – v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. Zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 1. 8. 2013

.....

Lenka Závodská Vahalíková, DiS.

Následující stránky jsou především výsledkem velmi dobré spolupráce s vedoucí bakalářské práce paní doc. Dr. Ing. Dagmar Parmovou Škodovou.

Děkuji doc. Dr. Ing. Dagmar Parmové Škodové za odborné vedení a poskytnuté rady při zpracování této bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	2
1. Cíl a metodika práce	4
1.1 Metodika práce.....	5
2. Literární přehled	7
2.1 Vybrané základní pojmy	7
2.2 Typologie služeb cestovního ruchu.....	8
2.3 Marketing služeb cestovního ruchu	9
2.4 Střední Dalmácie.....	10
2.4.1 Historie a vývoj Střední Dalmácie.....	11
2.4.2 Charakteristika Střední Dalmácie	12
2.4.3 Kulturní a přírodní potenciál.....	14
3. Analýza statistických údajů	33
3.1 Domácí a zahraničních turistů v Chorvatsku	35
3.1.1 Návštěvnost historických památek a národních parků	40
3.1.2 Čeští turisté v Chorvatsku.....	42
4. Analýza nabídky zájezdů	43
4.1 Marketingový výzkum	43
4.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření	44
4.3 Vyhodnocení dotazníku	58
4.3.1 Tvorba a programy zájezdů	58
4.3.1.1 Program 10 denního pobytově - poznávacího zájezdu	59
Závěr	84
Summary.....	85
Seznam zkratk	86
Seznam použité literatury	87
Seznam tabulek	89
Seznam grafů	90
Seznam příloh	91

Úvod

Střední Dalmácie je považována zejména českými turisty za nejpřitažlivější a nejmalebnější oblast z celého chorvatského pobřeží. Oblast střední Dalmácie začíná Šibenicko - kninskou župou a končí až za Makarskou riviérou. Zahrnuje ostrovy a ostrůvky šibenického souostroví, velké středodalmátské ostrovy Šoltu, Brač, Hvar a Vis.

„Když cestujeme směrem k této části jaderského pobřeží, musíme projet přes Plitvická jezera, jedinečnou přírodní perlu a národní park, kde bychom se rozhodně měli zastavit. Nikdo nebude litovat, pokud věnujeme den i více jejich návštěvě. Plitvická jezera jsou v každém ročním období výjimečná. Šibenik, město bohatého kulturně-historického dědictví a památek v čele s katedrálou Svatého Jakuba, dílem Juraje Dalmatince, je dnes na seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Dále směrem na Split navštívíme Primošten, drahokam této části chorvatského pobřeží a kolébku jednoho z nejznámějších chorvatských červených vín – Babič. Mezi jedinečným městem Trogir, jehož historické jádro je také na seznamu světového kulturního dědictví, a největším dalmatským hlavním městem Splitem, je v kaštelánském zálivu umístěno sedm Kaštelů. Na jih od Splitu pak leží Omišská a Makarská riviéra, které svojí krásou od pradávna přitahují české turisty. Místa jako jsou Omiš, Brela, Tučepi, Makarská, Podgora, Živogošće a Gradac jsou dnes přitažlivá letoviska s možnostmi velmi kvalitního ubytování. Jednou z největších „ozdob“ této části jaderského pobřeží jsou ostrovy, z nichž největšími v tomto regionu jsou Brač, Hvar a Vis. Ostrov Brač se pyšní jednou z nejkrásnějších pláží - Zlatým mysem. Hvar je zase známý svými levandulovými poli a vinohrady i historickými městy Hvar a Stari Grad. Poblíž ostrova Vis se nachází ostrov Biševo s malebnou Biševskou jeskyní, která může směle soutěžit s proslulou Modrou jeskyní na Capri.“

Hlavní cílem mé bakalářské práce je vytvoření zajímavých produktů, které by našli své klienty na trhu cestovního ruchu a za vedlejší cíl si kladu ještě více přispět k propagaci střední Dalmácie jako turistické destinace.

Vycházím z hypotézy, že pobytové či poznávací zájezdy zaměřené na oblast střední Dalmácie se u turistů těší velké oblibě. Úspěch střední Dalmácie u českých turistů je podmíněn dotazníkovým šetřením u jednotlivých klientů, poznatky a zkušenostmi

cestovních kancelářích zaměřených na střední Dalmácii. České cestovní kanceláře prodávají poměrně úspěšně pobytové nebo poznávací zájezdy do střední Dalmácie.

Cesty k Jadranu, zejména do oblasti střední Dalmácie mají u českých turistů již prvorepublikovou předválečnou tradici.

1. Cíl a metodika práce

Tato bakalářská práce se bude zabývat oblastí Chorvatska, konkrétněji oblastí střední Dalmácie. Hlavním cílem této bakalářské práce bude vytvoření a sestavení zajímavých a kvalitních produktů, které by našly svou klientelu na poli cestovního ruchu.

Zvolíme si dva zájezdy. Oba zájezdy budou pobytově – poznávací, neboť vycházíme z hypotézy, že je to nejlepší možnost, jak během několika dnů spojit aktivní dovolenou zaměřenou na poznávání s příjemným odpočinkem a relaxací u moře. Tento balík služeb se na základě našeho uvážení bude skládat z dopravy, ubytování, stravování, pojištění a služeb průvodce.

Pro realizaci těchto dvou zájezdů bude vybrána oblast střední Dalmácie. Tato oblast je turisticky velice přitažlivá, protože disponuje podmínkami přírodními, kulturně – společenskými i materiálně – technickou základnou. Za místo pobytu u prvního pobytově – poznávacího zájezdu s názvem „**Historické perly střední Dalmácie**“ bude určeno město Omiš, které je vzdáleno 26 km jihovýchodně od Splitu.

Za místo pobytu u druhého pobytově – poznávacího zájezdu s názvem „**Za krásami středodalmatských ostrovů**“ bude vybráno snad nejznámější letovisko v Dalmácii Makarská, které se nachází na počátku Makarské riviéry a je vzdáleno 62 km od Splitu. Při výběru míst, která budou v zájezdech zahrnuta, vycházíme z konzultací s klienty a pracovníky cestovních kanceláří zaměřených na oblast střední Dalmácie a také z vlastních zkušeností. Pracuje se zde dotazovací metodou.

V první teoretické fázi této bakalářské práce se seznámíme se základními pojmy z cestovního ruchu, typologií služeb cestovního ruchu a marketingem cestovního ruchu. Tato teoretická fáze se bude dále zabývat rozborem potenciálu navštívených destinací, které jsou součástí programu našich dvou pobytově – poznávacích zájezdů. Třetí kapitola bude zaměřena na analýzu statistických údajů. Pro lepší přehlednost uvádíme v této kapitole tabulky a grafy týkající se návštěvnosti Chorvatské republiky domácími, zahraničními a českými turisty. V analýze nabídky zájezdů, bude proveden vlastní výzkum pomocí dotazovací metody. Získáme tak potřebné informace o tom, jaké požadavky mají čeští turisté na dovolenou ve střední Dalmácii.

Marketingový výzkum bude proveden formou písemných dotazníků. Tento dotazník obsahuje 14 otázek a bude určen rezidentům žijícím trvale v České republice. Dotazník je sestaven v českém jazyce. Počet dotazovaných jsme rozdělili podle kritérií, pohlaví, věk a dosažené vzdělání. Domníváme se, že tato kritéria mají na volbu a názory dotazovaných lidí značný vliv. Otázky mají charakter otevřených a uzavřených otázek. První otázka dotazníku patří k uzavřeným dichotomickým otázkám, kde jsou možné jen dvě odpovědi ANO či NE. V případě uzavřených otázek jde o otázky s více než dvěma volbami odpovědí. V šesté otázce budou mít respondenti možnost asociační otevřené odpovědi. Dotazníků bude 100. Dotazníky budou zaslány elektronickou poštou autorčiným přátelům, známým a rodinným příslušníkům. Dále budou dotazníky rozdány do informačního střediska České Budějovice a některé dotazy budou kladeny potencionálním turistům ve vesnici Dynín.

Cílem je zjistit, zda potencionální čeští turisté považují střední Dalmácii za atraktivní. Jaké typy zájezdů a destinací upřednostňují. Kolik dní by měla trvat ideální dovolená. Zajímá nás volba dopravního prostředku, ubytovacího a stravovacího zařízení. Zjišťujeme, s kým by naši respondenti jeli na dovolenou nejraději, zda mají povědomí o střední Dalmácii jako turistické destinaci, zda preferují organizované nebo individuální cestování a kolik peněžních prostředků budou ochotní za dovolenou utratit.

Ze sta respondentů bylo vstřícných k odpovědím pouze šedesát respondentů. Čtyřicet respondentů na dotazník neodpovědělo nebo odpovědělo jen částečně. Proto bylo relevantních pouze 60 dotazníků. Výzkum byl prováděn ve dnech od 1. října – 31. října 2012.

Výsledky jsou zpracovány do výsečového grafu a doplněny o slovní vyhodnocení. K otázkám bude uvedena tabulka, graf a komentář. Zadání dotazníku s otázkami je uvedeno v příloze.

1.1 Metodika práce

Kromě dotazovací metody bude použito metody analytické, je nutné zhodnotit různé kombinace možností a na základě zkušeností a logického uvažování vybrat ty nejlepší. Jako první bude sestaven u obou zájezdů program, který obsahuje především ty nejnavštěvovanější a zároveň nejznámější destinace. K tomu bylo ještě přidáno několik dalších městeček a ostrůvků, kam sice turisté tak často nezavítají, která však, ale stojí za

pozornost. Zároveň bude nutné vzít v úvahu i výši nákladů, které by byly vzhledem k délce zájezdu minimální. Od termínu, délky trvání a programu zájezdů se odvíjel i výběr dopravy, ubytování a způsob stravování. Z daných možností byla vybrána ta, která splňuje základní požadavky na komfort klientů, ale zároveň není příliš drahá. Po vytvoření programů obou zájezdů, bude sestavena kalkulace těchto produktů. Dále zhodnotíme uplatnění našich produktů na trhu cestovního ruchu a upozorníme na segmenty trhu, které by naše produkty upoutaly. Zároveň také upřesníme, pro jaké segmenty trhu naše produkty nejsou příliš vhodné. Komparativní analýzou porovnáme programy, doby trvání, rozsah služeb našich zájezdů s produkty, které nabízejí jiné české cestovní kanceláře.

Syntetickou metodou, bude provedeno myšlenkové sjednocení, které nám pomůže odhalovat vnitřní zákonitosti fungování a vývoj jevů v cestovním ruchu.

Hypotézu zda se budou naše dva pobytově – poznávací zájezdy na trhu cestovního ruchu prodávat buď vyvrátíme, nebo zavrhneme, poté co budou nabídnuty klientům v cestovních kancelářích.

Informace pro zpracování bakalářské práce bude autorka čerpat z odborných publikací podle uvedeného seznamu, dále z turistických tištěných průvodců, informačních a propagačních materiálů získaných v informačních centrech ve střední Dalmácii a do značné míry bude využívat osobních zkušeností a poznatků k dané problematice.

2. Literární přehled

Cestovní ruch je významný společenský a ekonomický fenomén. Cestovní ruch propojuje kultury a umožňuje nám poznávat způsoby života různých lidí po celém světě. Podílí se též na vychovávání, vzdělávání a seznamování lidí.

2.1 Vybrané základní pojmy

Cestovní ruch (definice podle UNWTO¹) – aktivity osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobyt v těchto místech ne déle než 1 rok za účelem trávení volného času, obchodu a jinými účely. Definice podle UNWTO vylučuje z cestovního ruchu cestování v rámci místa trvalého bydliště, pravidelné cesty do zahraničí, dočasné přestěhování se za prací a dlouhodobou migraci.

Účastník cestovního ruchu – každá osoba, která pobývá přechodně mimo místo svého běžného pobytu, přičemž motivací pro cestu není výdělečná činnost v tomto místě.

Cestovní kancelář – organizace, která nabízí, rezervuje a prodává vlastní zájezdy, zájezdy připravené jinými cestovními kanceláři a další služby cestovního ruchu individuálním zájemcům a skupinám účastníků.

Zájezd – předem sestavená kombinace alespoň dvou z následujících služeb (doprava, ubytování, jiné služby cestovního ruchu, jež nejsou doplňkem dopravy nebo ubytování a tvoří významnou část zájezdu nebo jejichž cena tvoří alespoň 20 % souhrnné ceny zájezdu), je-li prodávána nebo nabízena k prodeji za souhrnnou cenu a je-li služba poskytována po dobu přesahující 24 hodin, nebo když zahrnuje ubytování přes noc.

UNWTO – Světová organizace cestovního ruchu, vládní orgán založený 1. 11. 1974, sídlo v Madridu, nejvyšším orgánem je valná hromada, sdružuje 140 řádných členů na úrovni vlád členských států, kromě toho několik členů připojených bez úplných práv a značný počet členů přidružených včetně podnikatelských organizací, hlavním cílem je podpora cestovního ruchu.²

---

¹International Union of Official Travel Organizations - Světová organizace cestovního ruchu

²Pásková, M., Zelenka, J.: Cestovní ruch. Výkladový slovník. MMR, 2002

2.2 Typologie služeb cestovního ruchu

Služby v cestovním ruchu představují činnosti nehmotného charakteru, jejichž výsledkem je buď individuální, nebo společensky užitečný efekt. Struktura služeb, jimiž se uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu, je různorodá a uspokojuje dvě skupiny potřeb. Jde jednak o primární potřeby účastníků (např. potřeba sportovního vyžití, poznávání kulturních a historických pozoruhodností, odpočinku), jednak potřeby sekundární, které podmiňují efektivní uspokojování cílových potřeb (např. potřeba přepravy, potřeba výživy, přenocování).

Různorodost služeb cestovního ruchu umožňuje jejich klasifikování z více hledisek. Často se podle významu ve spotřebě účastníků cestovního ruchu rozlišují na služby základní a doplňkové. Do základních služeb patří doprava, ubytování a stravování. Doplňkové služby jsou spojeny s využíváním atraktivit, vlastností charakteristických pro konkrétní rekreační prostor.

Podle charakteru spotřeby se služby člení na osobní a věcné. V případě osobních služeb (např. odnesení zavazadla) se užitečný efekt dostaví přímo, bezprostředně, u věcných služeb prostřednictvím hmotného statku (např. úprava lyžařské výstroje).

Z hlediska ekvivalentnosti výměny při poskytování služeb jde o služby placené a neplacené. Placené služby jsou hrazeny z individuálních příjmů obyvatelstva, neplacené přímo z příjmů společnosti, firmy, organizace apod.

Jednotlivé druhy služeb cestovního ruchu je možno z funkčního hlediska charakterizovat takto:

- dopravní;
- ubytovací;
- stravovací;
- zprostředkovatelské;
- lázeňské;
- kongresové;
- průvodcovské;
- společensko – kulturní;
- sportovně – rekreační;
- animační;

- směnářenské;
- pojistné;
- služby obchodu;
- komunální;
- horská služba;
- další;³

2.3 Marketing služeb cestovního ruchu

Většina definic marketingu cestovního ruchu vychází z určení specifík, které vykazuje produkt cestovního ruchu. Specifika produktu cestovního ruchu jsou v zásadě shodná s charakteristikami služeb v cestovním ruchu:

- a) většina produktů má nehmotný charakter
- b) služba je vázána na místo spotřeby
- c) službu nelze vyrábět na sklad, nerealizované služby jsou definitivně ztracené
- d) specifické distribuční cesty, nákup služeb je realizován prostřednictvím zprostředkovatelů služeb, touroperátorů, cestovních kanceláří, na veletrzích a výstavách
- e) produkt je vázaný na jeho poskytovatele
- f) kvalita je z pohledu zákazníka obtížně definovatelná

Marketingové řízení je chápáno jako komplexní činnost, která zahrnuje etapu analýzy, plánování, realizace a kontroly. Výběr vhodné marketingové strategie a cílů vychází ze strategických cílů příslušného subjektu. Základním nástrojem realizace strategie je marketingový plán. V marketingu cestovního ruchu se zpravidla pracuje s rozšířeným marketingovým mixem 8P. Ke klasickým 4P (produkt, cena, distribuce – místo, propagace) jsou přiřazovány další nástroje – lidé, tvorba balíku služeb, programování balíku služeb a spolupráce.

Základním prvkem marketingu cestovního ruchu je segmentace trhu, která může být založená např. na demografickém hledisku, geografickém hledisku, účelu cesty, loajality, životním stylu aj.

---

³ Oriška, J.: Technika služeb cestovního ruchu. Praha: Idea Servis, 1999

Vybrané typologie turistů

1. Typologie klientů podle sociologa Cohena (1979)

- organizovaný masový turista;
- individuální masový turista;
- turista objevitel;
- turista tulák;

2. Typologie turistů podle Smitha (1995)

- objevitelé;
- elitní turisté;
- nekonvenční turisté;
- neobvyklí turisté;
- nastávající masoví turisté;
- masoví turisté;
- charteroví turisté;⁴

3. Typologie podle Heskové

- rádobý dobrodruzi;
- strádající;
- dobrodruzi;
- cestovatelé;
- peciválové;⁵

2.4 Střední Dalmácie

Střední Dalmácie je považována zejména českými turisty za nejpřitažlivější a nejmalebnější oblast z celého chorvatského pobřeží. Oblast střední Dalmácie začíná Šibenicko - kninskou župou a končí až za Makarskou riviérou. Zahrnuje ostrovy a ostrůvky šibenického souostroví, velké středodalmátské ostrovy Šoltu, Brač, Hvar a Vis.

---

⁴ Hesková, M. a kol.: Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy. Praha: Fortuna, 2006

⁵ Hesková, M.: Poznámky k možnosti segmentace CR. Bratislava, 1996

2.4.1 Historie a vývoj Střední Dalmácie

Prvními stálými obyvateli na tomto území byli Ilyrové, kteří sem přišli ze střední Evropy v letech 1200-1000 př. n. l. Jméno Dalmácie je odvozeno od jednoho ze čtyř ilyrských kmenů, kterými byli Liburnové, Japodové, Histriové a Dalmatové. V 4 - 5 století př. n. l. založili v regionu své osady Řekové. Ve střední Dalmácii se usadili především na ostrovech, např. na Hvaru a Visu. Římané se začali usazovat na pobřeží od roku 157 př. n. l. a svůj vliv rozšířili i na některé ostrovy. Antického původu jsou například města Trogir a Split. Po zániku římské říše ovládla část ostrovů a pobřeží byzantská říše. Kolem roku 600 se v regionu objevili Avari a Slované, mezi nimi i předkové dnešních Chorvatů. Ti založili i některá ze zdejších měst, například Šibenik. Kolem roku 1000 se v oblasti začali rozpínat Benátčané, ale po řadu století museli o území bojovat s uhersko-chorvatským královstvím. Po zadarském míru v roce 1358 uherský král Ludvík Veliký dokonce na 50 let získal celé území Dalmácie. V roce 1409 Ladislav Neapolský předal toto území za 100 000 dukátů opět Benátkám. V 15. - 17. století obyvatelstvo na pobřeží značně trpělo jak útoky Turků z pevniny, tak pirátskými nájezdy. V roce 1797 získalo dalmatské državy Benátské republiky na základě mírové smlouvy Rakousko. Po bitvě u Slavkova je ale muselo předat Napoleonovi. Francouzský císař se pak v roce 1809 Dalmácii včlenil do tzv. Ilyrských provincií, ale od roku 1813 ovládalo území opět Rakousko. Po 1. světové válce získala několik menších ostrovů Itálie, ale podstatnou část území dostalo nově ustanovené Království Srbů, Chorvatů a Slovinců, v roce 1929 přejmenované na Jugoslávii. Během 2 světové války oblasti obsadili Italové, po jejich kapitulaci Němci. Na sklonku války pak byli Němci vytlačeni jugoslávskou partyzánskou armádou v čele s maršálem Titem. V rámci federativní Jugoslávie se po roce 1945 stala celá Dalmácie součástí Chorvatska. Po vyhlášení samostatnosti Chorvatska 25. června 1991 se oblast stala místem bojů mezi chorvatskými jednotkami a místními Srby. Celé pobřeží zůstalo věrné Chorvatsku, zatímco vnitrozemí, osídlené převážně Srby, se stalo, součástí separatistické republiky Srbská Krajina s centrem v Kninu. Občanská válka trvajícím do roku 1991, přes noc přerušila čilý turistický ruch, který byl nejdůležitějším chorvatským zdrojem deviz (asi 2-3 miliardy dolarů, více než 10 % HDP). Od roku 1993 se cestovní ruch opět rozvíjí.

Po chorvatské ofenzivě v létě 1995 během několika dnů většina Srbů z oblasti uprchla, čímž se stalo území politicky zcela a etnicky téměř jednotným.⁶

2.4.2 Charakteristika Střední Dalmácie

Střední Dalmácie začíná na severozápadě Šibenicko – kninskou župou končí na jihovýchodě přístavem Ploče i přesto, že administrativně je toto město součástí jihodalmatské župy. Všeobecně se tato oblast spolu se Středodalmatskými ostrovy pokládá za nejkrásnější oblast východního Jadranu a mnozí její věrní návštěvníci tvrdí, že je to dokonce nejkrásnější přímořská oblast na světě, a to pro harmonii přírody a výtvorů lidských rukou.

Příroda k ní byla opravdu štedrá. Členité pobřeží s kouzelnými zátokami, zářícími svými bělostnými drobnými oblázky a pískem, malebné siluety menších i větších ostrovů, nízkých i vysokých, s nesčetnými poloostrovy a zálivy, horská hradba vyrůstající přímo z pobřeží, těsně nad rušnými letovisky, přebohatá přímořská vegetace, včetně zeleně rozsáhlých borových lesů, udivující bohatství uměleckých památek zdejších měst a městeček, z nichž dvě jsou dokonce zapsána do listiny světového kulturního dědictví organizace UNESCO (Trogir, Split), svéráz zdejších přímořských i podhorských vesnic, nápaditost zdejší moderní hotelové výstavby. Mnohá ze zdejších letovisek mají starou tradici přímořských rekreačních pobytových míst, sahající většinou do období po první světové válce. Právě čeští turisté byli i v této oblasti průkopníky cestovního ruchu a některé ubytovací objekty přežily po přestavbě až do dnešní doby.

Kromě Splitu a Omiše tu nebyl téměř žádný znečišťující průmysl, a tak mohla být v šedesátých letech minulého století tato oblast využita při stoupajícím zájmu o pobyty na Jadranu k poměrně rozsáhlé výstavbě nových ubytovacích zařízení. Výstavba, která nikdy neměla charakter masovosti, pokračuje celkem plynule dodnes. Mezitím zmizely téměř všechny hotely ze šedesátých let, protože svým pojetím i vybavením již nevyhovovaly současným požadavkům na nezbytný komfort při pobytu u moře a neobstály v konkurenci s novou, velkorysejší výstavbou. Zmizely i znečišťující továrny.

---

⁶ Komárková, L., Sládková, J. a Szentesiová, K. Chorvatsko – střední Dalmácie, 2004

Středodalmatská letoviska nedosahují zdaleka kapacity a někdy ani úrovně západoistrijských, nevznikly tu žádné turistické aglomerace s mnoha desítkami hotelů, dependancí, vil a apartmánů, i když v několika středodalmatských letoviscích je koncentrace ubytovacích zařízení značná a zejména oblast Makarské riviéry v nejvyšší sezóně "**praská ve švech**". Nápor turistů zvládají i proslulé dalmatské pláže, jejichž kombinaci hrubého písku a drobnějších oblázků pokládají mnozí návštěvníci za nejpříjemnější. Táhnou se mnohdy celé kilometry a rozsáhlé borové lesy jim poskytují tolik žádaný stín.

Jedním z významných aspektů původu a obliby střední Dalmácie je její vegetace. Je nádherná, rozmanitá, většinou vždy zelená. Není však jen darem zdejší přírody, v projektech rekreačních zařízení se plánovala i spousta zeleně a okrasných rostlin. Zdejší městečka i vesnice věnovala a věnují soustavně nemalé prostředky a úsilí ozelenění veřejných ploch i jeho udržování. K tomu samozřejmě přistupuje i bohaté rostlinstvo u soukromých domků, na jejich zahradách, terasách a balkonech. Ještě před několika lety trpěla zdejší letoviska nedostatkem sportovních a zábavných příležitostí. Zkušenosti však ukázaly, že zejména mladým lidem nestačí jen přírodní krásy, ale chtějí svou dovolenou trávit aktivně, učit se a provozovat nejrůznější sporty, zejména ty na moři, chtějí se bavit a užívat dovolené s nejrůznějšími aktivitami. Středodalmatská letoviska, dříve v tomto směru chudší, se začala intenzivně zabývat vytvářením a realizací podmínek pro sportování nejrůznějšího druhu, včetně výuky, zabezpečování odborných instruktorů a půjčoven sportovního vybavení pro širokou škálu sportů. Dnes je především v hlavních letoviscích tento dluh z velké části vyrovnán, na mnohých místech je však třeba v této aktivitě pokračovat. Po stránce zábavy a většinou i kultury není zatím náskok západoistrijských letovisek vyrovnán. Nepřehlédnutelnou předností letovisek střední Dalmácie je skutečnost, že vyrostla a žijí jako součást zdejších osad, vesnic, městeček a měst. Výrazný dalmatský kolorit ovlivňuje život na celém pobřeží. Pro značnou část návštěvníků je přínosem neustálý kontakt s místními obyvateli, poznávání jejich života, svérázných zvyků. Není to sice výsadou jen střední Dalmácie, ale je tu díky "lidskému rozměru" rozvoje cestovního ruchu tento aspekt patrnější než jinde.

Výhodou Dalmácie, i když je od České republiky značně vzdálena, jsou její dobré dopravní možnosti. V oblasti jsou dvě letiště u Splitu a na ostrově Brači. Je tu konečná

stanice vlaků ze Záhřebu (a tím možnost spojení do celé Evropy), směřují odtud trajekty, dálkové lodní linky na dalmatské ostrovy i mimo Chorvatsko. Automobilisté z České republiky uvítali rychlejší a pohodlnější silniční spojení, které umožňuje dálnice Záhřeb - Split, jejíž poslední části byly dokončeny v červnu roku 2005.

Nelze se nezmínit ještě o jedné přednosti střední Dalmácie, která vždy přispívala k její oblibě především u našich občanů, a to je její postavení výhodného centrálního východiska výletů po souši i po moři, krátkých i dlouhých. Možností výletů v dosažitelném okolí je mnoho, bohatá je i nabídka dopravních možností jak zdejších přepravců, tak i místních cestovních kanceláří.

2.4.3 Kulturní a přírodní potenciál

PLITVICKÁ JEZERA

Národní park Plitvická jezera leží v nadmořské výšce 500 - 640 m. Jedná se o soustavu 16 jezer, propojených vodopády a kaskádami. Plitvická jezera jsou Národním parkem od roku 1949, na seznamu světového přírodního bohatství UNESCO jsou od roku 1979. Jedinečný přírodní jev nejen v rámci Chorvatska. Jezerní soustavu obklopují zalesněné kopce masivu Velika Kapela a Plješevice. Soustava se dělí na dvě části: Na dolní se 4 jezery (Milanovac, Gavanovac, Kaludjerovac, Novakovića Brod) a horní se 12 jezery (Prošćansko jezero, Ciginovac, Okrugljak, Batinovac, Vir, Veliki Jovinovac, Mali Jovinovac, Galovac, Milino jezero, Gradinsko jezero, Veliki Burget, Kozjak).

Jezera leží ve vápencové proláklíně, která vznikla pravděpodobně před osmi tisíci lety a neustále se mění narůstáním travertinových hrází na terasách. Ke vzniku teras přispívají především unikátní bakterie žijící v mechu a trávě na terasách. Dolní jezera vznikla zřícením stropů podzemních jeskyň a jejich naplněním vodou.

Říčka Plitvice, která dala jezerní soustavě jméno, nespojuje žádná jezera, ale spadá vysokým vodopádem z boku do kaňonu pod nejnižše položeným jezírkiem Novakovića Brod. Jezerní soustava tedy nevznikla v jejím řečišti, nýbrž na blízkých řekách Bijela Rijeka a Crna Rijeka. Teprve po vzájemném splnutí se jejich vody spojují s říčkou Plitvicí. Výsledná řeka se nazývá Korana.

Nejvýše je položeno Prošćansko jezero nachází se v nadmořské výšce 639 m n. m. (Jedná se o druhé největší jezero v soustavě, zaujímá 68 ha), hladina nejnižšího Novakovića Brodu je ve výši 503 m. n. m. Největší jezero Kozjak má rozlohu 81,5 ha a je hluboké 46 m.

Jezera jsou propojena vodopády. Nejvyšší vodopád je ten, jímž říčka Plitvice padá z výšky 76 metrů do kaňonu.

ŠIBENIK

Město s 51 000 obyvateli zůstalo zachováno téměř v původním stavu. Šibenik, má zvláštní polohu; je to jediný přístav, který neleží přímo na moři, ale při ústí řeky Krky. Město se rozkládá v délce 4 km na severovýchodní straně zálivu, širokého 1200 m a s maximální hloubkou 38 m. Domy starého města, rozprostřeného na poměrně strmých svazích, působí při pohledu z paluby jako řady amfiteátru. Po Rijece, Splitu, Dubrovniku, je Šibenik dalším velkým přístavem v Chorvatsku. Je také významným průmyslovým centrem s doky a kovozpracujícími závody. V posledních letech hraje v životě města stále větší roli cestovní ruch, hlavně díky zachovalému historickému jádru města. Naši prohlídku začneme u pevnosti svatě Anny, kterou zahlédneme z téměř celého města, protože leží na 80 m vysokém kopci. Dnešní pevnost se rozkládá na 2600 m²; od léta 2002 tady probíhá důkladná obnova. Z opevnění vidíme na jihu a jihozápadě historické jádro města a Šibenický záliv, na vyvýšenině na severovýchodě je pevnost svatého Jana (125 m n. m.) a na východě pevnost Šubičevac (86 m n. m.). Kostel svatě Lucie byl postaven v roce 1639. Vedle kostela je klášter benediktinek, jehož vstup zdobí pěkné erby. Ve městě se nachází řada historických památek např. renesanční palác, kostel svatého Vavřince z druhé poloviny 17. století, františkánský klášter založený v roce 1650. Jeden z nejslavnějších dalmatských architektů Juraj Dalmatince postavil v gotickém stylu hlavní budovu tohoto kláštera tzv. palác Foscolo. Směrem dolů po několika schodech se dostaneme na hlavní náměstí Chorvatské republiky, kde stojí pozoruhodná socha Juraje Dalmatince vytvořená nejslavnějším chorvatským sochařem Ivanem Meštrovičem. Na severovýchodní straně náměstí byla v roce 1546 postavena renesanční dvoupatrová budova radnice, v níž dodnes sídlí samospráva města. Na náměstí stojí nejvýznamnější architektonická památka města – katedrála svatého

Jakuba. V roce 1441 pozvalo město architekta a sochaře Juraje Dalmatince ze Zadaru, který, pracoval na stavbě katedrály až do své smrti v roce 1473. Založil křížový půdorys katedrály, apsidy, křestní kapli a obdivuhodnou galerii vytesaných tváří na vnější stěně závěru kostela. Po jeho smrti vedl práce další vynikající architekt Nikola Firentinac. Zatímco jeho předchůdce reprezentuje přechod mezi gotikou a renesancí, on již tvořil v čistě renesančním stylu. Mezi jeho díla patří kupole a tři sochy na ní (sv. Michal, Jakub a Martin), horní část průčelí, uvnitř potom galerie nad postranními loděmi, zaklenutí a presbytáře. Stavba je zbudována z vápence a bračského mramoru, cihly, železo nebyly použity. V roce 1992 byla katedrála poškozena při jugoslávském útoku – jedna mina dokonce prorazila střechu a dopadla na podlahu katedrály, ale naštěstí nevybuchla. Škody byly napraveny a katedrála se opět skví v plné kráse. V roce 2000 byla pro svůj umělecký a historický význam dokonce zapsána na seznam světového kulturního dědictví organizace UNESCO. Nalevo se o katedrálu opírá okrový Biskupský palác, který se odlišuje od ostatních kamenných šedivých budov. Byl postaven v goticko-renesančním stylu ve druhé polovině 15. století. Vedle paláce se zachovala městská brána se znakem. Projdeme tudy a napravo spatříme vstup do městského muzea, které je umístěno v bočním křídle rektorského paláce. Pár kroků od náměstí Chorvatské republiky uvidíme jednolodní goticko-renesanční kostel svaté Barbory, postavený v roce 1461. Za kostelem svaté Barbory se napravo otvírá malé náměstí, na jehož protější straně stojí nejstarší stavba v Šibeniku, kostel svatého Chrysogona. Původně románská stavba ze 12. století, byla v 15. století goticky přestavěna. K dalším významným kostelům v Šibeniku patří Nový kostel postavený na konci 15. století ve stylu goticko-renesančním, kostel svatého Jana Křtitele postavený ve stejném stylu a době, kostel svatého Ducha z počátku 17. století, barokní kostel Nanebevzetí Panny Marie z první poloviny 18. století, kostel svatého Mikuláše ze 17. století, gotický kostel svatého Řehoře, kostel svatého Kříže a renesanční kostel svatého Dominika.⁷

---

⁷ Komárková, L., Sládková, J. a Szentesiová, K. Chorvatsko – střední Dalmácie, 2004

PRIMOŠTEN

Toto městečko s necelými 3000 obyvateli patří k nejmalebnějším místům, na jadranském pobřeží. Leží na typickém poloostrovku, vybíhá do moře. Primošten je od šedesátých let minulého století nejpoblábnějším a nejdražším letoviskem v okolí. S pevninou byl ostrov spojen mostem, který bylo možné v případě nebezpečí rychle rozebrat. Odtud také pochází název sídla Primošten – přimostěný. Větší modernější část města leží na pevnině. K historickým památkám na poloostrově patří drobná kaple svatého Rocha postavená v roce 1680 a před ní stojí socha kněze Iva Šariće. Na poloostrově v historickém jádru města se nachází nejvyšší bod ostrova (29 m), kde stojí kostel svatého Jiří z 16. století. Od kostela či ze sousedního hřbitova je pěkná vyhlídka do okolí. Většina obyvatel se zde živí turistickým ruchem, ale najdou se i pěstitelé vinné révy, která tu zraje na terasách na suchém krasovém skalnatém podkladu. Z ní se vyrábí tmavě červené víno značky Babič, které patří mezi nejlepší dalmatská vína.

HISTORICKÁ PERLA JADRANU TROGIR

Starobylé město a přístav (10 200 obyvatel), 27 km západně od Splitu leží při Jadranské magistrále. Staré původní jádro na ostrůvku mezi pevninou a ostrovem Čiovo je přes Trogirský průliv spojeno moderním zvedacím mostem. Nové části města se rozrostly jednak na pevnině oběma směry, tak i na ostrově Čiovo. Od roku 1997 je Trogir zapsán do listiny světového kulturního dědictví organizace UNESCO. V Trogiru, na břehu ostrova Čiovo, se nachází mezi mostem a mysem Čubrijan přístav pro jachty - marina. Ve městě je loděnice, velmi je rozšířen farmaceutický průmysl, zpracování tabáku a těžba kamene. Staré jádro je z menší části obklopeno zbytkem opevnění z 13. až 16. století - hradby s pevností Kamerlengo a obranná věž svatého Marka, dále Mořská brána a Pevninská brána. Cenná, téměř neporušená stará historická část kolem katedrály vznikala ve 13. až 15. století, je zde zachovaná středověká dispozice. Právem bývá Trogir nazýván městem - muzeem. Mezi nejvýznamnější památky patří románská katedrála svatého Vavřince, trojlodní bazilika ze 13. století, dokončená goticky. Její nejceněnější částí: tzv. Radovanův portál, je nejvýznamnější plastické dílo románského slohu na východním Jadranu, tvůrcem byl mistr Radovan v polovině 13. století.

Kaple sv. Jana Trogirského, zvaného též Jan Ursini, je nejhodnotnější čistě renesanční dílo na pobřeží. Jejím tvůrcem byl stavitel a sochař Nikola Firentinac, žák Donatellův;

nádherné renesanční plastiky jejímu interiéru koncem 15. století vytvořili sochaři Nikola Firentinac, Ivan Duknović (známý v historii jako Giovanni Dalmata) a Andrija Aleši.

V blízkosti, na Národním náměstí jsou městská zařízení z 15. století, mezi nimi městská lodžie, soudní dvůr, městská hodinová věž, radnice, postavené všechny v renesančním slohu. Za lodžií je nejstarší trogirský románský kostel sv. Barbory, dochovaný v původní podobě. V blízkosti Národního náměstí je několik umělecky cenných paláců, především tzv. velký palác Cipiko s nádherným potrojným oknem a dále malý palác Cipiko. Ve velkém paláci Cipiko vyniká nádherné goticko-renesanční nádvoří. Románský kostel sv. Jana Křtitele je z 13. století. Jeho interiér obsahuje velmi cenná umělecká díla. V klášteře benediktinek svatého Mikuláše je klášterní sbírka, v níž se nachází mimo jiné neobyčejně cenný antický reliéf s postavou boha Kaira (Kairos - zosobnění osudového okamžiku) a helenistické dílo ovlivněné Lýsippovou školou. Pokládá se za nejcenější dílo helenistického slohu v Dalmácii. V Trogiru se dochovaly i další významné stavby: Palác Lucićů, někdejší Knížecí palác, palác Garagnin-Fanfognů (dnes Městské muzeum Trogiru), klášter svatého Dominika. Na nábřeží stojí klasicistní glorieta postavený na počest Napoleonova generála Marmonta, který dobyl v napoleonských válkách celé zdejší přímoří.⁸

KAŠTELANSKÝ ZÁLIV

Kaštelanský záliv se nachází mezi Trogirem a Splitem. Je vymezený z východu výběžkem u Splitu, ze západu pak ostrovem Čiovo a ze severu pevninou. Vznikl poklesem pobřeží, dlouhý je 15 m a široký v průměru 6,5 km. V roce 1242 vypukla mezi městy Trogirem a Splitem tříletá válka o pohraniční území. Válka se pak ještě několikrát opakovala, v roce 1277 byl uzavřen mír. Bohaté rodiny z Trogiru a Splitu vystavěly v období válek na břehu opevněné stavby, tvrze, které se v chorvatštině nazývají „kaštel“ a po nichž byl také pojmenován záliv. Okolí těchto sídel bylo obvykle obeháno hradbami, které v případě nebezpečí poskytovaly úkryt i okolnímu obyvatelstvu. Počet „kaštelů“ v 15. - 17. století v období pirátských a tureckých nájezdů, vzrostl na třináct. Část tvrzí i hradeb byla od té doby zbořena, osady kolem nich splynuly a jejich počet se ustálil na sedmi.

---

⁸ Černý,D. a Smetana,P. Dovolena – Chorvatsko, 2005

KAŠTELY (KAŠTELA)

Představují sedm starých, původně samostatných obcí, spojených nyní v jeden administrativní celek pod výše uvedeným názvem. Leží severozápadně od Splitu. Celek se skládá se z těchto jednotlivých obcí - Kaštelů (od západu k východu): **Kaštel Štafilić, Kaštel Novi, Kaštel Stari, Kaštel Lukšić, Kaštel Kambelovac, Kaštel Gomilica a Kaštel Sućurac**. Přičleněny jsou i dvě nové obce **Resnik a Jugovinil**.

Přímořský pás v délce asi 20 km, kde se při Kaštelském zálivu všechny kaštely rozkládají, se nazývá Riviéra sedmi Kaštelů.

Nad Kaštely se zvedá pohoří Kozjak. Území mezi mořem a Kozjakem je velmi úrodné (vinná réva, zelenina, ovoce). Kaštely zásobují těmito plodinami města Split i Trogir. Ve východních Kaštelech byly průmyslové závody, které značně znečišťovaly ovzduší. Byly převážnou měrou dány mimo provoz nebo přestěhovány. Hustota obyvatelstva je v Kaštelech mimořádně velká, což příliš nepřispívá ke kvalitě zdejších podmínek pro rekreaci a odpočinek. Leží při Jadranské magistrále a zejména mezi magistrálou a pobřežím, středem obcí vede stará původní komunikace. V těsné blízkosti Kaštelů vede železniční trať Záhřeb - Knin - Split. U Kaštelu Resnik je splitské letiště Split - Kaštela. Železniční zastávka je nad obcí Kaštel Stari, další v Kaštelu Sućurac. Všechny Kaštely jsou oblíbená přímořská letoviska s vynikající velmi bohatou přímořskou vegetací.

Kaštel Štafilić je nazván po prvním majiteli, šlechtici S. Štafileovi z Trogiru, který dal začátkem 16. století na ostrůvku těsně u pevniny postavit opevněný zámek – kaštel spojený padacím mostem s pevninou. V místě je pěkný renesančně barokní farní kostel z 18. století.

Od Kaštelu Štafiliće na západ stojí, nedokončený Kaštel Nehaj, (přibližně stejně starý jako Kaštel Štafilić) a skupina domů šlechticů ze Splitu. Součástí Kaštelu Štafiliće je rekreační středisko Resnik (bungalovy, kemp).

Kaštel Novi - opevněný zámek tu dal postavit trogirský šlechtic P. Čipiko na začátku 16. století. V kaštelu je nyní pěkné Vlastivědné muzeum Kaštelů. V obci je ještě renesanční kostelík svatého Rocha z konce 16. století, na náměstí pak barokní městská lodžie a věž s hodinami.

Kaštel Stari - opevněný zámek tu dal vybudovat trogirský šlechtic, spisovatel a vojevůdce Koriolan Čipiko koncem 15. století. Z moře vypadá jako půvabné letní sídlo, z pevninské strany je opevněn. Dále je zde několik renesančně - barokních kostelů. V místě se nachází renovovaný hotel s krásným parkem.

Kaštel Lukšić - vybuďovala trogirská šlechtická rodina Vitturiů koncem 15. a na začátku 16. století. Má podobu opevněného uzavřeného renesančního paláce se čtvercovým nádvořím, který se zachoval celkem neporušený. Mimo areál paláce je arboretum - chráněný přímořský park, který je v posledních letech obnovený a nově upravený.

Starý farní kostel ze začátku 16. století je postavený v goticko - renesančním stylu. Do nového pozdně barokního monumentálního kostela byl ze splitského kláštera přenesen pozoruhodný oltář blahoslaveného Arnira, dílo Juraje Dalmatince. V kostele je i vzácný obraz J. Palmy ml. (Madona s dítětem). Směrem k západu stál kaštel Rosani- Rušinac (zůstaly zde jen skromné pozůstatky). Tyto zbytky a nedaleký kostelík svatého Jana Křtitele připomínají historii legendárních milenců Miljenka a Dobrily, jejichž osud a smrt se podobají Shakespearovým milencům Romeu a Julii. V kostelíku je hrob s nápisem "**Pokoj ljubavnikom**" (Pokoj milencům), údajně hrob obou. V místě byla v posledních letech vybudována pozoruhodná Biblická zahrada Stomorija.

Kaštel Kambelovac - kaštel byl původně postaven v 16. století splitskou šlechtickou rodinou Cambiů na malém ostrůvku při pobřeží, později byl spojen násypem. Na pobřeží je další opevněný dům této rodiny a uprostřed obce opevněná věž s palácem a s bohatým renesančním balkonem.

Kaštel Gomilica je spolu s K. Kambelovac nejmalebnějším kaštellem. Vybuďovaly jej splitské benediktinky na ochranu před Turky. Kaštel stojí na ostrůvku u pobřeží a je spojen pohyblivým mostem. K dalším památkám patří románský kostelík svatého Kosmy a Damiána z 12. století a barokní farní kostel svatého Jeronýma.

SPLIT

Split je největším městem celé Dalmácie a svou velikostí se v Chorvatsku po Záhřebu, řadí na druhé místo. Je to důležité hospodářské, dopravní, kulturní, náboženské, vědecké, vzdělávací, sportovní, turistické středisko a sídlo Splitsko – dalmatského kraje. Do širší splitské oblasti lze zahrnout město Solin, kraj Kaštela, východní část ostrova Čiovo a ostrov Šoltu.

Split leží na poloostrově mezi Kaštelským zálivem a Splitským průlivem, jehož západní část zaujímá kopec Marjan s krásným lesoparkem. Pohoří Kozjak a Mosor chrání město ze severu a severovýchodu před vnitrozemskými vlivy. Podnebí je středomořské, s velmi suchými teplými léty; průměrná teplota v červenci dosahuje 26°C, zimy jsou vlhké a mírné. Split náleží se svým sedmihodinovým ročním průměrem insolace k nejslunnějším místům v Evropě (na Jadranu zaujímá druhé místo těsně za Hvarem). V okolí se pěstuje ovoce, zelenina a vinná réva.

Split má nejvýznamnější osobní a nákladní přístav (trajekty a lodní linky na středodalmatské a jihodalmatské ostrovy, dálkové lodní a trajektové linky i do Itálie), letiště, vlakové nádraží (železniční trať přes Knin do Záhřebu), velké autobusové nádraží. Osobní lodní a trajektový přístav, jakož i centrální autobusové nádraží jsou přímo ve středu města.

Město je významným průmyslovým střediskem (i když některé podniky, které značně znečišťovaly ovzduší, byly přestěhovány). Split je velkým střediskem cestovního ruchu, typické dalmatské město s velkým bohatstvím vegetace, včetně lesních porostů.

Split je mimořádně bohatý na kulturní památky. Jeho Diokleciánův palác byl zapsán v roce 1979 do listiny kulturního dědictví organizace UNESCO. Původní ilyrsko-řeckou osadu Aspalathos si vybral císař Dioklecián za místo pro svou rezidenci po abdikaci (pocházel ze sousedních Salon, byl Ilyr). Zde žil až do své smrti a byl zde i pohřben. Palác pak sloužil jako útočiště sesazených římských císařů a jejich rodin. Ve Splitu, v jeho pevných hradbách našli nový bezpečný domov utečenci ze sousedních Salon. Split se stal v 5. století biskupským sídlem. Za chorvatských králů došlo k jeho opětovnému rozkvětu, stejně jako za chorvatsko-uherských králů, za nichž Split získal autonomii. V 15. století přetrhla tento úspěšný rozvoj Benátská republika, která jej zbavila všech práv a svobod.

V 16. století v období humanismu bylo město důležitým střediskem chorvatské kultury. Nejvýznamnějším představitelem humanismu ve Splitu byl splitský rodák - filozof, spisovatel a učenec evropského formátu Marko Marulić, mimo jiné autor první tištěné knihy v chorvatštině. Od 16. století byl Split ve stálém nebezpečí tureckých nájezdů. Hranice území ovládaného Benátskou republikou a tureckou říší vedla sousedním Solinem, na říčce Jadro. Opětné oživení přišlo až po pádu Benátské republiky koncem 18. století, za krátkého francouzského panství. Za následující rakouské vlády byl Split jedním z hlavních ohnisek boje za národní obrození a uvědomění Chorvatů. V roce 1918 se stal spolu s celou Dalmácií součástí Království Srbů, Chorvatů a Slovinců. Za druhé světové války byl okupován Italy, po nich Němci. Osvobozen byl v roce 1944 a byl vrácen Chorvatsku v rámci Jugoslávie.

Diokleciánův palác byl vybudován na přelomu 3. a 4. století římským císařem Diokleciánem, jako jeho sídlo po abdikaci v roce 305. Dioklecián pocházel ze sousedních Salon, hlavního města římské provincie Dalmácie. Tam se narodil jako syn propuštěného ilyrského otroka. Palác vybuvoval jako přepychové reprezentační sídlo obrovských rozměrů a zároveň jako opevněný vojenský tábor; mísí se v něm antické prvky s východními. Město Split se od začátku rozvíjelo nejprve uvnitř hradeb opuštěného paláce, upravovaného a přestavovaného podle potřeb usedlíků. Ještě dnes žije uvnitř jeho hradeb téměř 3 000 lidí.

K hlavním pozoruhodnostem paláce patří: Zachované opevnění paláce, především hradby a tři brány, Zlatá brána, Stříbrná brána a Železná brána, Čtvrtá brána, Měděná brána, se nedochovaly. Zlatá brána měla nejbohatší plastickou výzdobu, z níž se dochovaly jen zbytky.

Sklepní prostory, tzv. substrukce, slouží k vyrovnání terénu, (největší dochovaný římský krytý prostor na světě). Vyčištěné a zpřístupněné poskytují dokonalou představu o prostorovém členění, architektonickém řešení a vzhledu někdejších císařských síní, které byly nad nimi. Jsou částečně využívány ke galerijním účelům a patří k nejpůsobivějším dochovaným částem paláce. Vchod je z nábřeží. Ze sklepních prostor pak vede schodiště na peristyl.

Diokleciánovo mauzoleum, bylo přeměněno v raném středověku v mariánskou katedrálu, později katedrálu svatého Domnia, místního mučedníka a patrona města.

V interiéru s původní výzdobou z Diokleciánovi doby, se nachází řada vynikajících uměleckých děl (románské vyřezávané vstupní dveře, řezané lavice, cenné obrazy, reliéfy a oltáře s hroby křesťanských mučedníků). K dalším významným památkám patří zvonice katedrály ze 13. - 15. století a dnes přístupná vynikající vyhlídková věž. Krypta mauzolea, dnes kaple svaté Lucie, je též přístupná. Nově se předpokládá, že v době výstavby paláce sloužila pro ubytování otroků pracujících na stavbě. Klenotnice a knihovna s vynikajícími uměleckými díly je též přístupná. Přes římský peristyl, vnitřní nádvoří paláce se sloupovým ochozem, zakončený prothyronem (má nyní po stranách dvě mariánské kapličky), kde kdysi stával Diokleciánův trůn, odtud přes dochovaný vestibul (nyní bez zastřešení) vedl vstup do císařových komnat. Odkryté zbytky výzdoby císařských sálů se v detailech zachovaly. Jižní část soukromých císařských komnat tvořil nedochovaný kryptoportikus, velká arkádová chodba s výhledem na moře. Odkryty byly i zbytky lázní.

Jupiterův chrám, přeměněný v 8. století v křesťanské baptisterium svatého Jana Křtitele zdobí původní římská plastická výzdoba a zaklenutí, dále díla starochorvatských kameníků a sochařů. Toto baptisterium představuje nejstarší ranně středověkou památku Splitu. Dále se zde nacházejí četné cenné románské, gotické, renesanční a barokní paláce (Ivelliů, Papalićů, Marulićů, Cindrů, J. Dalmatince) a kostelíky: Renesanční kostelík svatého Rocha a kostelíky ve Zlaté bráně a v Železné bráně.

Pamětihodnosti mimo palácové hradby:

K těmto pamětihodnostem patří socha biskupa Řehoře Ninského, středověkého bojovníka za slovanskou liturgii, dílo I. Meštroviće, vynikajícího chorvatského sochaře první poloviny 20. století. Dále Národní náměstí s paláci Karepićů a Cambiů, náměstí Bratří Radićů s palácem-muzeem, sochou Marka Maruliće a benátskou opevněnou Hrvojovou věží. Kostel svatého Františka a františkánský klášter, románsko-gotická křížová chodba, náhrobky významných historických osobností jsou též velmi obdivovanými stavebními skvosty.

Městská čtvrť Poljud s františkánským klášterem, renesanční křížová chodba s částí někdejšího opevnění, umělecká díla v klenotnici stojí jistě za povšimnutí. V sousedství kláštera jsou v této čtvrti dva moderní stadiony klubu Hajduk Split, fotbalový a plavecký stadion. Kostel svaté Trojice, vynikající památka z 8. až 9. století, byl v

poslední době plně restaurován. Je otevřený jen nepravidelně. Na vyhlídkovém vrchu Marjan s krásným lesoparkem, se nachází několik kostelíků z 9. - 15. století, malé Zoo a na úpatí stará lidová čtvrť Veli Varoš se svéráznou architekturou. Na okraji města směrem na Solin stojí římský vodovod - akvadukt z 3. století, který dosud je používán.

OMIŠ

Omiš je významné středisko cestovního ruchu, navazuje na něj oblíbená Omišská riviéra (od Omiše jihovýchodním směrem Ruskamen, Lokva Rogoznica, Mimice, Pisak a další menší místa). Město je známé svou rozlehlou písečnou pláží. Omiš je také východiskem do působivého mohutného kaňonu řeky Cetiny. Nejstarší chorvatskou památkou v Omiši je malý kostel svatého Petra v lokalitě Priko na pravém břehu Cetiny při jejím ústí, který je typickou ukázkou raně románské stavby s určitými byzantskými rysy (vznikla kolem r. 1000 n. l.). Na troskách benediktinského kláštera postavili františkáni koncem 16. století klášter nový, k němuž později přistavěli školu, pro budoucí kněze tzv. ilyrský seminář. Na skalách nad městem se tyčí pozůstatky někdejší pirátské pevnosti Mirabela, k nimž je možné vystoupit ze staré části města. Pocházela ze 13. století, dnes z ní zbyla jen hranolová věž na skalách. Ve své pevnosti měli piráti i tajnou únikovou cestu, která jim umožňovala uprchnout před případnými dobyvateli. Mohutnější jsou pozůstatky novější benátské pevnosti Starigrad ve výšce 311 m. Z pevnosti je dobře viditelná zeď na mořském dně při ústí Cetiny, která zabraňovala, větším cizím lodím vjezd do přístavu. Město Omiš bylo ze tří stran chráněno hradbami, z nichž se však dochovala jen jižní městská brána s přilehlou částí hradeb a jihozápadní mohutná hranolová věž "**Na Fošalu**". Barokní farní kostel svatého Michala pochází z první poloviny 17. století a byl postaven na starších základech. Má velmi cenné vnitřní vybavení, (hodnotná klenotnice). Blízko kostela se nachází muzeum (architektura, etnografie, historie). Blízko kostela je proslulý "**Dům št'astného člověka**" - název vznikl podle nápisu v nadpraží: "Děkuji Ti Bože, že jsem žil na tomto světě". Zajímavé skupiny vytvářejí dva kostely (svatého Rocha a sv. Ducha) a městská věž s hodinami, která je současně jedním z průchodů do malebné horní části starého města. Vlastní střed města tvoří hlavní náměstí, Piazza, rozkládající se mezi západní a východní městskou branou. Hlavní ulice byla po staletí tzv. Fošala, je však současně i hlavní tranzitní silnicí a tak se běžný každodenní život přenesl do

sousední, rovnoběžné ulice Kneza Kačića, která skýtá uličky kypící životem, s vinnými sklípky, kavárničkami, restauracemi a obchody.

MAKARSKÁ

Město Makarska (11 750 obyvatel) je nejznámějším letoviskem v Dalmácii, je vzdálená 62 km jihovýchodně od Splitu. Leží v široké zátoce, kterou z jihovýchodu uzavírá mys Osejava a ze severozápadu poloostrov svatého Petra. Makarská má příjemné podnebí s vysokým počtem hodin slunečního svitu. Chrání ji masív Biokova. Má hojnost vegetace, včetně borových lesů, borový porost i u pláží. Makarská je velmi rušné středisko stejnojmenné riviéry, která se v délce 60 km rozkládá od Brely po Gradac. Makarská leží přímo na Jadranské magistrále. Její stará část je rozložena při moři, nová se rozrůstá amfiteatrálně daleko do svahů Biokova, které tvoří Makarské nádherný působivý závěr. Makarská má rušný osobní přístav, trajektový přístav (trajektové spojení se Sumartinem na ostrově Brač) a velké autobusové nádraží. Makarská je též léčebným lázeňským střediskem. V ústavu Biokovka se léčí choroby dýchacích cest, pohybového ústrojí a degenerativní onemocnění.⁹

Historické památky v Makarské

Barokní kostel svatého Filipa Neri z poloviny 18. století stojí na nábřeží. Na zalesněném poloostrovku svatého Petra byl nedávno obnoven kostelík tohoto světce z 15. století. Blízko zalesněného mysu Osejava se nachází františkánský klášter z 15. - 17. století, v něm je umístěno velmi známé malakologické muzeum - muzeum mušlí, a v někdejší kostele je pinakotéka.

Dominantou Makarské je barokní farní kostel, původně katedrální, zasvěcený svatému Marku, stojící uprostřed Makarské na pěkném Kačićově náměstí (přístupný je po schodišti z nábřeží). Uprostřed náměstí je pomník jednoho z prvních chorvatských básníků 18. století, mnicha A. Kačiće-Miošiče, který psal chorvatsky a je rodákem ze zdejšího kraje. U vjezdu do Makarské ze severozápadu stojí někdejší pomník francouzského maršála Marmonta, jehož vojska za napoleonských válek obsadila chorvatské pobřeží s přilehlým vnitrozemím. Marmont pak stál v čele tzv. Ilyrských provincií, které Francouzi z obsazených území vytvořili. Po pádu Napoleona, kdy celou oblast získalo Rakousko, byl památník přestěhován z původního místa u

---

⁹ Koval, J., Svobodová L. a Macháčková L., Společník cestovatele – Chorvatsko, 2003

františkánského kláštera k vjezdu do města a byl věnován císaři Františku Josefu jako připomínka jeho návštěvy Dalmácie.¹⁰

Středodalmátské ostrovy

Celé Chorvatsko má 69 velkých ostrovů a 650 ostrůvků. Středodalmátské ostrovy začínají od mysu Ploče a táhnou se do Neretvanského a Korčulského průlivu. Převládají tu velké, případně vyšší ostrovy, které bývají osídlené. Patří sem Brač, Hvar, Vis, Šolta, Čiovo a Drvenik. Nejblíže k pevnině leží Čiovo u Trogiru, nejbližší jsou Svetac, Brusnik a Jabulka. Ostrovy jsou od pevniny a vzájemně od sebe odděleny průlivy, a to Splitskou úžinou, Bračským, Hvarským, Korčulským a Neretvanským průlivem. Tyto průlivy jsou zatopené synklinály někdejší pevniny.

BRAČ

Největší ostrov ve skupině Středodalmátských ostrovů, třetí největší v celém jadranském souostroví (395 km²). Směrem k severu spadá pozvolně k moři, k jihu spadá naopak velmi strmě. V této části ostrova je také jeho nejvyšší bod - Vidova hora (Vidova gora, 780 m); ta je současně také nejvyšším bodem celého jadranského archipelagu. Vrchol hory je skvělým vyhlídkovým bodem a místem startu vyznavačů paraglidingu a létání na rogalu.

Brač je od pevniny oddělen Bračským průlivem, Splitským průlivem od Hvaru, Hvarským průlivem od Šolty a Splitskou úžinou. Brač je typický vápencový ostrov (krasové jevy: Škrapy, doliny, polje, závrtky, propasti) s převážně kamenitým terénem. Část ostrova pokrývá společenství makchie, případně frygana (vždy zelené křoviny, zakrslé stromy, byliny), ve výšce nad 400 m nad hladinou moře, (ale v některých lokalitách i přímo na pobřeží) rostou borovice halepské a černé, které např. na Vidově hoře tvoří rozsáhlé lesy. Pokrývají téměř 25 % povrchu ostrova. Na Brači nejsou vodní toky, nachází se tu jen několik sladkovodních pramenů u Bolu. Celkově je ostrov závislý na zásobování vodou podmořským potrubím z pevniny (z řeky Cetiny).

Klima je výrazně středomořské s poměrně vysokým počtem hodin slunečního svitu. Na většině pobřeží jsou pěkné pláže (drobné oblázky a písek). Vyniká zejména pláž Zlatni rat (Zlatý mys) v Bolu, pokládána mnohými za nejkrásnější pláž na Jadranu. Úrodná

---

¹⁰ Koval, J., Svobodová L. a Macháčková L., Společník cestovatele – Chorvatsko, 2003

půda je soustředěna mezi obcemi Nerežišća a Ložišća a mezi obcemi Selca, Novo Selo a Sumartin. Pěstují se tu olivovníky a vinná réva (i když značná část vinic leží po postižení révokazem a fyloxérou, počátkem 20. století již sto let ladem). Rozšířený je chov ovcí a rybolov (včetně zpracování ryb). Nezanedbatelná je již po dva tisíce let těžba kamene. V posledních desetiletích si získal přední místo cestovní ruch.

Na ostrově Brač je 22 obcí a osad, celkem 14 tisíc obyvatel. Správním střediskem je Supetar, v hospodářství ostrova mají významnou úlohu Pučišća, Nerežišća, Selce a některé další obce. Všechny významnější obce na ostrově jsou navzájem spojeny dobrou silnicí. Obce a osady si zachovaly do značné míry neporušený typický dalmatský ráz. Brač je přitažlivý i pro své četné stavitelské památky např. Ilýrské (kyklopské) hradby, opevněná sídliště zvaná gradiny, nízké chýše kruhového půdorysu z místního lomového kamene zvané bunje, skýtající pastevcům úkryt před nepohodou.

Po Římanech tu zůstaly četné sarkofágy, dvě mauzolea a zbytky dalších staveb. Starokřesťanskou epochu reprezentují pozůstatky svatyně, starochorvatské období pak 11 starobyklých kostelíků z 9. - 12. století. Stojí většinou na návrších nebo na kopcích, takže je od nich krásný rozhled. K nejpřitažlivějším památkám patří skalní klášter Blaca v jihozápadní části ostrova a Dračí jeskyně na jižním pobřeží. Za prohlídku stojí renesanční památky (kaštely, kostely a kláštery s cenným vybavením). Brač má trajektové spojení se Splitem ze Supetaru. Do Makarské jezdí trajektová linka ze Sumartinu. Rychlá lodní linka Split - Jelsa na Hvaru má zastávku i v Bolu. Ve vnitrozemí ostrova je mezinárodní letiště využívané zejména v sezóně, především pro charterové lety (letadla do 50 cestujících).

Nejznámějším vývozním artiklem Brače je už 2000 let bračský bílý vápenec, podobný mramoru, který se těží v blízkosti několika míst (Pučišća, Selca, Postira, Spliska, Donji Humac). Z něho byl postaven před 1700 lety i splitský Diokleciánův palác a v 15. - 18. století mnoho dalších budov v Chorvatsku i v Itálii a také v zahraničí např. vídeňský Parlament (1883), berlínský Reichstag (1894), řada budov v Bělehradě a Bílý dům ve Washingtonu. V České republice se můžeme s mramorem z Brače setkat například na pražském hotelu Panorama.

Hlavní letoviska na ostrově jsou Supetar a Bol, k dalším patří Sutivan, Milna, Splitska, Postira, Pučišća, Povelja.

BOL

Město a přístav (1 500 obyvatel) je velmi oblíbené a rušné letovisko na jižním pobřeží ostrova Brače, pod svahy nejvyššího vrcholu ostrova, Vidovy gory (780 m). Bol má úrodné okolí a jako jediná obec na ostrově má i stálé prameny pitné vody. Ze zemědělství je významné hlavně pěstování vinné révy - odtud pochází kvalitní oblíbené víno ***Bolský Plavac***. Významný je též rybolov a zpracování mořských ryb.

Bol má lodní spojení se Splitem a s Hvarem, a to rychlou lodní linkou Split - Bol (Brač) - Jelsa (Hvar). U obce Gornji Humac (15 km severovýchodně) se nachází letiště, ale jen pro menší letadla.

Hotely leží především podél pobřeží západně od městečka Bol. Po celé délce pobřeží jsou zde krásné pláže lemované borovým hájem. Z města jezdí k hlavním bolským plážím malý turistický ekovláček. Ubytovací zařízení jsou i na východní straně Bolu.

K historickým památkám patří cenný kostelík svatého Jana Křtitele z 11. století, zbytky fresek z 6. století a několik výstavných renesančních a goticko-renesančních domů na pobřeží. Dále zde můžeme navštívit renesanční kostel Panny Marie Karelské a uměleckou galerii B. Deškoviće - moderní chorvatské umění. Nejvýstavnější je dominikánský klášter na mysu Glavica na východní straně Bolu, s pěknou sbírkou uměleckých předmětů a starých knih. Od kláštera směrem k městečku jsou pěkné oblázkové pláže s borovicemi.

Nejpříjemnější pláže se táhnou západně od letoviska Bol - drobnější oblázky, pozvolný vstup do moře, krásný borový porost. Zde se nachází i proslulá pláž ***Zlatni rat***, která se pokládá za nejkrásnější a pro koupání za nejvhodnější pláž na Jadranu. Vytváří částečně zalesněný trojúhelník vyběhající do moře. Vždy jedna strana trojúhelníku je závětrná a druhá návětrná, což znamená, že jedna strana je chráněná před větrem. Vítr tak může i během dne měnit tvar i velikost poloostrova. Pláže podobného charakteru jsou i na východní straně Bolu. Na pláž Zlatni rat navazuje směrem na západ naturistická pláž Paklina.

HVAR

K hlavním letoviskům na Hvaru patří Stari Grad, Hvar, Vrboska, Jelsa a Sucúraj. Město a přístav Hvar (3 672 obyvatel) na jihozápadním pobřeží ostrova Hvar leží v

zátoce, kterou z jižní strany chrání ostrovní skupina Pakleni otoci. Hvar patří mezi nejoblíbenější letoviska na Jadranu a k často navštěvovaným místům pro ozdravné zimní přímořské pobyty (v lednu se tu průměrná teplota pohybuje kolem 8,4°C, což je víc než v mnohých vyhlášených klimatických přímořských lázních ve Středomoří). V červenci průměrná teplota dosahuje 24,8 °C, počet hodin slunečního svitu je 2 745 hodin ročně. Díky příhodným klimatickým podmínkám je zde mimořádně bujná přímořská a subtropická vegetace (palmy, agáve, oleandry a rozsáhlé porosty levandule po celém ostrově.)

Hvar je též bohatý na historické památky. Benátské opevnění - hradby kolem města navazující na pevnost Španjol (88 m n. m.). K pevnosti vede kromě asfaltové silnice i několik pěších cest. Na kopci vysoko nad městem (241 m n. m.) se nachází pevnost Fort Napoleon, postavená Francouzi začátkem 19. století. Budova Arzenálu, kterou postavili Benátčané v 16. století, představuje opravy válečných lodí. Je to monumentální přízemní budova u přístavu, na niž bylo v 17. století přistavěno divadlo; dnes je jedním z nejstarších divadel v jihovýchodní Evropě, dochovaných do dnešní doby. Slouží ke kulturním a společenským účelům ještě dnes. K dalším památkám patří katedrála svatého Štěpána renesančně-barokní stavba z 16. - 17. století s cenným interiérem, klenotnice katedrály a pěkná barokní zvonice ze 17. století. Před ní se nachází městská kašna z 16. století. Ve městě je k dispozici několik hodnotných staveb, paláců a domů: Palác Paladiniů, Vukasinovićů, nedokončený palác Hektorovićů a biskupský palác. Zajímavý celek tvoří dnešní hotel Palace v centru Hvaru, na místě, kde původně stál rozsáhlý komplex renesančního Knížecího paláce, který byl po městském hradě sídlem benátského místodržitele. Byl zbořen začátkem 20. století. Z něho zbyla jen goticko - renesanční hodinová věž Leroj, původně obranná věž a krásná renesanční městská lodžie, které tvoří přední frontu. Jediným pozůstatkem goticko-renesančního kostela svatého Marka je jeho zvonice; dnes je v ní malá archeologická sbírka a lapidárium. Ve staré části města se nachází kostelík svatého Kosmy a Damiána z 15. - 16. století a gotický kostel svatého Ducha z 15. století. Mimo hradby stojí pěkný renesanční letohrádek básníka Hanibala Luciće.⁹

---

⁹ Koval,J.,Svobodová L. a Macháčková L., Společník cestovatele – Chorvatsko, 2003

VIS

Městečko a přístav (1 930 obyvatel) se nachází, ve východní části severního pobřeží ostrova Visu, v hlubokém Viském zálivu. Vis tvoří středisko zemědělství, vinohradnictví, vinařství a rybolovu. Po staletí byl jeho přístav ceněn jako jeden z nejlepších na Jadranu. Vis má krásné čisté moře. Od roku 1989 se obnovuje cestovní ruch. Vis má trajektové spojení se Splitem a silnice do Komiže. Na lokalitě Gradina, na terasách na severozápadním pobřeží Viské zátoky, se nacházejí pozůstatky někdejší řecko - římské Issy (hradby, zříceniny města, nekropole - cca 10 ha). Na poloostrovku Prirovo, kde je dnes františkánský klášter, byly odkryty zbytky římského divadla. Při moři, z východní strany, se rozkládá římská agora - římské fórum, ze západní strany monumentální thermy. Na celé archeologické lokalitě byly v průběhu doby nalezeny mnohé velmi cenné antické památky např. Bronzová hlava bohyně Afrodity nebo Artemidy z Praxitelova okruhu, sbírka váz jak jihoitalské, tak místní výroby, terakotové figurky, mince a nápis hrdiny Kalía ze 4. století př. n. l. Část těchto předmětů je uložena v archeologické sbírce Issa ve Visu, nejcennější exponáty pak ve vídeňských muzeích. Dále zde stojí několik pozoruhodných, většinou renesančních letních vil, domů a paláců a letohrádek humanistického básníka Marina Gazaroviće. V 16. a 17. století byl Vis oblíbeným místem pobytu splitské šlechty. Z 16. století pochází farní mariánský kostel Gospa od Spilice s oltářním obrazem Matka Boží a světci od G. da Santacrocea. Kostel svatého Cypriána má dnes barokní podobu. Zříceniny anglických pevností pochází ze začátku 19. století. U městečka Vis je jediná pěstitelská farma palem na celém pobřeží (obrovské školky s mnoha tisíci výpěstků). Podle místního podání sem první sazenice dovezli Řekové, kteří zde založili osadu.

KOMIŽA

Obec a přístav na západním pobřeží ostrova Vis leží v široké zátocce, pod nejvyšším vrchem ostrova Hum (587 m), který ji chrání před větry. Komiža je největší město na ostrově (má 2500 obyvatel). Je živým střediskem zemědělství (především se zde pěstuje vinná réva, ovoce a zelenina, roste zde i rohovník obecný - svatojánský chléb). Významný je rybolov a zpracování ryb a v poslední době se rozvíjí i cestovní ruch. Jsou zde četné rybí restaurace. V přístavu Komiža mohou kotvit i velké lodě. Komiža je stará obec - první zmínky pocházejí z 12. století. Ve 13. století postavili benediktini na vyvýšenině nad obcí klášter svatého Mikuláše, kterému se říká Muster, tento klášter

věvodí celému okolí. Kromě starého románského kostelíka, tvoří jádro kláštera velký pětিলodní kostel z 16. - 17. století. Klášter byl opevněn, dochovaly se dvě románské hranolové věže. Věž nad průčelím chrámu byla přeměněna ve zvonici. V obci se nachází nejpozoruhodnější renesanční mariánský kostel Gospa Gusarica (P.Maria "**Pirátko**") - podle toho, že piráti, - gusari několikrát uloupili v minulosti zdejší vzácný mariánský obraz, ale ten se vždy zázračně zase vrátil). Kostel z 16. - 17. století je zajímavý jak architektonicky, tak i vybavením interiéru. Mimo jiné jsou tu nejstarší varhany v Dalmácii (ze 17. století). Kostel stojí v těsné blízkosti moře na severozápadním okraji města.

Přístavu dominuje pevnost z konce 16. století, ve které je instalováno rybářské muzeum. Zdejší mořeplavba má velmi starou tradici. Proslulý je zdejší typ rybářské lodě zvané **falkuša**, devítimetrová plachetnice s 5 vesly, s níž se rybáři mohli vydat i na otevřené moře.

Předposlední falkušu je možno vidět jako exponát v muzeu. Na náměstíčku Škor stojí třípatrový palác rodiny Zankiů, místně zvaný Zankota pocházející z první poloviny 18. století. Zankiové patřili k významným bohatým rodinám v Komiže ; patřila jim většina pozemků na ostrově Sveti Andrija - Svetac.¹⁰

BIŠEVO

Biševo je malý ostrov (rozloha 5,8 km²) vzdálený od Visu 9 km. Ostrov Biševo je kopcovitý - nejvyšším bodem je Straženica 246 m. Uprostřed ostrova je nevelké úrodné pole, kde se pěstuje vinná réva a olivovníky. Ve stejnojmenné osadě žije nastálo jen 14 obyvatel a několik dalších v domcích rozestých na pobřeží ostrova. Obyvatelé jsou zemědělci a rybáři. V posledních letech poskytují též služby cestovnímu ruchu. Biševské přístaviště s malým molem je chráněné před větry bórou i jugem. Zátoka Mezuporat, kde je též malé molo, je chráněna pouze před jugem. Na ostrově je 14 jeskyň, z nichž nejznámější je proslulá **Modrá jeskyně**. Ta je přístupná úzkou, nízkou skalní branou, ale jen za klidného moře.

---

¹⁰Klöcker, H. a Vašut, J., Dalmácie, 2003

Jeskyň je dlouhá 31 m a široká 18 m. Světlo proniká do jeskyňe skalním otvorem pod vodou a lomem paprsků vzniká nádherná hra barev od stříbřitě modrošedé až po zelenomodrou. Intenzitou světelného záření může Biševská jeskyňe soutěžit s proslulou Modrou jeskyňí na Capri u Neapole. Legenda o ní vypráví, že tu býval podzemní palác mořských víl. Optimální světelné podmínky jsou dopoledne mezi desátou a dvanáctou hodinou. Často se též navštěvuje tzv. **Medvidina špilja**. Své jméno dostala nikoli podle medvědů, ale podle tuleňů středomořských (též bývají označováni jako lachtani středomořští). Ti tady po staletí žili ve vysokém počtu, ale dnes se tu již nevyskytují. Na Biševu byl v 11. století založen benediktinský klášter. O dvě století později byl mnichy opuštěn pro nebezpečí, které jim neustále hrozilo od pirátů z Omiše. Přestěhovali se tedy do Komiže na Visu.

U zřícenin kláštera se dochoval kostel svatého Silvestra. Dnes je Biševo oblíbeným výletním místem (návštěva obou jeskyň, koupání a rybí pikniky), ale i místem pobytu milovníků vodních sportů, zejména sportovních rybářů. Je zde možnost pěkného koupání, na mnoha místech ostrova jsou malé příjemné pláže.¹¹

---

⁹ Koval, J., Svobodová L. a Macháčková L., Společník cestovatele – Chorvatsko, 2003

¹⁰ Klöcker, H. a Vašut, J., Dalmácie, 2003

¹¹ Němec, D., Petro, J. a Žilič, M aj. Chorvatsko – kapesní průvodce, 2005

3. Analýza statistických údajů

Chorvatská republika se rozkládá na východním pobřeží Jaderského moře a ve své severní části hluboko zasahuje do vnitrozemí. Od předhůří Alp zasahuje do Panonské nížiny a břehů Dunaje a Drávy. Na severu a severozápadě sousedí se Slovinskem a dále na severu a severovýchodě s Maďarskem, východním sousedem země je Srbsko, jižním a jihovýchodním Bosna a Hercegovina, zcela na jihu sousedí s Černou Horou. Povrch pevninského Chorvatska zaujímá celkovou rozlohu 56.542 km², teritoriální moře plochu cca 31.067 km². Celková rozloha země činí 87.661 km². Celková délka mořského pobřeží činí 5835 km, z čehož pevninská část tvoří 1777 km a ostrovy 4058 km. Chorvatsku náleží celkem 1185 ostrovů, z čehož je 47 trvale obydlených.

Pro Chorvatsko je typické středomořské a kontinentální podnebí. Převládá kontinentální podnebí s horkými léty a studené zimy, mírné zimy a suchá léta podél pobřeží. V současném Chorvatsku žije 4 284 889 rezidentů. Žen je v populaci 51,8 % (2 218 000) a mužů 48,2 % (2 066 000).¹²

Nyní známe základní teritoriální údaje o Chorvatské republice a zaměříme se více na její ekonomickou stránku. Zajímáme se o hrubý domácí produkt v eurech a tempo růstu HDP v procentech od roku 2006 do roku 2012. Snažíme se zjistit podíl služeb na HDP a základní makroekonomické ukazatele od roku 2007 do roku 2012. Tabulka č. 3-1 zachycuje vývoj HDP a HDP/obyv. v letech 2006 – 2012.

Tabulka č. 3-1: Vývoj HDP a HDP/obyv. v letech 2006 – 2012

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
HDP (mil. HRK)	291 044	318 308	343 412	328 672	326 980	333 956	335 977
HDP (mil. EUR)	39 745	43 390	47 543	44 781	44 876	44 922	44 979
HDP/obyv. v EUR	8 951	9 781	10 722	10 111	10 158	10 205	10 925
Tempo růstu HDP (v %)	4,9	5,1	2,1	-6,9	-1,4	0,0	-0,7

Zdroj: Republic of Croatia - Croatian Bureau of Statistics. Croatian Bureau of Statistics [online]. 2013 [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: http://www.dzs.hr/default_e.htm

¹² Chorvatsko: Základní informace o teritoriu. *Bussinesinfo.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-07-19]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/chorvatsko-zakladni-informace-o-teritoriu-18778.html>

V roce 2008 bylo HDP nejvyšší. Největší propad tempa růstu byl zaznamenán v roce 2009 vlivem finanční krize, která nastala prasknutím hypoteční bubliny v USA. Celosvětová krize se velmi rychle rozšířila do celého světa. Od roku 2010 je patrná vzestupná tendence růst tempa HDP.

Tabulka č. 3-2 uvádí podíl služeb na tvorbě HDP v letech 2007 – 2012 a zahrnuje obchodní činnosti, hoteliérství, opravárenskou činnost, údržbu, dopravu, telekomunikace, skladování, pronájmy a obchodování s nemovitostmi.

Tabulka č. 3-2: Podíl služeb na tvorbě HDP v letech 2007 – 2012 (v mil. HRK)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Obchodní a opravárenská činnost	29 615	36 626	32 136	31 939	32 965	33 001
Hotely a pohostinství	8 963	12 562	12 619	12 868	13 589	13 679
Obchodování s nemovitostmi a pronájmy	45 479	74 682	77 980	78 720	82 144	82 500
Celkem	84 057	123 870	122 735	123 527	128 698	129 180
Celkem HDP	275 078	345 015	335 189	334 564	341 206	335 997
Podíl na HDP (v %)	30,56	35,90	36,62	36,92	37,72	38,44

Zdroj: Chorvatsko - Ekonomická charakteristika země. *Businessinfo.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-07-08].

Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/chorvatsko-ekonomicka-charakteristika-zeme-18861.html#sec6>

Z tabulky č. 3-2 je zřejmé, že služby měly největší podíl na HDP v roce 2008. V posledních třech letech se podíl služeb na HDP drží na relativně podobné úrovni, ale je zde zachycena stoupající tendence. Pronájmy a obchodování s nemovitostmi se nejvíce podílejí na tvorbě HDP v Chorvatsku. Celkově HDP v Chorvatsku dlouhodobě roste. V roce 2012 dosáhly devizové příjmy z cestovního ruchu 7,2 mld. EUR. Oproti předchozím letům je zde zaznamenán značný nárůst.

Tabulka č. 3-3 popisuje základní makroekonomické ukazatele v letech 2007 – 2012.

Tabulka č: 3-3 Základní makroekonomické ukazatele v letech 2007 – 2012

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet nezaměstnaných osob	264 448	236 741	263 174	302 425	305 333	378 934
Počet zaměstnaných osob	1 516 909	1 554 805	1 498 784	1 432 454	1 396 260	1 099 491
Míra nezaměstnanosti (v %)	14,8	13,2	14,9	17,4	17,9	21,9
Čistý plat v HRK	4 841	5 178	5 311	5 343	5 441	5 487
Indexy spotřebitelských cen (meziroční)	102,9	106,1	102,4	101,1	102,3	103,3
Celkový zahraniční dluh (mil EUR)	33 253,8	44 606,5	46 483,4	45 768,5	45 733	49 014

Zdroj: Chorvatsko - Ekonomická charakteristika země. *Businessinfo.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/chorvatsko-ekonomicka-charakteristika-zeme-18861.html#sec6>

V tabulce č. 3-3 je znázorněno, že čisté platy v chorvatských kunách jsou poměrně nízké, vzhledem k drahotě místních výrobků a služeb. Musíme uznat, že ani pro české turisty není v Chorvatsku příliš levně.

V další části analýzy statistických údajů se budeme věnovat výjezdům českých turistů do Chorvatska. Návštěvnost Chorvatska zahraničními turisty se zvyšuje s postupným časovým vývojem od roku 2006 do roku 2012.

3.1 Domácí a zahraničních turistů v Chorvatsku

Cestovní ruch je důležitým odvětvím chorvatského hospodářství. Turismus má pozitivní vliv na platební bilanci země a zároveň umožňuje zaměstnanost tisícům chorvatských obyvatel. V roce 2012 navštívilo Chorvatsko 11,8 mil. turistů. Zahraniční turisté tvoří z této částky 90,7 % návštěvnosti. V posledních letech začali do Chorvatska cestovat turisté z Francie, Ruska a východní Asie. Vzhledem k tomu, že Chorvatská republika vstoupila 1. 7. 2013 do EU, je nutné, aby turisté z Ruska předložili na chorvatských hranicích platné vízum.

V tabulce 3- 4 je uveden počet turistů v Chorvatsku podle národnosti v letech 2006 – 2012. Pro lepší přehlednost je tabulka č. 3-4 doplněna o graf č. 3-1 počet turistů v Chorvatsku podle národnosti v letech 2006 – 2012.

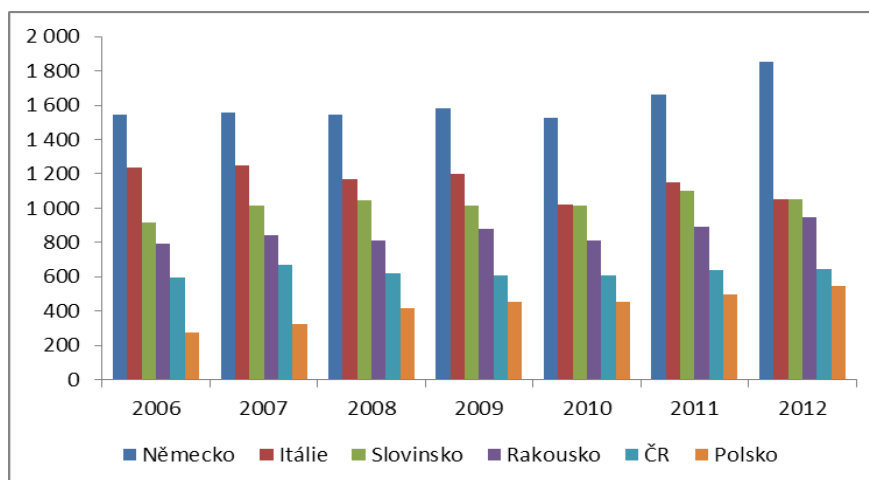
Tabulka č. 3-4: Počet turistů v Chorvatsku podle národnosti v letech 2006 – 2012 (v tis.)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Německo	1 545	1 555	1 546	1 580	1 525	1 661	1 853
Itálie	1 235	1 249	1 168	1 200	1 018	1 150	1 051
Slovinsko	913	1 015	1 043	1 013	1 017	1 100	1 054
Rakousko	790	840	814	882	810	892	946
ČR	593	669	623	607	606	638	647
Polsko	276	323	417	454	454	495	544

Zdroj: Republic of Croatia - Croatian Bureau of Statistics. Croatian Bureau of Statistics [online]. 2013 [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: http://www.dzs.hr/default_e.htm

Největší podíl mají na návštěvnosti Chorvatska turisté z Německa. Na druhém místě jsou turisté z Itálie. Čeští turisté se nachází na 5 místě.

Graf č. 3-1: Počet turistů v Chorvatsku podle národnosti v letech 2006 – 2012 (v tis.)

Zdroj: Republic of Croatia - Croatian Bureau of Statistics. Croatian Bureau of Statistics [online]. 2013 [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: http://www.dzs.hr/default_e.htm

V tabulce č. 3-5 jsou uvedeny údaje o počtech noclehů zahraničních a domácích turistů v letech 2006 – 2012 a v grafu č. 3-2 je zachycen jejich vývoj v letech 2006 – 2012.

Tabulka č. 3- 5: počet noclehů zahraničních a domácích turistů v letech 2006 – 2012 (v tis.)

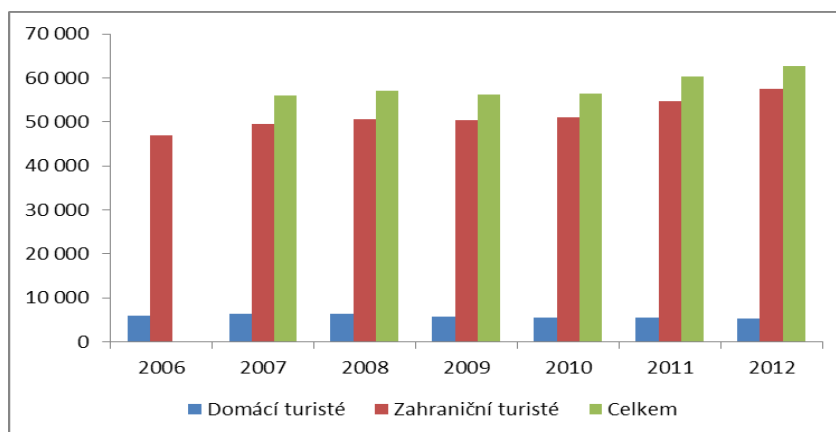
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Domácí turisté	5 985	6 431	6 478	5 799	5 424	5 603	5 221
Zahraníční turisté	47 022	49 574	50 625	50 501	50 992	54 751	57 522
Celkem	53 007	56 005	57 103	56 300	56 416	60 354	62 743

Zdroj: Republic of Croatia - Croatian Bureau of Statistics. Croatian Bureau of Statistics [online]. 2013

[cit. 2013-07-08]. Dostupné z: http://www.dzs.hr/default_e.htm

Tabulka č. 3-5 zachycuje, že počet noclehů zahraničních turistů má rostoucí tendenci. Největší podíl na počtu noclehů mají zahraniční turisté, kteří tvoří přes 90 % z celkového počtu noclehů. V roce 2012 se počet noclehů zvýšil oproti roku 2006 o cca 18 %. Počet noclehů domácích turistů se od roku 2009 snižuje.

Graf č. 3-2: Počet noclehů zahraničních a domácích turistů v letech 2006 – 2012 (v tis.)

Zdroj: Republic of Croatia - Croatian Bureau of Statistics. Croatian Bureau of Statistics [online]. 2013

[cit. 2013-07-08]. Dostupné z: http://www.dzs.hr/default_e.htm

Tabulka č. 3-6 uvádí počet noclehů zahraničních a domácích turistů v letech 2006 – 2012 a v grafu č. 3-3 je znázorněn jejich vývoj.

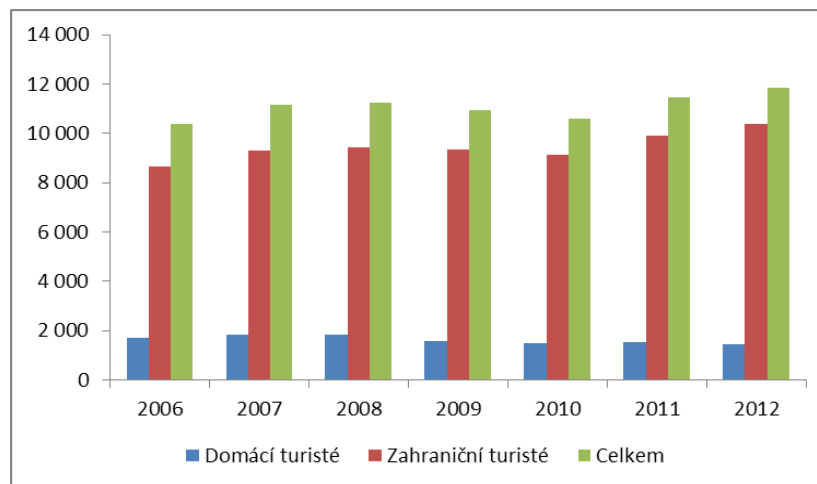
Tabulka č. 3-6: Počet noclehů zahraničních a domácích turistů v letech 2006 – 2012 (v tis.)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Domácí turisté	1 726	1 856	1 846	1 600	1 493	1 529	1 466
Zahraniční turisté	8 659	9 306	9 415	9 335	9 111	9 927	10 369
Celkem	10 385	11 162	11 261	10 935	10 604	11 456	11 835

Zdroj: Republic of Croatia - Croatian Bureau of Statistics. Croatian Bureau of Statistics [online]. 2013 [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: http://www.dzs.hr/default_e.htm

Z tabulky č. 6 a grafu č. 3 jasně vyplývá, že počet noclehů zahraničních turistů má stoupající tendenci. Tabulka č. 6 a grafu č. 3 uvádějí, že počet noclehů domácích turistů se v posledních letech spíše snižuje nebo relativně stagnuje.

Graf č. 3-3: Počet noclehů zahraničních a domácích turistů v letech 2006 – 2012 (v tis.)

Zdroj: Republic of Croatia - Croatian Bureau of Statistics. Croatian Bureau of Statistics [online]. 2013 [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: http://www.dzs.hr/default_e.htm

V roce 2003 udávaly statistiky více než milion českých turistů v této chorvatské přímořské destinaci, od té doby výjezdů do Chorvatska ubývá. Důvodem jsou především rostoucí příjmy našich obyvatel, kteří začínají dávat přednost vzdálenějším a exotickým zemím.

Rok 2007 se považuje za jeden z neúspěšnějších vůbec, co se týče příjezdů turistů do Chorvatska, takže nastavil laťku vysoko. Důvody poklesu spatřuje Plenković v údajně

negativní mediální kampani, která se v ČR uskutečnila v květnu a červnu 2008 kvůli zákazů dovozu potravin a vstupu nezletilých osob.

Českých rekreatantů přijelo v roce 2008 do Chorvatska méně než v předchozích letech, jejich počet klesl o sedm procent na 629 000. Celkem v roce 2008 strávili v Chorvatsku 4,2 miliónu nocí.¹³

Statistika pochází od Chorvatského turistického sdružení v České republice. Chorvatsko zůstává nejoblíbenějším cílem českých turistů. Jak upozornil ředitel sdružení Antun Plenković, čísla představují turisty, kteří se řádně zaregistrují v hotelech či penzionech. "Dle našich odhadů je to číslo ve skutečnosti o 30 až 40 procent vyšší, vzhledem k tomu, že většina Čechů využívá ubytování v soukromí," uvedl.

---

¹³ Chorvatsko vloni navštívilo o sedm procent méně Čechů. *Novinky.cz* [online]. 2009, 15. ledna 2009 [cit. 2013-07-19]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/cestovani/158561-chorvatsko-vloni-navstivilo-o-sedm-procent-mene-cechu.html>

Češi jsou v Chorvatsku pátou největší turistickou skupinou. Vedou Němci, kterých do Chorvatska každoročně míří přes 1,5 miliónu, následují Italové, Slovinci a Rakušané.

Kromě velkých chorvatských tour operátorů Vítkovice Tours nebo CK Zemek Stará Boleslav se u běžných cestovních kanceláří jako je Čedok, CK DEAN a CK Kellner prodej zájezdů do Chorvatska podílí na tržbách 10%. Z toho prodej zájezdů do Chorvatska přes internet tvoří významný podíl tržeb, který stále roste.

Chorvatsko je pro Čechy a Moravany velmi významnou turistickou destinací, mimo jiné i proto, že je snadno dosažitelné automobilem či autobusem. „Podle oficiálních chorvatských statistik bylo v roce 2011 v Chorvatsku ubytováno 700 000 českých turistů,“ říká Klaudio Stojnič, ředitel Chorvatského turistického sdružení se sídlem v Praze. Česká čísla jsou dokonce příznivější a o 150 000 osob vyšší. „Tento rozdíl může být způsoben i tím, že chorvatské statistiky vycházejí z údajů o zaplacené turistické taxy za každého ubytovaného hosta. České statistiky zřejmě vycházejí z toho, kolik turistů odjelo do Chorvatska a ne všichni hosté byli přihlášení na ubytování. Je známo, že hodně českých občanů má svoje prázdninové domy na chorvatském pobřeží a když tam přijedou, tak nepřihlašují ani sebe, ani svou rodinu a kamarády.“

Chorvatské turistické sdružení u nás propaguje svoji zemi třemi hlavními způsoby – informacemi, PR aktivitami a propagací. Ukazuje se, že v posledních letech se významně změnila i struktura českých hostů, kteří Chorvatsko navštěvují. Klaudio Stojnič k tomu dodává: „Více českých turistů tráví svoji dovolenou v hotelích, v dražších apartmánech a turistických střediscích s vyšší kvalitou ubytování. Před šesti, sedmi lety byly v daleko větší míře využívány kempy. A co je zajímavé, Češi si nyní daleko více užívají dovolenou a utrácejí.“ Chorvatské turistické sdružení také pracuje na tom, aby se změnil pohled Chorvatů a jejich smýšlení o českých turistech, kteří před dvaceti lety vypadali úplně jinak. „Já na tom sám pracuji. Každý měsíc posílám do Záhřebu memorandum o turistických vztazích mezi Českem a Chorvatskem i o tom, jak se mění návštěvnické chování.“¹⁴

3.1.1 Návštěvnost historických památek a národních parků

Městské hradby v Dubrovniku patří k nejvíce navštěvovaným kulturně historickým památkám v Chorvatsku. Každý rok Dubrovnik navštíví 650 000 zahraničních turistů. Z dalších chorvatských kulturně historických památek stojí za zmínku římský amfiteátr v Pule, jehož návštěvnost skýtá 270 000 turistů ročně.

Oficiální statistiky uvádějí, že za prvních devět měsíců roku 2011 chorvatské národní parky navštívilo 2,12 miliony turistů. Národní park Plitvická jezera a národní park Krka jsou proslulé, díky filmové zpracování dobrodružných knih německého autora Karla Maye. Krása přírodních atraktivit, které můžeme v těchto filmech spatřit, láká každý rok milióny zahraničních turistů.

V tabulce č. 3-7 jsou uvedené údaje o návštěvnosti chorvatských národních parků zahraničními turisty, která je pro názornost doplněna obrázkem č. 3-1.

---

¹⁴Zdroj: Chorvatské turistické sdružení. [online]. Praha [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.htz.cz>

Tabulka č. 3-7: Návštěvnost chorvatských národních parků zahraničními turisty v roce 2012

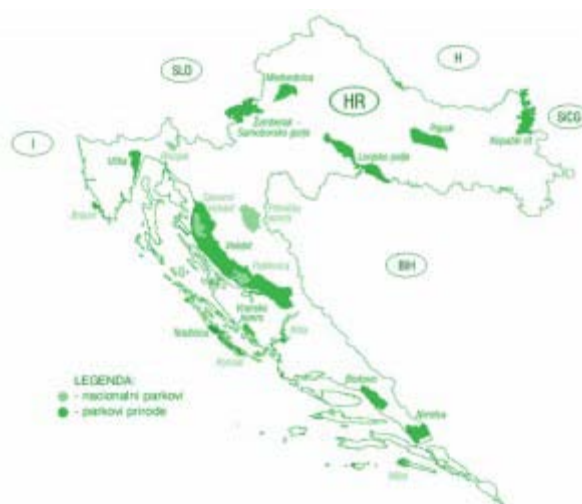
Chorvatské národní parky	Počet turistů
Národní park Plitvická jezera	700 000
Národní park Krka	652 000
Národní park Brijuni	143 000
Národní park Paklenica	107 000
Národní park Risnjak	17 000
Národní park Severní Velebit	17 000

Zdroj: Národní parky v Chorvatsku navštívilo přes 2 miliony lidí. *Ubytování v Chorvatsku* [online]. 2013 [cit. 2013-07-19]. Dostupné z: <http://chorvatsko.ubytovanivchorvatsku.cz/narodni-parky-v-chorvatsku-navstivilo-pres-2-miliony-lidi/>

Nejvíce navštěvovaný je Národní park Plitvická jezera, který v roce 2012 přivítal 700 tis. turistů. Druhým velmi oblíbeným parkem je Národní park Krka s 652 tis. turisty.

Pro lepší orientaci obrázek 3-1 ukazuje mapu národních parků v Chorvatsku.

Obrázek č. 3-1: Mapa národních parků v Chorvatsku

Zdroj: Národní parky v Chorvatsku navštívilo přes 2 miliony lidí. *Ubytování v Chorvatsku* [online]. 2013 [cit. 2013-07-19]. Dostupné z: <http://chorvatsko.ubytovanivchorvatsku.cz/narodni-parky-v-chorvatsku-navstivilo-pres-2-miliony-lidi/>

3.1.2 Čeští turisté v Chorvatsku

MAG CONSULTING je firma zabývající se nabídkou poradenských a konzultačních služeb v oblasti obchodu, gastronomie, hotelnictví a cestovního ruchu. Zpracovává kromě těchto činností také marketingové studie.

Po konzultaci s Ing. Martinem Bílkem, zaměstnancem MAG CONSULTINGU, zastáváme názor, že statistické údaje, které uvádí chorvatský statistický úřad, se často neshodují s údaji českého statistického úřadu a tedy i údaji, které má k dispozici MAG CONSULTING. Oba statistické úřady používají pravděpodobně jinou metodiku zjišťování, přestože vstupem Chorvatska do EU by se metodiky měly harmonizovat. Pokud jde o nějaké dotazníkové šetření na vzorku a pak se z toho vytvoří celkové číslo, musí se s nějakou odchylkou počítat. MAG CONSULTING používá většinou údaje z Českého statistického úřadu a pokud nejsou k dispozici, používá expertní odhady.

V tabulce č. 3-8 jsou uvedené údaje o počtu českých turistů v Chorvatsku v letech 2006 – 2012.

Tabulka č. 3-8: Počet českých turistů v Chorvatsku v letech 2006 – 2012

Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Počet turistů	598 000	677 000	629 000	680 000	690 000	793 000	806 383

Zdroj: Ing. Bílek. Mag Consulting s.r.o, Praha cit. 2013-03-18

Na začátku sledovaného období v roce 2006 byl počet českých turistů v Chorvatsku 598 000. Od roku 2010 je jasně vidět stoupající tendence těchto turistů. Nejvíce českých turistů navštívilo Chorvatsko v roce 2012.

V následující kapitole se budeme zabývat detailní postupem marketingového výzkumu, na jehož základě budou sestaveny produkty v analytické části této bakalářské práce.

4. Analýza nabídky zájezdů

Dozvěděli jsme se veškeré základní údaje o oblasti Střední Dalmácie. Seznámili jsme se s jejími historickými památkami, přírodními atraktivitami a statistikou výjezdů českých a zahraničních turistů do Chorvatska.

Nyní provedeme slovní vyhodnocení našeho výzkumu a pokusíme se zjistit, jaké požadavky mají čeští turisté na dovolenou ve střední Dalmácii. Tento výzkum nám poslouží jako základ pro sestavení analytické části této bakalářské práce a pomůže nám získat informace, které následně použijeme při tvorbě našich produktů.

4.1 Marketingový výzkum

Marketingový výzkum bude proveden formou písemných dotazníků. Tento dotazník obsahuje 14 otázek a bude určen rezidentům žijícím trvale v České republice. Dotazník je sestaven v českém jazyce. Počet dotazovaných jsme rozdělili podle kritérií, pohlaví, věk a dosažené vzdělání. Domníváme se, že tato kritéria mají na volbu a názory dotazovaných lidí značný vliv. Otázky mají charakter otevřených a uzavřených otázek. První otázka dotazníku patří k uzavřeným dichotomickým otázkám, kde jsou možné jen dvě odpovědi ANO či NE. V případě uzavřených otázek jde o otázky s více než dvěma volbami odpovědí. V šesté otázce budou mít respondenti možnost asociační otevřené odpovědi. Dotazníků bude 100. Dotazníky budou zaslány elektronickou poštou autorčiným přátelům, známým a rodinným příslušníkům. Dále budou dotazníky rozdány do informačního střediska České Budějovice a některé dotazy budou kladeny potencionálním turistům ve vesnici Dynín.

Cílem je zjistit, zda potencionální čeští turisté považují Střední Dalmácii za atraktivní. Jaké typy zájezdů a destinací upřednostňují. Kolik dní by měla trvat ideální dovolená. Zajímá nás volba dopravního prostředku, ubytovacího a stravovacího zařízení. Zjišťujeme, s kým by naši respondenti jeli na dovolenou nejraději, zda mají povědomí o Střední Dalmácii jako turistické destinaci, zda preferují organizované nebo individuální cestování a kolik peněžních prostředků budou ochotní za dovolenou utratit.

Ze sta respondentů bylo vstřícných k odpovědím pouze šedesát respondentů. Čtyřicet respondentů na dotazník neodpovědělo nebo odpovědělo jen částečně. Proto bylo

relevantních pouze 60 dotazníků. Výzkum byl prováděn ve dnech od 1. října – 31. října 2012.

Výsledky jsou zpracovány do výšečového grafu a doplněny o slovní vyhodnocení. K otázkám bude uvedena tabulka, graf a komentář. Zadání dotazníku s otázkami je uvedeno v příloze.

V následující analytické části bakalářské práce provedeme slovní a grafické vyhodnocení dotazníků na základě zodpovězených otázek a rozdělení respondentů do kategorií pohlaví, věk a vzdělání.

4.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Tato podkapitola je zaměřena na vyhodnocení dotazníkového šetření, které bylo prováděno ve dnech od 1. října – 31. října 2012.

Vyhodnocení otázky č. 1: Myslíte si, že střední Dalmácie je pro české turisty přitažlivá?

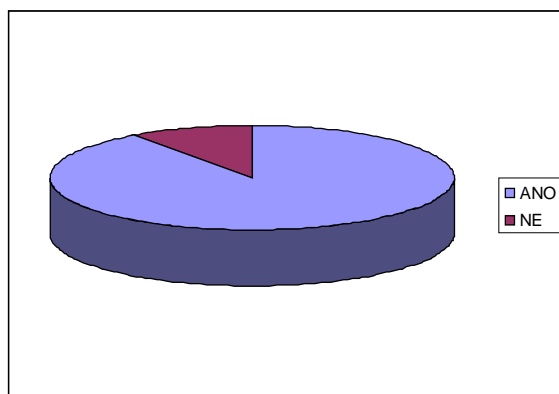
Odpověď ANO odpovědělo 54 lidí. Odpověď NE odpovědělo 6 lidí. Dotazovaní, kteří odpověděli NE, upřednostňují Francii, Itálii, USA a Jižní Ameriku. Tabulka č. 4-1 a graf č. 4-1 vyhodnocují přitažlivost střední Dalmácie.

Tabulka č. 4-1: Přitažlivost střední Dalmácie

Odpověď	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
Ano	54	90 %
Ne	6	10 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-1: Myslíte si že, je střední Dalmácie pro české turisty přitažlivá?

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Z tabulky č. 4-1 a grafu č. 4-1 je zřejmé, že pro většinu turistů je střední Dalmácie atraktivní.

Celkem odpovídalo 100 % dotázaných. Odpověď ANO odvětilo 90 % respondentů. Odpověď NE odvětilo 10 % respondentů.

Otázka č. 2 směřuje k pohlaví respondentů. Prvním kritériem rozdělení respondentů je **pohlaví respondentů**. Počet relevantních dotazníků je 60. Tabulka č. 4-2 a graf č. 4-2 znázorňují procentuální zastoupení dotazovaných mužů a žen.

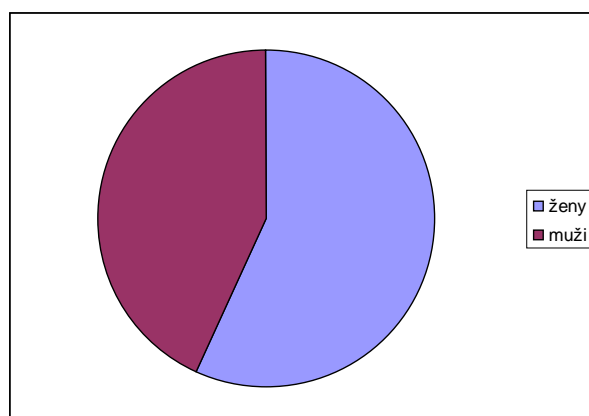
Tabulka č. 4-2: Pohlaví

Pohlaví	Počet dotazovaných	Procentuální zastoupení
Muž	26	43,3 %
Žena	34	56,6 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-2: Procentuální zastoupení mužů a žen

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Z údajů tabulky č. 4-2 a grafu č. 4-2 vyplývá, že počet dotazovaných žen je větší než počet dotazovaných mužů.

Počet dotazovaných celkem tvoří 100 %. Počet dotazovaných žen tvoří 56,6 % dotazovaných. Počet dotazovaných mužů tvoří 43,3 % dotazovaných.

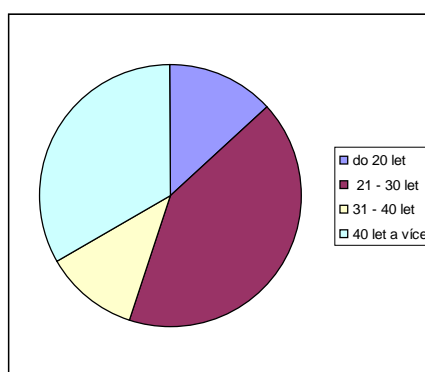
Otázka č. 3 se dotazuje na věk respondentů. Dalším kritériem rozdělení respondentů je věk respondentů. Počet relevantních dotazníků je 60. Počet dotazovaných ve věku do 20 let odpovídá 8 lidem. Počet dotazovaných ve věku 21 – 30 let odpovídá 25 lidem. Počet dotazovaných ve věku 31 - 40 let odpovídá 7 lidem. Počet dotazovaných ve věku 40 a více let odpovídá 20 lidem. Tabulka č. 4-3 a graf č. 4-3 znázorňuje věk respondentů.

Tabulka č. 4-3: Věk

Věk	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
do 20 let	8	13,3 %
21 – 30 let	25	41,6 %
31 – 40 let	7	11,6 %
nad 40 let	20	33,3 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-3: Věk respondentů

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Výsledky našeho výzkumu uvádějí, že největší počet respondentů je ve věku 21 – 30 let. Počet dotazovaných celkem tvoří 100 %. Počet dotazovaných ve věku do 20 let tvoří 13,3 % respondentů. Počet dotazovaných ve věku 21 – 30 let tvoří 41,6 % respondentů. Počet dotazovaných ve věku 31 - 40 let tvoří 11,6 % respondentů. Počet dotazovaných ve věku 40 a více let tvoří 33,3 % respondentů.

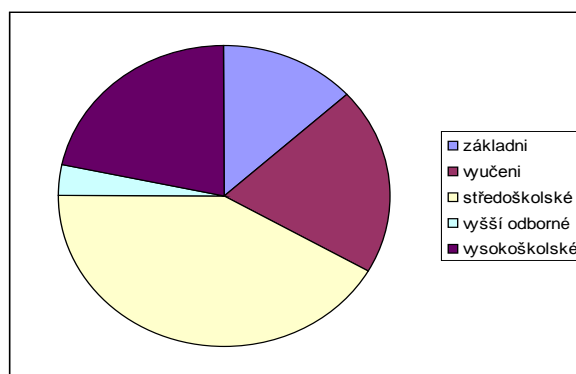
Pomocí otázky č. 4 zjišťujeme vzdělání respondentů. Třetím kritériem rozdělení respondentů je **vzdělání respondentů**. Počet relevantních dotazníků je 60. Počet dotazovaných se základním vzdělání odpovídá 8 lidem. Počet dotazovaných, kteří vlastní výuční list v oboru odpovídá 12 lidem. Počet dotazovaných se středoškolským vzděláním odpovídá 25 lidem. Počet dotazovaných s vyšším odborným vzděláním odpovídá 2 lidem. Počet dotazovaných s vysokoškolským vzděláním odpovídá 13 lidem. Tabulka č. 4-4 a graf č. 4-4 vyhodnocují vzdělání respondentů.

Tabulka č. 4-4: Vzdělání

Vzdělání	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
Základní	8	13,3 %
Vyučení	12	20 %
Středoškolské	25	41,6 %
Vyšší odborné	2	3,3 %
Vysokoškolské	13	21,6 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-4: Vzdělání

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Z tabulky č. 4-4 a grafu č. 4-4 je patrné, že nejvíce dotazovaných má středoškolské vzdělání.

Počet dotazovaných celkem tvoří 100 % respondentů. Počet dotazovaných se základním vzděláním tvoří 13,3 % respondentů. Počet dotazovaných, kteří jsou vyučení v oboru, představuje 20 % respondentů. Počet dotazovaných se středoškolským vzděláním tvoří 41,6 % respondentů. Počet dotazovaných s vyšším odborným vzděláním tvoří 3,3 % respondentů. Počet dotazovaných s vysokoškolským vzděláním tvoří 21,6 % respondentů.

Vyhodnocení otázky č. 5. V případě, že byste navštívil (a) střední Dalmácii jaký druh zájezdu zvolíte?

Jedenáct lidí odpovědělo na tuto otázku pobytový zájezd. Jedenáct lidí odpovědělo na tuto otázku kulturně – poznávací zájezd. Třicet čtyři lidí odpovědělo kombinaci pobytového a poznávacího zájezdu. Čtyři lidé odpověděli jiná možnost. Zejména se zmínili, že upřednostňují sportovně – poznávací zájezdy, dobrodružné a zájezdy spojené s cykloturistikou.

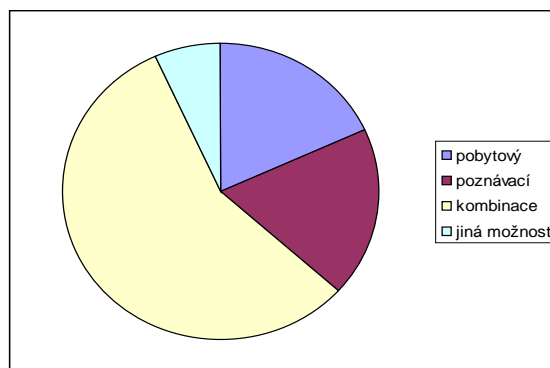
Tabulka č. 4-5 a graf č. 4-5 znázorňují druh zájezdu.

Tabulka č. 4-5: Druh zájezdu

Typ pobytu	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
Poznávací	11	18,3 %
Kulturně poznávací	11	18,3 %
Pobytově poznávací	34	56 %
Jiná možnost	4	6,6 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-5: V případě, že byste navštívil (a) střední Dalmácii jaký druh zájezdu zvolíte?

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Za sledované období jsme zjistili, že největší počet dotázaných upřednostňuje kombinaci pobytového a poznávacího zájezdu (56 %).

Procentuální zastoupení 18,3 % respondentů odpovědělo pobytový zájezd. Procentuální zastoupení 18,3 % respondentů odpovědělo kulturně – poznávací zájezd. Procentuální zastoupení 56 % respondentů odpovědělo kombinaci pobytového a poznávacího

zájezdu. Procentuální zastoupení 6,6 % respondentů odpovědělo jiná možnost (sportovně – poznávací, dobrodružný zájezd)

Vyhodnocení otázky č. 6. Jaké destinace se Vám vybavují v souvislosti se střední Dalmácií?

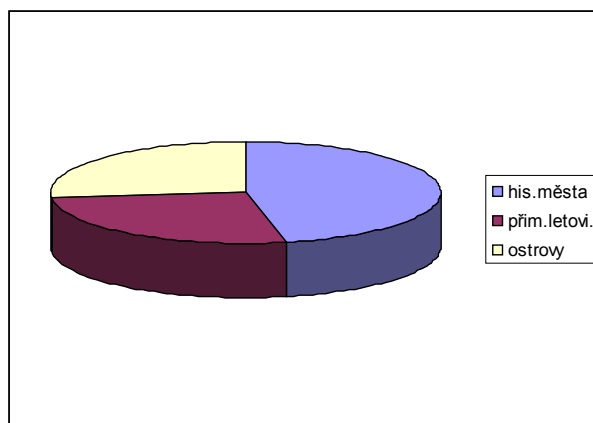
Dvacet osm respondentů uvedlo historická města (Šibenik, Trogir, Split). Šestnáct respondentů uvedlo menší přímořská města (Primoštěn, Makarská, Gradac). Šestnáct respondentů uvedlo Středodalmatské ostrovy (Hvar, Brač, Vis, Šolta). Tabulka č. 4-6 a graf č. 4-6 zachycují destinace.

Tabulka č. 4-6: Názvy destinací

Destinace	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
Historická města	28	46,6 %
Přimořské letovisko	16	26,6 %
Ostrovy	16	26,6 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-6: Jaké destinace se Vám vybavují v souvislosti se střední Dalmácií?

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Tabulka č. 4-6 a graf č. 4-6 uvádí, že největší zájem mají respondenti o chorvatská historická města.

Procentuální zastoupení 46,6 % respondentů uvedlo historická města (Šibenik, Trogir, Split). Procentuální zastoupení 26,6 % respondentů uvedlo menší přímořská města (Primoštěn, Makarská, Gradac). Procentuální zastoupení 26,6 % respondentů uvedlo Středodalmatské ostrovy (Hvar, Brač, Vis, Šolta).

Vyhodnocení otázky č. 7: Jaká je podle Vás ideální doba strávená ve střední Dalmácii?

Patnáct respondentů odpovědělo 8 dní. Devatenáct respondentů odpovědělo 10 dní. Čtrnáct respondentů odpovědělo dvanáct dní. Dvanáct respondentů odpovědělo 14 dní.

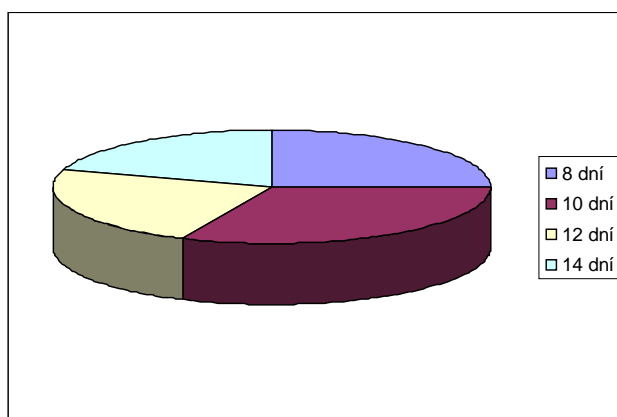
Tabulka č. 4-7 a graf č. 4-7 popisují ideální počet dní strávených na dovolené.

Tabulka č. 4-7: Ideální doba dovolené

Doba	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
8 dní	15	25 %
10 dní	19	31 %
12 dní	14	23 %
14 dní	12	20 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-7: Jaká je podle Vás ideální doba strávená ve střední Dalmácii?

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Z údajů tabulky č. 4-7 a grafu č. 4-7 jasně vyplývá, že ideální doba dovolené je pro respondenty 10 dní.

Procentuální zastoupení 25 % respondentů odpovědělo osm dní. Procentuální zastoupení 31% respondentů odpovědělo deset dní. Procentuální zastoupení 23,3 % respondentů odpovědělo dvanáct dní. Procentuální zastoupení 20% respondentů odpovědělo čtrnáct dní.

Vyhodnocení otázky č. 8: Jaký způsob dopravy byste zvolil/a při cestě do střední Dalmácie?

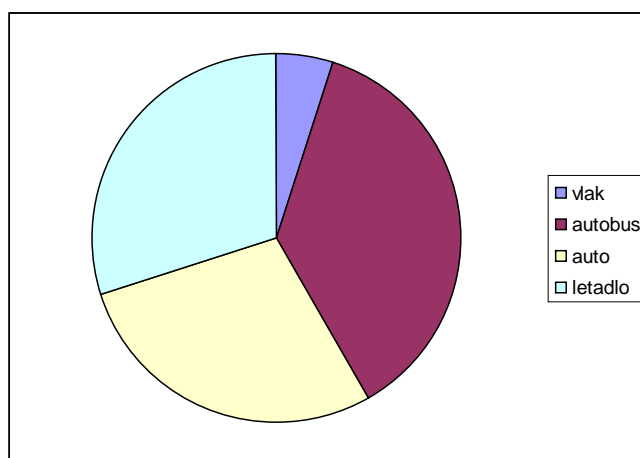
Dvacet dva respondentů zvolilo autobus jako ideální dopravní prostředek. Osmnáct respondentů zvolilo letadlo jako ideální dopravní prostředek. Sedmnáct respondentů zvolilo auto jako ideální dopravní prostředek. Tři respondenti zvolili vlak jako ideální dopravní prostředek. Tabulka č. 4-8 a graf č. 4-8 zachycují zvolený dopravní prostředek.

Tabulka č. 4-8: Zvolený dopravní prostředek

Typ dopravy	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
Vlak	3	5 %
Autobus	22	36,6 %
Auto	17	28,4 %
Letadlo	18	30 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-8: Jaký způsob dopravy byste zvolil (a) při cestě do střední Dalmácie?

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Tabulka č. 4-8 a graf č. 4-8 ukazují, že respondenti zvolili za nejoblíbenější dopravní prostředek autobus.

Procentuální zastoupení 36,6 % respondentů zvolilo autobus. Procentuální zastoupení 30% respondentů zvolilo letadlo. Procentuální zastoupení 28,4% respondentů zvolilo automobil. Procentuální zastoupení 5 % zvolilo vlak.

Vyhodnocení otázky č. 9: Jaká města a ostrovy jste již ve střední Dalmácii navštívili nebo byste chtěl/a určitě navštívit.

Při této otázce neměli respondenti možnost výběru z několika variant. Sami si zvolili město či ostrov, který navštívili nebo by chtěli v každém případě navštívit

Třicet respondentů uvedlo město Split. Čtrnáct respondentů uvedlo město Makarská. Deset respondentů uvedlo ostrovy Hvar a Brač. Čtyři respondenti uvedli Město Šibenik. Dva respondenti uvedli město Trogir. Z tabulky a grafu č. 9 vyplývá, že nejoblíbenější chorvatskou destinací potenciální českých turistů je město Split.

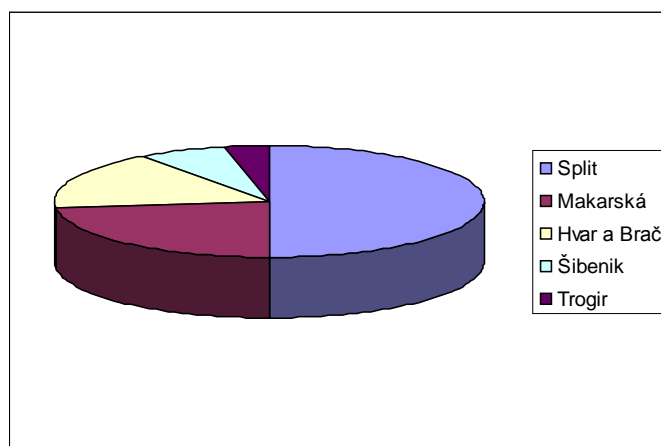
Tabulka č. 4-9 a graf č. 4-9 znázorňují vysněnou destinaci.

Tabulka č. 4-9: Vysněná destinace

Doba	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
Split	30	50 %
Makarská	14	23,3 %
Hvar a Brač	10	16 %
Šibenik	4	6,6 %
Trogir	2	3,3 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-9: Jaká města a ostrovy jste již ve střední Dalmácii navštívili nebo byste chtěl/a určitě navštívit?

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Tabulka č. 4-9 a graf č. 4-9 popisují, že město Split je nejoblíbenější chorvatskou destinací pro potenciální české turisty.

Procentuální zastoupení 50 % respondentů uvedlo město Split. Procentuální zastoupení 23,3 % respondentů uvedlo město Makarská. Procentuální zastoupení 16 % respondentů uvedlo ostrovy Hvar a Brač. Procentuální zastoupení 6,6 % respondentů uvedlo město Šibenik. Procentuální zastoupení 3,3 % respondentů uvedlo město Trogir.

Vyhodnocení otázky č. 10: V případě, že navštívíte střední Dalmácii, jaký druh ubytování zvolíte?

Dvacet osm respondentů odpovědělo hotel. Sedm respondentů odpovědělo penzion. Sedmnáct respondentů odpovědělo apartmán. Osm respondentů odpovědělo, chata či bungalov.

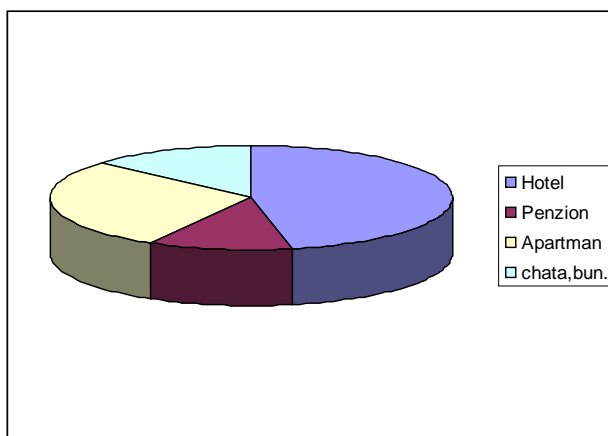
Tabulka č. 4-10 a graf č. 4-10 vyhodnocují druh ubytování.

Tabulka č. 4-10: Druh ubytování

Typ ubytování	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
Hotel	28	46,6 %
Penzion	7	11,6 %
Apartment	17	28,3 %
Chata, bungalov	8	13,3 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-10: V případě, že navštívíte střední Dalmácii, jaký druh ubytování zvolíte?

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Z tabulky č. 4-10 a grafu č. 4-10 je zřejmé, největší počet respondentů upřednostňuje hotel jako přijatelné ubytovací zařízení.

Procentuální zastoupení 46,6 % respondentů odpovědělo hotel. Procentuální zastoupení 11,6 % respondentů odpovědělo penzion. Procentuální zastoupení 28,3 % respondentů odpovědělo apartmán. Procentuální zastoupení 13,3 % respondentů odpovědělo, chata, bungalov.

Vyhodnocení otázky č. 11: Jaké stravovací služby byste zvolil/a při pobytu ve střední Dalmácii?

Třicet osm respondentů zvolilo polopenze. Jedenáct respondentů zvolilo all inclusive. Šest respondentů zvolilo vlastní stravování. Tři respondenti zvolili večeře. Dva respondenti zvolili plná penze.

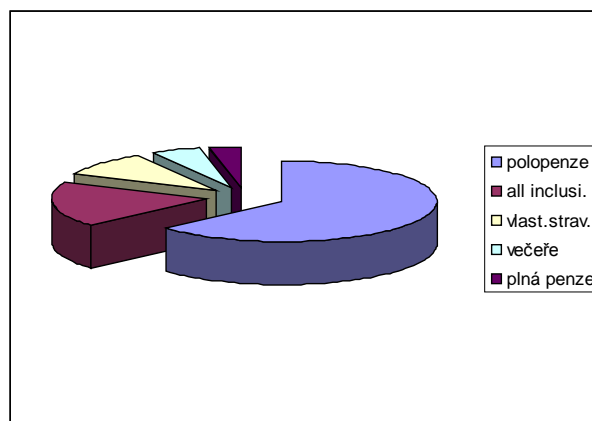
Tabulka č. 4-11 a graf č. 4-11 zachycují volbu stravování.

Tabulka č. 4-11: Volba stravování

Typ stravování	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
Polopenze	38	63,3 %
All inclusive	11	18,3 %
Vlastní	6	10 %
Večeře	3	5 %
Plná penze	2	3,3 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-11: Jaké stravovací služby byste zvolil/a při pobytu ve střední Dalmácii?

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Údaje tabulky č. 4-11 a grafu č. 4-11 uvádí, že největší počet respondentů při zájezdech volí polopenzi jako nejvhodnější způsob stravování.

Procentuální zastoupení 63,3 % respondentů zvolilo polopenzi. Procentuální zastoupení 18,3 % respondentů zvolilo all inclusive. Procentuální zastoupení 10 % respondentů zvolilo vlastní stravování. Procentuální zastoupení 5 % respondentů upřednostňuje večere. Procentuální zastoupení 3,3% respondentů vybralo plnou penzi.

Vyhodnocení otázky č. 12: Na dovolenou do střední Dalmácie byste vyrazil/a nejraději?

Jeden respondent odpověděl sám. Dvacet sedm respondentů odpovědělo s přítelem /přítečkyní. Patnáct respondentů odpovědělo s přáteli. Sedmnáct respondentů odpovědělo s rodinou.

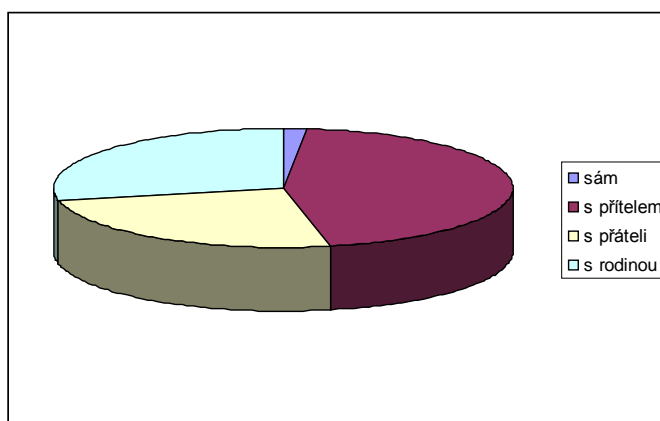
Tabulka č. 4-12 a graf č. 4-12 vyhodnocují, s kým pojedou potenciální turisté nejraději na dovolenou.

Tabulka č. 4-12: S kým nejraději na dovolenou

	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
Sám/a	1	1,6 %
S přítelem/přítečkyní	27	45 %
S přáteli	15	25 %
S rodinou	17	28,3 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-12: Na dovolenou do střední Dalmácie byste vyrazil/a nejraději?

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Z výsledků výzkumu jsme zjistili, že respondenti nejraději cestují se svými partnery.

Procentuální zastoupení 1,6 % respondentů odpovědělo sám/sama. Procentuální zastoupení 45 % respondentů odpovědělo s přítelem / přítelkyní. Procentuální

zastoupení 25 % respondentů odpovědělo s přáteli. Procentuální zastoupení 28,3 % respondentů odpovědělo s rodinou.

Vyhodnocení otázky č. 13: Při pobytově – poznávacích zájezdech preferujete?

Dvacet jedna respondentů zvolilo individuální prohlídku, pouze s mapou a tištěným průvodcem. Třináct respondentů zvolilo organizovanou prohlídku s profesionálním průvodcem. Dvacet šest respondentů zvolilo cestovní kanceláři připravený program s následnou individuální prohlídkou.

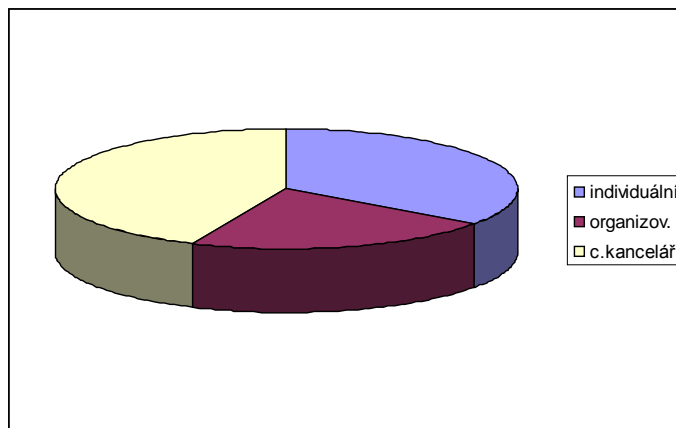
Tabulka č. 4-13 a graf č. 4-13 znázorňují způsob cestování.

Tabulka č. 4-13: Způsob cestování

Typ zájezdu	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
Individuální	21	35 %
Organizovaný	13	21,6 %
S cestovní kanceláří	26	43,3 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-13: Při pobytově – poznávacích zájezdech preferujete?

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Z tabulky č. 4-13 a grafu č. 4-13 je patrné, že největší počet respondentů upřednostňuje cestovní kanceláři připravený program s následnou individuální prohlídkou.

Procentuální zastoupení 35 % respondentů zvolilo individuální prohlídku, pouze s mapou a tištěným průvodcem. Procentuální zastoupení 21,6 % respondentů zvolilo organizovanou prohlídku s profesionálním průvodcem. Procentuální zastoupení 43,3 % respondentů zvolilo cestovní kanceláři připravený program s následnou individuální prohlídkou.

Vyhodnocení otázky č. 14: Kolik peněžních prostředků byste byli ochotni utratit za dovolenou ve střední Dalmácii?

Dvacet respondentů odpovědělo šest až deset tisíc korun českých. Dvacet devět respondentů odpovědělo deset až patnáct tisíc korun českých. Jedenáct respondentů odpovědělo patnáct až dvacet tisíc korun českých.

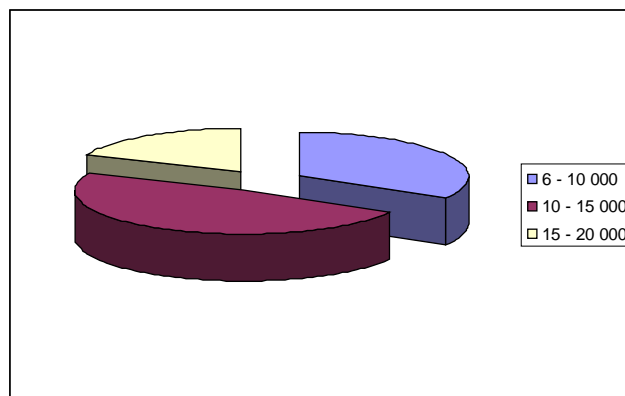
Tabulka č. 4-14 a graf č. 4-14 ukazují množství investovaných peněžních prostředků do dovolené ve střední Dalmácii.

Tabulka č. 4-14: Množství peněžních prostředků

Cena zájezdu (v Kč)	Počet dotázaných	Procentuální zastoupení
6 000 – 10 000	20	34,4 %
10 000 – 15 000	29	48,3 %
15 000 – 20 000	11	18,3 %
Celkem	60	100 %

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Graf č. 4-14: Kolik peněžních prostředků byste byli ochotni utratit za dovolenou ve střední Dalmácii?

Zdroj: vlastní zpracování dle výzkumu

Výsledky naše výzkumu uvádí, že většina potenciální českých turistů je ochotna investovat do dovolené na Jadranu částku 10 000 – 15 000 korun českých. Je nutné podotknout, že respondenti jsou ochotni investovat do dovolené do střední Dalmácie částku 20 000,- Kč. Tato peněžní částka odpovídá spíše lázeňským pobytům než běžným dovoleným.

Procentuální zastoupení 33,4 % respondentů odpovědělo šest až deset tisíc korun českých. Procentuální zastoupení 48,3% respondentů odpovědělo deset až patnáct tisíc korun

českých. Procentuální zastoupení 18,3 % respondentů odvětilo patnáct – dvacet tisíc korun českých.

4.3 Vyhodnocení dotazníku

Pomocí našeho dotazníku jsme zjistili, že potenciálním českým turistou bude žena, středoškolačka, ve věku 21 – 30 let, která pojedje na pobytově – poznávací zájezd do střední Dalmácie na deset dní se svým partnerem. Bude bydlet v hotelu, kam bude dopravena luxusním autokarem a ze stravovacích služeb si zvolí polopenzí. Při svém pobytu, který bude organizován cestovní kanceláří, zcela jistě navštíví historické město Split a přímořské letoviště Makarská. Za dovolenou do střední Dalmácie je ochotna utratit 10 000 – 15 000 korun českých.

Na základě těchto údajů jsme vytvořili dva pobytově – poznávací zájezdy. Oba zájezdy jsou autokarové a ubytování budou mít turisté zajištěné v hotelích s polopenzí. Cenově jsou tyto zájezdy přijatelné pro nejširší okruh dotazovaných respondentů. Je možné doplnit ještě fakultativní zájezdy při pobytu náročnější části klientely.

V další kapitole se budeme zabývat tvorbou těchto dvou pobytově – poznávacích zájezdů do střední Dalmácie. Po vytvoření programu zájezdu, bude sestavena kalkulace zájezdu a bude provedeno zhodnocení produktu na trhu cestovního ruchu.

4.3.1 Tvorba a programy zájezdů

Nyní po provedení marketingového výzkumu, si umíme alespoň zhruba představit, jaké požadavky mají čeští turisté na dovolené ve střední Dalmácii, a můžeme přikročit k samotné analytické části této práce. Jedná se o tvorbu dvou pobytově – poznávacích zájezdů do střední Dalmácie. První desetidenní poznávací zájezd se nazývá „**Historické perly střední Dalmácie**“ a druhý osmidenní pobytově – poznávací zájezd se jmenuje „**Za krásami středodalmatských ostrovů.**“

Celá tato kapitola bude zahrnovat čtyři větší celky, týkající se:

- programu zájezdů;
- možnosti ubytování a stravování;
- kalkulace zájezdů;
- uplatnění zájezdů na trhu;

4.3.1.1 Program 10 denního pobytově - poznávacího zájezdu

Náš první pobytově - poznávací zájezd se bude jmenovat „**HISTORICKÉ PERLY STŘEDNÍ DALMÁCIE**“. Tento autokarový zájezd se bude konat v termínu od 8. 6. – 17. 6. 2013. V průběhu zájezdu navštívíme skvostná chorvatská historická města jako Šibenik, Trogir, Split a Dubrovnik. Zejména milovníci historických památek a starobyklých měst ocení různorodost a pestrost našeho zájezdu. V malebném městě Primošten ochutnáme proslulého dalmatského vína Babič, prohlédneme si město Omiš a zavítáme na riviéru sedmi Kaštelů. Těšíme se na příjemné kulturní a dobrodružné zážitky, které nás budou provázet celým pobytem.

PROGRAM ZÁJEZDU

1. DEN – Sobota 8. 6. 2013

Odjezd v odpoledních hodinách, odjezdové místo: České Budějovice, noční přejezd přes Rakousko, Slovinsko.

2. DEN – Neděle 9. 6. 2013

Chorvatsko – ubytování v hotelu Ruskamen ve městě Omiš, odpočinek u moře, večere, nocleh

3. DEN - Pondělí 10. 6. 2013

Snídaně, celodenní výlet do Splitu, návštěva Diokleciánova paláce a dalších památek ve Splitu, návrat do Omiše, večere, nocleh

4. DEN – Úterý 11. 6. 2013

Snídaně, volný individuální program – možnost koupání, večere, organizovaná večerní prohlídka Omiše v doprovodu průvodce, nocleh

5. DEN – Středa 12. 6. 2013

Snídaně, celodenní výlet do Trogiru, kompletní prohlídka historických památek, návštěva města Primošten – ochutnávka proslulého dalmatského vína Babič, návrat do Omiše, večere, nocleh.

6. DEN - Čtvrtek 13. 6. 2013

Snídaně, volný individuální program – možnost koupání, pro zájemce – celodenní fakultativní výlet do Dubrovníku, večeře, nocleh.

7. DEN – Pátek 14. 6. 2013

Snídaně, celodenní výlet - návštěva Kaštelů, návrat do Omiše, večeře, nocleh

8. DEN – Sobota 15. 6. 2013

Snídaně, volný individuální program – možnost koupání, pro zájemce celodenní fakultativní výlet na ostrov Brač, večeře, nocleh

9. DEN – Neděle 16. 6. 2013

Snídaně, v dopoledních hodinách odjezd z Omiše a návštěva města Šibenik, noční přejezd přes Slovinsko a Rakousko.

10. DEN – Pondělí 17. 6. 2013

Příjezd do Českých Budějovic v dopoledních hodinách

AUTOKAROVÝ ZÁJEZD

CENA ZÁJEZDU za předpokladu 40 účastníků: 9 100,- Kč

Cena zahrnuje: dopravu luxusním autobusem, ubytování ve dvouhvězdičkovém hotelu ve dvoulůžkových pokojích s polopenzí, komplexní pojištění, zákonné pojištění CK proti úpadku, průvodce, výlety zahrnuté v programu.

Cena nezahrnuje: vstupné, nápoje k jídlu (kromě snídaně), fakultativní výlety (platí se průvodci v místě pobytu v Kč, v případě místní dopravy si jízdenku hradí každý účastník sám).

Doporučená částka na vstupy: **70,- EUR**

DOPRAVA

Je zajištěna luxusním autobusem značky, který je vybaven klimatizací, WC, TV, videem, kávovarem a lednicí. Autobus bude přítomen v místě pobytu po celou dobu

zájezdu a bude zajišťovat dopravu na všechny výlety zahrnuté v programu a v ceně zájezdu a dále na celodenní fakultativní výlet do Dubrovníku. U autokarového zájezdu jsou dodrženy mezinárodní dopravní předpisy AETR. Na základě těchto předpisů musí řidič dodržovat půlhodinové bezpečnostní zastávky po každých 3 – 4 hodinách jízdy a po 10 hodinách jízdy jednoho řidiče má tento řidič nárok na osmihodinovou pauzu. Při pravidelných bezpečnostních a hygienických zastávkách podávají řidiči cestujícím teplé a studené nápoje. V tomto autokaru je k dispozici cestujícím 50 míst na sezení. Počítáme s určitým rizikem neobsazenosti, z tohoto důvodu zvolíme počet 40 účastníků zájezdu při daných cenách.

FAKULTATIVNÍ ZÁJEZDY

Jednodenní fakultativní zájezd do Dubrovníku, prohlídka historického centra města.

Cena výletu: 650,- Kč (cena nezahrnuje vstupy)

Jednodenní fakultativní výlet na ostrov Brač s „**Fishpicnicem**“

Cena výletu: 1200,- Kč

MOŽNOSTI UBYTOVÁNÍ A STRAVOVÁNÍ

Vzhledem k charakteru a programu zájezdu bylo vybráno ubytování ve dvouhvězdičkovém hotelu s polopenzí.

V souvislosti s tímto autokarovým zájezdem budeme hovořit o **HOTELU RUSKAMEN **** v Omiši.

Při výběru tohoto hotelu bylo bráno v úvahu zejména finanční hledisko v závislosti na časovém období, ve kterém se zájezd uskuteční, dále poloha hotelu (vzdálenost od pláže a centra města) vybavenost hotelu a možnosti poskytnutí skupinové slevy při naplněnosti hotelu nad 25 osob.

Informace a ceny jsou čerpány z katalogu cestovní kanceláře **VÍTKOVICE TOURS**.

HOTEL RUSKAMEN ** - OMIŠ

Poloha: Hotel se nachází ve svahu uprostřed borovicového háje, cca 7 km od centra Omiše. Hotel je vzdálený cca 50 m od krásné oblázkové pláže vhodné zejména pro děti.

Ubytování: Všechny jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje mají kompletní koupelnu s WC, balkon s výhledem na moře, klimatizaci, satelitní televizor a telefon.

Vybavení: Dále je hostům k dispozici restaurace, aperitiv bar, směnárna, trezor, TV místnost, terasa a uzavřená diskotéka a venkovní bazén.

Stravování: Polopenze je obsažena v ceně zájezdu, snídaně formou bufetu, večere – výběr z menu se salátovým bufetem.

CENÍK UBYTOVÁNÍ A STRAVOVÁNÍ

Zde si uvedeme ceny vybraného ubytovacího zařízení (hotelu RUSKAMEN cca 7 km od centra Omiše v období plánovaném pro realizaci zájezdu (tj. 8 – 17. 6.). Ceny jsou uvedeny v eurech a přepočteny na Kč. Tabulka č. 4-15 ukazuje ceny ve vybraném ubytovacím středisku

Tabulka č. 4-15: Ceny ve vybraném ubytovacím středisku

Název hotelu	Období	Cena za ubytování s polopenzí (osoba/den)	
Hotel Ruskamen	8. – 17. 6. 2013	28,- Eur	700,- Kč ¹⁵

Zdroj: vlastní zpracování

Z těchto cen budeme rovněž vycházet v kapitole Kalkulace zájezdu.

PROGRAM NA JEDNOTLIVÉ DNY

1. den – Sobota 8. 6. 2013

Trasa: České Budějovice – Dolní Dvořiště (Wulowitz) – hranice Rakousko - Linz – Graz – Spielfeld - Šentilj

Program:

- 16:00 odjezd z Českých Budějovic
- 16:45 hranice - Dolní Dvořiště – Wulowitz (45 – minutová zastávka)
- 20:45 30 – minutová bezpečnostní a hygienická zastávka u odpočívadel poblíž města Selzthal.
- 24:00 hranice Rakousko - Slovinsko

2. den – Neděle 9. 6. 2013

Trasa: hranice Slovinsko - Šentilj – Maribor – Gruškovje – hranice Chorvatsko – Macelj – Krapina – Karlovac – Gračac – Knín – Sinj – Klis – Split - Omiš

---

¹⁵částky v CZK jsou zaokrouhlené na 1 desetinné místo, je počítán kurz 1 EUR = 25 CZ

Program:

00:00 – 00:30	30 minutová bezpečnostní a hygienická přestávka ve Slovinsku
4:00	hranice Slovinsko – Chorvatsko
5:30	30 minutová bezpečnostní a hygienická přestávka v Chorvatsku
7:30	příjezd do ubytovacího střediska Ruskamen cca 7 km od Omiše
8:30 - 9:30	ubytování v hotelu Ruskamen
9:30 - 17:30	individuální volno – možnost koupání na pobřeží
17:30 - 19:30	večeře
19:30 - 24:00	večírek na uvítanou s hudbou, nocleh

3. den – Pondělí 10. 6. 2013**Program:**

7:30 – 9:30	snídaně
10:00	odjezd na celodenní výlet do Splitu

Trasa: Omiš – Split

10:30	příjezd do Splitu
16:35	odjezd ze Splitu
17:10	příjezd do Omiše
17:30 – 19:30	večeře
	individuální volný program, nocleh

4. den - Úterý 11. 6. 2013**Program:**

7. 30 – 9:30	snídaně
9:30 – 17:30	individuální volný program – možnost koupání u moře
17:30 - 18:30	večeře
18:45	odjezd do Omiše
19:00	příjezd do Omiše
19:00 – 20:15	večerní prohlídka města, zejména historických památek
	návštěva benediktinského kláštera, návštěva pirátské pevnosti Mirabela
20:20 – 21:15	projížďka na loďce po řece Cetině
21:20	odjezd z Omiše
21:30	příjezd do ubytovacího střediska Ruskamen,
	individuální volný program, nocleh

5. den – Středa 12. 6. 2013

Program:

Trasa: Omiš - Split – Trogir - Primošten

7:30 – 8: 30	snídaně
9:00	odjezd do Trogiru
10:00	příjezd do Trogiru
10:00 – 13:00	prohlídka historického centra města
13:15	odjezd z Trogiru
14:00	příjezd do Primoštenu
14:00 – 15: 00	prohlídka letoviska Primošten Primošten leží na typickém poloostrovku, který vybíhá do moře. S pevninou je poloostrov spojen mostem. K historickým památkám na poloostrově patří drobná kaple sv. Rocha postavená v roce 1680 a před ní stojící socha kněze Iva Šariće. Na poloostrově v historickém jádru města se nachází nejvyšší bod ostrova (29 m), kde stojí kostel sv. Jiří z 16. století. Od kostela nebo ze sousedního hřbitova je pěkná vyhlídka do okolí.
15:00 - 15:30	ochutnávka proslulého vína Babič u místních vinařů
15:30 – 16:00	volný individuální program – možnost nákupu vína nebo koupání na pobřeží
16:10	odjezd z Primoštenu
17:55	příjezd do ubytovacího střediska Ruskamen
18:00 – 19:30	večeře individuální volný program, nocleh.

6. den – Čtvrtek 13. 6. 2013

Program:

7:30 – 9: 30	snídaně
9:30 – 17:30	individuální volný program - možnost koupání na pobřeží
17:30 – 19:30	večeře individuální volný program, nocleh

7. den - Pátek 14. 6. 2013

Program:

Trasa: Omiš – Split – Riviéra sedmi Kaštelů

7:30 – 9:30	snídaně
10:00	odjezd od ubytovacího střediska Ruskamen
11:00	příjezd na Riviéru sedmi Kaštelů
11:00 – 16:00	prohlídka všech sedmi Kaštelů pokud bude dostatek času, je zde možnost koupání.
16:15	odjezd z Riviéry sedmi Kaštelů
17:15	příjezd do ubytovacího střediska Ruskamen
1730 - 19:30	večeře individuální volný program, nocleh

8. den – Sobota 15. 6. 2013

Program:

7:30 – 9:30	snídaně
9:30 - 17:30	individuální volný program – možnost koupání
17:30 – 19:30	večeře individuální program, nocleh

Druhá možnost jak strávit tento den. Pro zájemce se nabízí fakultativní celodenní výlet na ostrov Brač s „**Fishpicnicem**“

7:30 – 8:30	snídaně
9:00	odjezd od ubytovacího střediska Ruskamen
10:15	příjezd do Splitu
10:30	odplutí lodi ze Splitu
10:30 – 11:10	oběd na lodi (grilovaná ryba, zeleninová obloha, víno)
11:15	příplutí do letoviska Supetar na ostrově Brač
11:20 – 12:20	procházka po letovisku Supetar
12:25	odjezd ze Supetaru
12:35	příjezd do letoviska Nerežišća
12:35 – 13:20	prohlídka letoviska Nerežišća
13:25	odjezd z letoviska Nerežišća
14:00	příjezd do letoviska Bol

15:05	odjezd vláčkem na nejkrásnější pláž Zlatni rat
15:10 – 17:10	koupání na pláži Zlati Rat
17:15	odjezd vláčku do letoviska Bol
17:25	odjezd z Bolu do letoviska Supetar
18:10	příjezd do letoviska Supetar
18:15	odplutí lodě ze Supetaru
19:00	příplutí lodě do Splitu
19:05	odjezd ze Splitu
19:50	příjezd do ubytovacího střediska Ruskamen
20:00 – 20:30	večeře
	individuální program, nocleh

9. den – Neděle 16. 6. 2013

Program:

Trasa: Omiš – Split – Trogir - Šibenik

7:30 - 9:30	snídaně
10:00	odjezd od ubytovacího střediska Ruskamen
12:00	příjezd do Šibeniku
12:00 – 15: 30	prohlídka historického centra města
15:30	odjezd ze Šibeniku
16:20	příjezd do Kninu
16:25 – 17:10	prohlídka historického města Knin prohlídka hradu (pevnosti) svatého Spasitele a farního kostela svatého Antonína Paduánského .
17:20	odjezd z Kninu

Trasa: Knin – Karlovac – Krapina – hranice Slovinsko – Gruškovje – Maribor –
hranice Rakousko - Spielfeld

21:15 – 21:45	30 minutová bezpečnostní a hygienická přestávka ve Slovinsku
24:00	hranice Slovinsko – Rakousko

10. den – Pondělí 17. 6. 2013

Trasa: Spielfeld – Graz – Linz - Wulowitz (Dolní Dvořiště) – České Budějovice

Program:

4:00 – 4:30	30 minutová bezpečnostní a hygienická přestávka v Rakousku
8:15	hranice Rakousko – Česká republika
9:00	příjezd do Českých Budějovic

4.3.1.2 Kalkulace

Tato bakalářská práce obsahuje kalkulaci cen autokarové dopravy pro pobytově - poznávací zájezd z Českých Budějovic do Omiše. Kalkulace uvádí informace o dopravci. Detailně se zabývá kalkulací dopravy, např. náklady na ujeté kilometry a čekací dobu, i stravné řidičů. Dále se zabývá náklady průvodce, ubytování, stravování a pojištění účastníků cestovního ruchu a pojištění cestovní kanceláře proti úpadku. Závěr se věnuje celkové kalkulaci nákladů.

AUTOKAROVÝ ZÁJEZD - ČESKÉ BUDĚJOVICE - OMIŠ

DOPRAVA

V tomto autokaru je k dispozici cestujícím 50 míst na sezení. Počítáme, s určitým rizikem neobsazenosti z tohoto důvodu, zvolíme počet 40 účastníků zájezdu při daných cenách. Celková smluvní cena za autobusovou dopravu: 70 000,- Kč. Cena za autobusovou dopravu pro jednu osobu: 1 750,- Kč.

Cena za autobusovou dopravu je smluvní a zahrnuje tyto položky

- platba a diety řidičům, kilometrovné včetně marže dopravce, rozdíl nafty mezi ČR a cizinou, čekací doby a DPH. Ubytování s polopenzí pro 2 řidiče je na základě objednávky nad 20 osob zajišťováno poskytovateli ubytovacích zařízení zdarma.

UBYTOVÁNÍ A STRAVOVÁNÍ

6 noclehů s polopenzí v hotelu Ruskamen/osoba: 5 490,-Kč

Cena za ubytování a stravování: 5490,- Kč

Cena komplexního pojištění/osoba, den: 30,- Kč

Cena komplexního pojištění/osoba na celý zájezd: 300,- Kč

ZÁKONNÉ POJIŠTĚNÍ CK PROTI ÚPADKU

Cena pojištění na 1 osobu na celý zájezd: 140,- Kč

PRŮVODCE

Smluvní částka za celý zájezd (při polopenzi): 12 000,- Kč

Celková cena za ubytování s polopenzí pro průvodce: 5490,- Kč

Celkové náklady na průvodce: 17 490,- Kč

Náklady na průvodce/osoba: 437,- Kč

Průvodcovskou službu pro tento autokarový zájezd zajišťuje průvodce pracující na živnostenský list. Vzhledem k tomu, že není stálým zaměstnancem CK, nemá ze zákona nárok na diety. Bude mu tedy vyplacena smluvní částka 12 000,- Kč za celý zájezd. Dále má nárok na bezplatné ubytování se stravováním v rozsahu polopenze po dobu celého zájezdu.

VÝPOČET CENY ZÁJEZDU

Celkové náklady na osobu:	8 117,- Kč
Marže CK 10 %:	811,70 Kč
DPH 21 % z 10 % marže CK:	170,45 Kč
Celková cena zájezdu:	9 099,- Kč
PRODEJNÍ CENA	9 100,- Kč

Kalkulované ceny zájezdu odrážejí kvalitu a rozsah všech jednotlivých služeb, které vytvářejí komplexní produkt.

Mezi tyto dílčí služby řadíme: dopravu, ubytování, stravování, komplexní cestovní pojištění, zákonné pojištění CK proti úpadku a služby průvodce.

Veškeré výše zmíněné služby i výsledná prodejní cena zájezdu hraje bezpochyby důležitou roli v uplatnění produktu na trhu, kterému věnujeme následující kapitolu.

4.3.1.3 Uplatnění zájezdu na trhu

Desetidenní pobytově - poznávací zájezd nazvaný „*Historické perly střední Dalmácie*“ je zájezdem náročným a to z hlediska tvorby a přípravy celého produktu, tak z hlediska vlastní realizace zájezdu (máme na mysli hlavně náplň programu a dobu trvání), z čehož

samozřejmě vyplývá i hledisko finanční. Je však nutné podotknout, že zájezd je atraktivní a zároveň cenově velmi přijatelný.

Zájezd osloví především všechny ty, kteří mají zájem spojit aktivní dovolenou v podobě poznávání památek s odpočinkem u moře na Středodalmatském pobřeží. Významný segment trhu v závislosti na věku účastníků budou tvořit pravděpodobně zejména klienti do 30 let, kteří jezdili v dětství na pobytové zájezdy do Chorvatska se svými rodiči a mají zájem tuto oblast ještě více poznat z hlediska kultury, dále pak střední věková skupina a rovněž senioři s dobrou zdravotní a fyzickou kondicí.

Zájezd se naopak jeví jako nevhodný pro rodiny s dětmi hlavně proto, že termín jejich dovolené je časově omezen školními prázdninami a zároveň proto, že program zájezdu je pro děti do 10 let poměrně náročný.

Hlavní podíl na atraktivnosti zájezdu má výběr lokality a samotné destinace. Střední Dalmácie je považována za nejkrásnější oblast jadranského pobřeží, s nepřehledným množstvím přírodních atraktivit, historických památek, ilyrské kultury s okouzlující přírodou. Rekreační středisko Ruskamen, cca 7 km od Omiše, je ideálním místem pro dovolenou, turistům nabízí vynikající pláže a ničím nerušený klid, který je pro dokonalou koncentraci na dovolené nesmírně důležitý.

Neméně důležitou roli hraje termín zájezdu, jenž byl velice pečlivě vybírán. Vzhledem k místnímu klimatu a počasí není vhodné realizovat pobytově – poznávací zájezd v měsících červenec a srpen, neboť teploty v tomto období jsou zde příliš vysoké a extrémní horka by zbytečně znepříjemňovala účastníkům pobyt. Proto byla k uskutečnění daného zájezdu zvolena první polovina měsíce června, kdy jsou ve střední Dalmácii letní teploty, vhodné pro koupání v moři, počasí je při poznávacích zájezdech příjemně slunné, ale nejsou zde extrémní horka.

Velmi významným faktorem, který ovlivní úspěšnost, je kvalita veškerých služeb, které vytvářejí komplexní balík.

Při cestě do Chorvatska je třeba dbát na pohodlí účastníků cestovního ruchu a na vysokou úroveň cestování.

Doprava je zajištěna u kvalitní autobusové společnosti, která disponuje technicky dobře vybavenými dopravními prostředky, a bezpečnost dopravy zaručují zkušení řidiči.

Důležité je také zabezpečení kvalitního a vhodného ubytování a stravování, aby měli cestující možnost načerpat nové síly na další program v případě poznávacích zájezdů a zároveň se co nejlépe zotavit a odpočinout si v průběhu pobytu. Tyto služby je nutné sladit s plánovaným programem.

Z tohoto důvodu bylo vybráno ubytování ve dvouhvězdičkovém hotelu Ruskamen, cca 7 km od Omiše, který se nachází poblíž pláže a nabízí za přijatelnou cenu velice kvalitní ubytování. Co se týče stravování, byla zajištěna polopenze vzhledem k charakteru zájezdu. K úspěšnosti zájezdu by měli přispět rovněž zkušenosti a kvalifikovaní průvodci a na bezproblémový průběh cesty a pobytu by mělo mít pozitivní vliv i komplexní kvalitou poskytovaných služeb. Náš produkt je z hlediska ceny mnohem finančně přijatelnější pro klienty oproti produktům, které nabízejí jiné cestovní kanceláře cestovní pojištění, které je zahrnuto v ceně zájezdu pro všechny cestující.

Uplatnění zájezdu na trhu cestovního ruchu dále ovlivňuje cena produktu. Proto jsme se pokusili vytvořit zájezd v takové cenové relaci, aby byl dostupný co nejširší veřejnosti. Cena zájezdu odpovídá kvalitě poskytovaných služeb.

Analýzou trhu bylo zjištěno, že podobný produkt nabízí pouze několik cestovních kanceláří, což slibuje dobré uplatnění našeho produktu na trhu. Ve většině případů se jedná o velké cestovní kanceláře, jako CK VÍTKOVICE TOURS, CK KELLNER, CK DEAN nebo CK ZEMEK STARÁ BOLESLAV, které nabízejí pobytové a poznávací zájezdy do střední Dalmácie autokarem, letadlem nebo kombinovanou dopravou (tam autokarem, zpátky letecky a naopak). Odlišnost našeho produktu od výše uvedených cestovních kanceláří je dána počtem a typem výletů zahrnutých v ceně, termínem, typem ubytovacího zařízení, rozsahem. Pro lepší orientaci mohu uvést, že CK DEAN nabízí poznávací zájezd s názvem – CHORVATSKÝ KALEIDOSKOP. Program zájezdu zahrnuje návštěvu Národního parku Plitvická jezera, Národního parku Krka, historických měst Šibenik, Split, Trogir, Dubrovnik a starobylého městečka Ston. Tento poznávací zájezd trvá pět dní. Večer se první den odjíždí a pátý den se v poledne cestující vracejí domů. Cena zájezdu zahrnuje 2x ubytování s polopenzí v hotelu. Zastáváme názor, že je velmi fyzicky náročné za tři dny čistého pobytu navštívit tolik přírodních a historických atraktivit. Obdobný poznávací zájezd se stejným názvem, délkou pobytu a rozsahem služeb i cenou nabízí CK KELLNER. České cestovní

kanceláře opomíjejí význam pobytově – poznávacích zájezdů, které umožňují turistům čas zážitky z dovolené v klidu vstřebat, odpočinout si a načerpat nové síly.

4.3.1.2 Program 8 denního pobytově – poznávacího zájezdu

Náš druhý pobytově – poznávací zájezd s názvem „**ZA KRÁSAMI STŘEDODALMATSKÝCH OSTROVŮ**“ se bude konat v termínu 6. 9. – 13. 9. 2013. V průběhu tohoto autokarového zájezdu navštívíme Národní park Plitvická jezera, letovisko Bol, kde se nachází známá pláž Zlatni rat, která se pokládá za nejkrásnější pláž na Jadranu, proslulou Modrou jeskyní na ostrově Biševo a přenádherné levandulové lány na ostrově Hvar. Zejména milovníci přírodních atraktivit ocení různorodost a pestrost našeho zájezdu. Pro generaci českých turistů 21 – 40 let, kteří znají Chorvatsko od dětství z pobytových zájezdů u Jadranu, se jedná o nové objevení tradiční destinace. Těšíme se na příjemné přírodní a dobrodružné zážitky, které nás budou provázet celým pobytem.

PROGRAM ZÁJEZDU

1. DEN – Pátek 6. 9. 2013

Odjezd v odpoledních hodinách, odjezdové místo Brno, noční přejezd přes Rakousko a Slovinsko

2. DEN – Sobota 7. 9. 2013

Chorvatsko – příjezd v ranních hodinách k Národnímu parku Plitvická jezera, prohlídka Národního parku, odjezd do Makarské, ve večerních hodinách ubytování v Makarské v hotelu Biokovka, večeře, nocleh

3. DEN – Neděle 8. 9. 2013

Snídaně, individuální volný program, organizovaná prohlídka letoviska Makarská v doprovodu průvodce, večeře, nocleh

4. DEN – Pondělí 9. 9. 2013

Snídaně, celodenní výlet na ostrov Brač, návrat do Makarské, večeře, nocleh

5. DEN – Úterý 10. 9. 2013

Snídaně, celodenní výlet na ostrov Hvar, ve večerních hodinách ubytování v hotelu v letovisku Hvar, nocleh

6. DEN – Středa 11. 9. 2013

Snídaně, celodenní výlet na ostrovy Vis a Biševo, návrat do Makarské, večere, nocleh

7. DEN – Čtvrtek 12. 9. 2013

Snídaně, individuální volný program – možnost koupání v moři, odjezd cca okolo

18. hod. z Makarské, noční přejezd přes Slovinsko a Rakousko

8. DEN – Pátek 13. 9. 2013

Příjezd do ČR v ranních hodinách

AUTOKAROVÝ ZÁJEZD

CENA ZÁJEZDU za předpokladu 38 účastníků: 9 770,- Kč

Cena zahrnuje: Dopravu luxusním autobusem, ubytování ve tříhvězdičkovém hotelu v Makarské a v dvouhvězdičkovém hotelu na ostrově Hvar s polopenzí, komplexní pojištění, zákonné pojištění CK proti úpadku, průvodce, výlety zahrnuté v programu.

Cena nezahrnuje: nápoje k jídlu (kromě snídaně), v případě místní dopravy si jízdenku platí každý sám

Doporučené kapesné: **100,- EUR**

DOPRAVA

Je zajištěna luxusním autobusem MERCEDES - BENZ, který je vybaven klimatizací, WC, TV, videem, kávovarem a lednicí. Autobus bude přítomen v místě pobytu po celou dobu zájezdu a bude zajišťovat dopravu na všechny výlety zahrnuté v programu a v ceně zájezdu. U autokarového zájezdu musí být dodrženy mezinárodní dopravní předpisy AETR. Na základě těchto předpisů musí řidič dodržovat půlhodinové bezpečnostní zastávky po každých 3 – 4 hodinách jízdy a po 10 hodinách jízdy jednoho

řidiče má tento řidič nárok na osmihodinovou pauzu. Při pravidelných bezpečnostních a hygienických zastávkách podávají řidiči cestujícím teplé a studené nápoje. V tomto autokaru je k dispozici cestujícím 45 míst na sezení. Počítáme, s určitým rizikem neobsazenosti z tohoto důvodu, zvolíme počet 38 účastníků zájezdu při daných cenách.

MOŽNOSTI UBYTOVÁNÍ A STRAVOVÁNÍ

Vzhledem k charakteru a programu zájezdu bylo vybráno ubytování v tříhvězdičkovém hotelu s polopenzí a dvouhvězdičkovém hotelu se snídaní.

V souvislosti s tímto autokarovým zájezdem budeme hovořit o HOTELU BOKOVKA *** v Makarské a o HOTELU PHAROS ** na ostrově Hvar v letovisku Hvar.

Při výběru tohoto hotelu bylo bráno v úvahu zejména finanční hledisko v závislosti na časovém období, ve kterém se zájezd uskuteční, dále poloha hotelu (vzdálenost od pláže a centra města) a vybavenost hotelu.

Informace a ceny jsou čerpány z katalogu cestovní kanceláře VÍTKOVICE TOURS.

HOTEL BOKOVKA * - MAKARSKÁ**

Poloha: Tento oblíbený lázeňský hotel se nachází cca 800 m od staré části města cca 30 m od oblázkové pláže.

Ubytování: Všechny dvoulůžkové pokoje mají kompletní koupelnu s WC, balkon s výhledem na moře, klimatizaci, satelitní televizor a telefon.

Vybavení: Dále je hostům k dispozici restaurace, kavárna s terasou, směnárna, trezor, společenská místnost, dva vnitřní bazény s vyhřívanou mořskou vodou, fitness, sauna, masáže, aerobic, v blízkosti tenisové kurty a vodní sporty.

Hotel je zčásti využíván jako zdravotnické a rehabilitační zařízení, je vhodný pro lázeňské a sportovní pobyty.

Stravování: Polopenze v ceně zájezdu, snídaně - formou bufetu, večere – výběr z menu se salátovým bufetem.

HOTEL PHAROS ** - OSTROV HVAR

Poloha: Hotel pavilónového typu se nachází ve svahu porostlém piniemi, cca 600 m od centra města a cca 200 m od oblázkové pláže.

Ubytování: Všechny dvoulůžkové pokoje mají kompletní koupelnu s WC, balkon s výhledem na moře, telefon, možnost přistýlky.

Vybavení: Dále je hostům k dispozici restaurace, aperitiv bar, směnárna, trezor, TV místnost, terasa.

Stravování: Snídaně - formou bufetu, možnost dokoupení večeří

CENÍK UBYTOVÁNÍ A STRAVOVÁNÍ

Zde v tabulce č. 4-16 si uvedeme ceny námi vybraných ubytovacích zařízení (tj. hotel Biokovka Makarské a v hotelu Pharos na ostrově Hvar, v letovisku Hvar) v období plánovaném pro realizaci zájezdu (tj. 10. – 11. 9.). Ceny jsou uvedeny v eurech a přepočteny na české koruny. Tabulka č. 4-16 ukazuje ceny ve vybraných ubytovacích zařízeních.

Tabulka č. 4-16: Ceny ve vybraných ubytovacích zařízeních

Název hotelu	Období	Cena za ubytování s polopenzí (osoba/den)	
Hotel Biokovka	7. – 12. 9. 2013	35,- Eur	875,- Kč ¹⁶
Hotel Pharos	10. – 11. 9. 2013	36,- Eur	900,- Kč ¹⁷

Zdroj: vlastní zpracování

PROGRAM PODLE JEDNOTLIVÝCH DNÍ

1. den – Pátek 6. 9. 2013

Trasa: Brno – Mikulov – hranice Rakousko – Vídeň – Neunkirchen – Knoten – Graz – Spielfeld – hranice Slovinsko – Šentijl

---

¹⁶ částky v CZK jsou zaokrouhlené na 1 desetinné místo, je počítán kurz 1 EUR = 25 CZ

¹⁷ částky v CZK jsou zaokrouhlené na 1 desetinné místo, je počítán kurz 1 EUR = 25 CZ

Program

16:30	odjezd z Brna
17:30	Mikulov – hranice Rakousko (20 minutová přestávka)
21:30	35 minutová a bezpečnostní zastávka v Rakousku
00 00	hranice Rakousko – Slovinsko

2. den – Sobota 7. 9. 2013

Trasa: Šentjrl – Maribor – Gruškovje – hranice Chorvatsko – Don Macelj – Lučko – Karlovac – Slunj - Plitvička jezera – Gračac – Knín – Sinj – Split – Makarská

Program

1:30	hranice Slovinsko - Chorvatsko
4:30	35 minutová bezpečnostní a hygienická přestávka
7:00	příjezd do Národního parku Plitvička jezera
7:30 – 12:00	návštěva přírodního fenoménu Národního parku Plitvička jezera, jehož 16 terasových jezer spojuje 92 vodopádů. Oblast je Národním parkem již od roku 1949 a od roku 1979 jsou Plitvička jezera na seznamu světového přírodního bohatství UNESCO
12:30	odjezd z Národního parku Plitvička jezera
16:30	30 minutová bezpečnostní a hygienická přestávka v Chorvatsku
18:00	příjezd do Makarské
18:15 – 19: 15	ubytování v hotelu Biokovka v Makarské
19:15 – 20:30	večeře, individuální volný program, nocleh

3. den – Neděle 8. 9. 2013

7:30 – 9:30	snídaně
10:00 – 17:00	individuální volný program, možnost koupání
17:00 – 19:15	večerní organizovaná prohlídka Makarské
19:30 – 20:30	večeře
	individuální volný program, nocleh

4. den – Pondělí 9. 9. 2013

Program

7:30 – 9:30	snídaně
10:00	odplutí trajektu na ostrov Brač
10:30	příjezd do přístavu Sumartin na ostrově Brač
10:30 – 11:15	prohlídka letoviska Sumartin na ostrově Brač
11:20	odjezd ze Sumartinu do letoviska Selca na ostrově Brač
11:30 – 12:30	prohlídka letoviska Selca
12:35	odjezd z letoviska Selca
13:10	příjezd do letoviska Bol na ostrově Brač
13:10 – 14:10	prohlídka letoviska Bol
14:15	odjezd vláčkem na pláž Zlatni rat
14:15 – 17:15	koupání na krásné pláži Zlatni rat
17:20	příjezd vláčkem do letoviska Bol

17:25	odjezd z Bolu
18:05	příjezd do letoviska Sumartin
18:10	odplutí trajektem z přístavu Sumartin
18:40	příplutí do Makarské
19:00 – 21:30	večeře, individuální volný program, nocleh

5. den – Úterý 10. 9. 2013

Program

7:30 – 8:30	snídaně
9:00	odjezd z Makarské
9:30	příjezd do přístavu Drvenik
9:40	odplutí trajektem na ostrov Hvar
10:10	příplutí do přístavu Sećuraj na ostrově Hvar
10:15	odjezd z přístavu Sećuraj na Hvar
11:15	příjezd do letoviska Jelsa na ostrově Hvar
11:20 – 12:00	prohlídka letoviska Jelsa
12:05	odjezd z letoviska Jelsa
12:40	příjezd do letoviska Hvar
12:45 – 13:45	prohlídka letoviska Hvar
14:00 – 17:00	individuální program – možnost koupání v moři

17:10 – 18:10 ubytování v hotelu Pharos v letovisku Hvar
individuální volný program, možnost zakoupení večeře, nocleh

6. den – Středa 11. 9. 2013

Program

7: 30 – 8:00 snídaně

8:15 odplutí trajektu z letoviska Hvar

9:45 příplutí do přístavu Vis na ostrově Vis

9:50 odjezd z letoviska Vis

10:05 příjezd do přístavu Komiža

10:15 odplutí lodí na ostrov Biševo

10:45 příplutí do zátoky Mazuporat na ostrově Biševo

10:50 – 11:45 návštěva proslulé Modré Biševské jeskyně
Na ostrově je 14 jeskyní, z nichž nejznámější je proslulá **Modrá jeskyně**. Ta je přístupná úzkou a nízkou skalní branou, ale jen za klidného moře. Jeskyně je dlouhá 31 m a široká 18 m. Světlo proniká do jeskyně skalním otvorem pod vodou a lomem paprsků vzniká nádherná hra barev od stříbřité modrošedé až po zelenomodrou. Intenzitou světelného záření může Biševská jeskyně soutěžit s proslulou Modrou jeskyní na Capri u Neapole. Legenda o ní vypráví, že tu býval podzemní palác mořských víl. Optimální světelné podmínky jsou dopoledne mezi desátou a dvanáctou hodinou.

11:45 – 12.15 návštěva Medvědí jeskyně (Medvědí špilja)
Medvědí jeskyně dostala své jméno nikoli podle medvědů, ale podle tuleňů středomořských (též bývají označováni jako lachtani středomořští). Ti tady po staletí žili ve vysokém počtu, ale dnes se tu již nevyskytují.

12:15 – 13:15 individuální program – možnost koupání v malebné zátoce Mazuporat

13:30	odjezd lodí do přístavu Komiža na ostrově Vis
14:00	příjezd do přístavu Komiža na ostrově Vis
14:00 – 14:45	prohlídka historického centra přístavu Komiža
14:50	odjezd z Komiže do přístavu Vis
15:05	příjezd do přístavu Vis
15:10 – 15:55	prohlídka historického centra přístavu Vis
16:00	odplutí trajektu do přístavu Hvar na ostrově Hvar
17:30	příplutí trajektu do přístavu Hvar
17:35	odjezd do přístavu Sećuraj na ostrově Hvar
19:05	příjezd do přístavu Sećuraj na ostrově Hvar
19:15	odplutí trajektem ze Sećuraj
19:45	příplutí trajektu do přístavu Drvenik
20:15	příjezd do Makarské
20:20 – 21:00	večeře v hotelu Biokovka
21:00 – 21:30	ubytování na pokojích v hotelu Biokovka
	individuální volný program, nocleh

7. den – Čtvrtek 12. 9. 2013

Program

7:30 – 9:30	snídaně
9:30 – 10:00	opuštění hotelu Biokovka
10:00 – 17:30	individuální volný program - možnost koupání v moři
18:00	odjezd z Makarské

Trasa: Makarská – Split – Sinj – Knín – Gračac – Slunj – Karlovac – Záhřeb (Lučko) -

Macelj – hranice Slovinsko – Gruškovje

22:00	30 minutová bezpečnostní a hygienická přestávka v Chorvatsku
24:00	hranice Chorvatsko – Slovinsko

8. den – Pátek 13. 9. 2013

Trasa: Maribor – Šentilj – hranice Rakousko – Spielfeld – Knoten – Graz – Vídeň – Neunkirchen – Poysdorf – Mikulov – Brno

Program

1:15	hranice Slovinsko – Rakousko
5:30	30 minutová bezpečnostní a hygienická přestávka v Rakousku
6:45	hranice Rakousko – Česká republika
8:00	příjezd do Brna

4.3.2.1 Kalkulace

Tato bakalářská práce obsahuje kalkulaci cen autokarové dopravy pro pobytově - poznávací zájezd z Brna do Makarské. Kalkulace uvádí informace o dopravci. Detailně se zabývá kalkulací dopravy, např. náklady na ujeté kilometry a čekací dobu, i stravné řidičů. Dále se zabývá náklady průvodce, ubytování, stravování a pojištění účastníků cestovního ruchu a pojištění cestovní kanceláře proti úpadku. Závěr se věnuje celkové kalkulaci nákladů.

AUTOKAROVÝ ZÁJEZD – BRNO – MAKARSKÁ

DOPRAVA

V tomto autokaru je k dispozici cestujícím 45 míst na sezení. Počítáme, s určitým rizikem neobsazenosti z tohoto důvodu, zvolíme počet 38 účastníků zájezdu při daných cenách. Celková smluvní cena za autobusovou dopravu: 72 200,- Kč.

Cena za autobusovou dopravu/osoba: 1 900,- Kč. Cena za autobusovou dopravu je smluvní a zahrnuje tyto položky: platba a diety řidičům, kilometrovné včetně marže dopravce, rozdíl nafty mezi ČR a cizinou, čekací doby a DPH. Ubytování s polopenzí pro 2 řidiče je na základě objednávky nad 20 osob zajišťováno poskytovateli ubytovacích zařízení zdarma.

NÁMOŘNÍ DOPRAVA

Celková cena za trajektovou dopravu: 19 152,- Kč

Celková cena za trajektovou dopravu/osoba: 504,- Kč

UBYTOVÁNÍ A STRAVOVÁNÍ

5 noclehů s polopenzí v hotelu Biokovka/osoba: 4920,- Kč

1 nocleh se snídaní v hotelu Pharos na ostrově Hvar: 900,- Kč

Cena za ubytování a stravování/osoba: 5920,- Kč

KOMPLEXNÍ POJIŠTĚNÍ

Cena komplexního pojištění/osoba, den: 30,- Kč

Cena komplexního pojištění/osoba, celý zájezd: 240,- Kč

ZÁKONNÉ POJIŠTĚNÍ CESTOVÁNÍ KANCELÁŘE PROTI ÚPADKU

Cena pojištění/osoba, celý zájezd: 112,- Kč

PRŮVODCE

Diety na den: 18,- EUR

Diety na celý zájezd: 4 032,- Kč

Denní plat: 150,- Kč

Plat za celý zájezd: 1 200,- Kč

Celkové náklady na průvodce: 5 232,- Kč

Náklady na průvodce/osoba: 137,68 Kč

Průvodce pro tento autokarový zájezd nevlastní živnostenský list, pracuje pro CK na základě smlouvy o provedení práce. Budou mu vyplaceny diety, které při polopenzi činí dle zákona 40% ze 45,- EUR/den, tj. 18,- EUR. Dále dostane denní plat 150,- Kč. Ubytování s polopenzí poskytne partnerská společnost na základě objednávky 20 osob zdarma.

VÝPOČET CENY ZÁJEZDU

Celkové náklady/osoba:	8 713,68 Kč
Marže CK 10 %:	871,368 Kč
DPH 21 % z 10 % marže CK:	182,98 Kč = 183,- Kč
Celková cena zájezdu:	9 768,- Kč
PRODEJNÍ CENA:	9770,- Kč

Kalkulované ceny zájezdu odrážejí kvalitu a rozsah všech jednotlivých služeb, které vytvářejí komplexní produkt.

Mezi tyto dílčí služby řadíme: Dopravu (autobus + trajekt), ubytování, stravování, komplexní cestovní pojištění, zákonné pojištění CK proti úpadku a služby průvodce.

Veškeré výše zmíněné služby i výsledná prodejní cena zájezdu hrají bezpochyby důležitou roli v uplatnění produktu na trhu, kterému věnujeme následující a zároveň poslední část této práce.

4.3.2.2 Uplatnění zájezdu na trhu

Osmidenní pobytově – poznávací zájezd nazvaný „*Za krásami Středodalmatských ostrovů*“ je zájezdem velmi atraktivním a zároveň cenově velmi dostupným. Svou náročností a pestrostí z hlediska tvorby mnohé klienty velmi překvapí a umožní jim nezapomenutelný zážitek.

Zájezd osloví především všechny ty, kteří mají zájem spojit aktivní dovolenou v podobě poznávání přírodní atraktivit s odpočinkem u moře na Středodalmatském pobřeží. Významný segment trhu v závislosti na věku účastníků budou tvořit pravděpodobně zejména klienti do 30 let, kteří se budou snažit poznat tradiční destinaci z jiné stránky, dále pak střední věková skupina a rovněž senioři s dobrou zdravotní a fyzickou kondicí.

Tento zájezd není vhodný pro rodinnou dovolenou a to z hlediska náročnosti programu i vlastní realizace. Pro rodinnou dovolenou není vhodný nejen termín zájezdu, ale i časová a fyzická náročnost celého programu. Děti budou těžko a pomalu zvládat náročné přesuny mezi destinacemi.

Hlavní podíl na atraktivnosti zájezdu má výběr lokality a samotné destinace. Rekreační středisko Makarská je ideálním místem pro dovolenou, turistům nabízí nádherně čisté moře, krásné pláže a zákoutí. Makarská také nabízí mnoho lákadel pro kulturní, sportovní a lázeňské vyžití. Skvostná příroda, nádherné pláže, malebné zátoky a řada přírodních atraktivit na středodalmatských ostrovech, dokáží okouzlit mnoho turistů, kteří pak při výběru své dovolené dávají přednost vždy jen ostrovům na středodalmatském pobřeží. Návštěva mnohých přírodních atraktivit na středodalmatských ostrovech je pro mnoho lidí nádherným zážitkem na celý život.

Neméně důležitou roli hraje termín zájezdu, jenž byl velice pečlivě vybírán. Vzhledem k místnímu klimatu a počasí není vhodné realizovat pobytově – poznávací zájezd v měsících červen, červenec a srpen, neboť je zde extrémně horké počasí, které by příliš

nepřispívalo k dobré kondici účastníků zájezdu. Proto byla k uskutečnění daného zájezdu zvolena první polovina měsíce září, kdy jsou ve střední Dalmácii již teploty přijatelnější a přitom je počasí stále letní.

Velmi významným faktorem, který ovlivní úspěšnost, je kvalita veškerých služeb, které vytvářejí kompletní balík.

Při cestě do Chorvatska je třeba dbát na pohodlí účastníků cestovního ruchu a na vysokou úroveň cestování. Doprava je zajištěna u kvalitní autobusové společnosti, která disponuje technicky dobře vybavenými dopravními prostředky, a bezpečnost dopravy zaručují zkušení řidiči.

Důležité je také zabezpečení kvalitního a vhodného ubytování a stravování, aby měli cestující možnost načerpat nové síly na další program v případě poznávacích zájezdů a zároveň se co nejlépe zotavit a odpočinout si v průběhu pobytu. Tyto služby je nutné sladit s plánovaným programem.

Z tohoto důvodu bylo vybráno ubytování v tříhvězdičkovém a dvouhvězdičkovém hotelu. Oba hotely se nacházejí co nejbližší k plážím i k centrům měst. Pokoje v tříhvězdičkovém hotelu Biokovka v Makarské a v dvouhvězdičkovém hotelu Pharos na ostrově Hvar jsou velice kvalitně vybaveny. Co se týče stravování, byla zajištěna polopenze vzhledem k charakteru zájezdu.

Na úspěšnosti zájezdu se podílí též zkušenosti a kvalifikovaní průvodci, kteří zodpovídají za bezproblémový průběh cesty. Podstatný význam má zde také komplexní cestovní pojištění, které je zahrnuto v ceně zájezdu pro všechny cestující.

Velký vliv na uplatnění zájezdu na trhu má jeho cena. Zájezd je dostupný co nejširší veřejnosti, jeho služby a cena odpovídají své kvalitě.

Analýzou trhu bylo zjištěno, že podobný produkt nenabízí žádná z několika cestovních kanceláří, což slibuje dobré uplatnění našeho produktu na trhu. Významné cestovní kanceláře, jako CK Zemek Stará Boleslav, Vítkovice Tours, CK KELLNER, nabízejí pobytově - poznávací zájezdy po střední Dalmácii pouze na pevnině, nebo pobytové zájezdy na ostrovech. Žádná z uvedených cestovních kanceláří, nenabízí pobytově – poznávací zájezd výlučně a cíleně po středodalmatských ostrovech.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo sestavit dva pobytově – poznávací zájezdy po střední Dalmácii a to tak, aby obstály především v tvrdém světě konkurence na trhu cestovního ruchu.

Výhoda těchto zájezdů spočívá v tom, že zahrnují i místa, která některé jiné cestovní kanceláře opomíjejí a jsou cenově přijatelné pro široký okruh klientů.

Střední Dalmácie je z pohledu cestovního ruchu velice přitažlivou oblastí Chorvatska. V posledních letech se snaží využívat téměř vše co má k dispozici - úchvatnou přírodu, nádherně čisté moře, magické hory, řadu přírodních atraktivit a historických památek – k tomu, aby si zde každý mohl najít to své. Střední Dalmácie je každým rokem krásnější a krásnější. A každým rokem zde zamíří nejvíce Čechů. Bez nadsázky ji lze nazvat oblastí českého moře. Piniové háje, nádherné moře, nekonečné promenády a hory jako by vystupovaly z moře rovnou k nebi...

Můžeme procestovat celý svět, ale takovou scenérii, jakou nám nabídne střední Dalmácie, nikde jinde nenajdeme.

Chorvatská republika, je jednou z nejvíce navštěvovaných zemí českými turisty, zejména proto, že český turismus zde měl své tradice již před druhou světovou válkou. V posledních letech vzrostl zájem o střední Dalmácii především u Francouzů, Norů a Švédů. Cestovní ruch se ve střední Dalmácii stále vyvíjí a věřme, že postupem času zde bude doveden k absolutní dokonalosti. Pevně doufám, že naše dva pobytově - poznávací zájezdy, které byly vytvořeny na základě dotazníkového šetření mezi potenciálními účastníky cestovního ruchu, naleznou na trhu cestovního ruchu své klienty a také značně přispějí k propagaci střední Dalmácie. V červenci 2013 se Chorvatská republika stala 28. členem EU a z toho důvodu se v mnoha ohledech ještě více přiblíží českým turistům.

Summary

The aim of this bachelor thesis was to prepare two combined beach and activity holiday packages through Central Dalmatia that could withstand the very tough competition on the travel market.

The benefit of such combined holidays is that they also include places that some other travel agencies have neglected, but are affordable for a wide range of clients.

The tours will appeal especially to those who would like to combine an active holiday in the form of exploring natural attractions and historical monuments with relaxing by the sea on the Central Dalmatian coast. As regards age, the most significant market segments will probably be clients under 30years old, middle-aged travellers, and seniors who are in good health and physically fit.

These packages are not suitable for family holidays due to the full programme and its organization. They are also more demanding as regards physical fitness and time and usually take place at times that are not the most convenient for families.

Another significant factor that influences success is the quality of all the services that make up the complete package. Transport should be provided by renowned bus operators which have well-equipped vehicles and experienced drivers.

It is also essential to ensure suitable high-quality board and lodging so that travellers can gather strength for another day's activities (during the active parts of the holiday) and to get the best possible rest and relaxation during their stay. The services must be harmonized with the planned programme. As far as meals are concerned, half-board was arranged with regard to the nature of the holidays.

Experienced and qualified guides responsible for the smooth running of the holiday are also of key importance for its success. Comprehensive travel insurance included in the price of the package for all participants also plays a significant role.

The prices of package deals have a substantial influence on the successful sale of such holidays on the market. The holidays must be accessible to the widest spectrum of the general public and the related services and prices must be proportional to the quality provided.

Seznam zkratk

CA – cestovní agentura

CK – cestovní kancelář

CR – cestovní ruch

UNWTO - Světová organizace cestovní ruchu

Seznam použité literatury

Knižní publikace:

1. ČERNÝ, D. a SMETANA P. *Dovolená - Chorvatsko*. Praha: Trade & Leisure Publikations, s.r.o., 2005. ISBN 1801-1527.
2. ČERTÍK, MIROSLAV a kolektiv autorů. *Cestovní ruch – vývoj, organizace a řízení*. Praha: Off, s.r.o., 2000. ISBN 80-238-6275-8.
3. GREGO, M. a J. KINDL. *Chorvatsko*. Praha: Svojka & Co., s. r .o., 2005. ISBN 80-7237-626-8.
4. KLÖCKER, H. a J. VAŠUT. *Dalmácie*. Havlíčkův Brod: Merian Live, 2003. ISBN 80-7236-311-5.
5. KOMÁRKOVÁ, L., J. SLÁDKOVÁ a K. SZENTESIOVÁ. *Chorvatsko - střední Dalmácie*. Praha: Kartografie, a.s., 2004. ISBN 80-7011-772-9.
6. KOVAL, J., L. SVOBODOVÁ a L. MACHÁČKOVÁ. *Společník cestovatele - Chorvatsko*. Praha: Euromedia Group, k. s. – Ikar, 2003. ISBN 80-249-0157-9.
7. KUNEŠOVÁ, E., NEDVĚDOVÁ A.. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Grada, a.s., 1992.
8. NĚMEC, D., J. PETRO a M. ŽILIC. *Chorvatsko - kapesní průvodce*. Brno: CP Books. a.s., 2005. ISBN 80-251-0596-2
9. ORIEŠKA, J. *Technika cestovního ruchu*. Praha: Idea Servis, 1999. ISBN 80-85970-27-9.
10. SAWAJDO, J., J. STOVRAJ a M. SCHREINEROVÁ. *Chorvatsko*. Bučovice: Ro-to-m, 2002. ISBN 80-8540-99-5.
11. KUČEROVÁ I. *Ekonomika se zaměřením na cestovní ruch*. Praha: Idea Servis, 1997. ISBN 80-85970-147
12. MORRISON A. *Marketing pohostinství cestovního ruchu*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-85605-90-2

Další publikace:

1. *Katalog cestovní kanceláře Vítkovice Tours, Ostrava, 2013.* Dostupné z: <http://www.ckvt.cz/>
2. *Katalog cestovní kanceláře Kellner, s.r.o., Písek, 2013.* Dostupné z: <http://www.kellnerck.cz>
3. *Katalog cestovní kanceláře DAEN INTERNATIONAL spol. s.r.o., Plzeň, 2013.* Dostupné z: <http://www.daen.cz>
4. *Katalog cestovní kanceláře Zemek Stará Boleslav - Jadran 2013.* Dostupné z: <http://www.chorvatskozababku.cz/>, <http://www.chorvatskoexclusive.cz/>

Elektronické zdroje:

1. Bílek. Mag Consulting s.r.o, Praha cit. [2013-03-18]. Dostupné z: <http://www.magconsulting.cz/>
2. Jadrolinija: přepravní společnost. [online]. [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.jadrolinija.hr>
3. Republic of Croatia - Croatian Bureau of Statistics. Croatian Bureau of Statistics [online]. 2013 [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: http://www.dzs.hr/default_e.htm
4. Chorvatsko - Ekonomická charakteristika země. *Businessinfo.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-07-08]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/chorvatsko-ekonomicka-charakteristika-zeme-18861.html#sec6>
5. Chorvatsko: Základní informace o teritoriu. *Bussinesinfo.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-07-19]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/chorvatsko-zakladni-informace-o-teritoriu-18778.html>
6. Chorvatské turistické sdružení. [online]. Praha [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.htz.cz>
7. Chorvatsko vloni navštívilo o sedm procent méně Čechů. *Novinky.cz* [online]. 2009, 15. ledna 2009 [cit. 2013-07-19]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/cestovani/158561-chorvatsko-vloni-navstivilo-o-sedm-procent-mene-cechu.html>
8. Národní parky v Chorvatsku navštívilo přes 2 miliony lidí. *Ubytování v Chorvatsku* [online]. 2013 [cit. 2013-07-19]. Dostupné z: <http://chorvatsko.ubytovanivchorvatsku.cz/narodni-parky-v-chorvatsku-navstivilo-pres-2-miliony-lidi/>

Seznam tabulek

Tabulka č. 3-1: Vývoj HDP a HDP/obyv. v letech 2006-2012	34
Tabulka č. 3-2: Podíl služeb na tvorbě HDP v letech 2007-2012	35
Tabulka č. 3-3: Základní makroekonomické ukazatele v letech 2007-2012.....	36
Tabulka č. 3-4: Počet turistů v Chorvatsku podle národnosti- 2006-2012	37
Tabulka č. 3-5: Počet noclehů zahraničních a domácích turistů-2006-2012	38
Tabulka č. 3-6: Počet noclehů zahraničních a domácích turistů-2006-2012	39
Tabulka č. 3-7: Návštěvnost Chorvatských národních parků zahraničními turisty v roce 2012.....	42
Tabulka č. 3-8: Počet českých turistů v Chorvatsku v letech 2006-2012	43
Tabulka č. 4-1: Přitažlivost Střední Dalmácie	45
Tabulka č. 4-2: Pohlaví.....	46
Tabulka č. 4-3: Věk.....	47
Tabulka č. 4-4: Vzdělání	48
Tabulka č. 4-5: Druh zájezdu.....	49
Tabulka č. 4-6: Názvy destinací.....	50
Tabulka č. 4-7: Ideální doba trvání dovolené.....	51
Tabulka č. 4-8: Zvolený dopravní prostředek	52
Tabulka č. 4-9: Vysněná destinace	53
Tabulka č. 4-10: Druh ubytování.....	54
Tabulka č. 4-11: Volba stravování.....	55
Tabulka č. 4-12: S kým nejraději na dovolenou.....	56
Tabulka č. 4-13: Způsob cestování.....	57
Tabulka č. 4-14: Množství investovaných peněžních prostředků.....	58
Tabulka č. 4-15: Ceny ve vybraném ubytovacím středisku.....	63
Tabulka č. 4-16: Ceny ve vybraných ubytovacích zařízeních.....	75

Seznam grafů

Graf č. 3-1: Počet turistů v Chorvatsku podle národnosti-2006-2012.....	37
Graf č. 3-2: Počet noclehů zahraničních a domácích turistů-2006-2012.....	38
Graf č. 3-3: Počet noclehů zahraničních a domácích turistů-2006-2012.....	39
Obrázek č. 3-1: Mapa národních parků v Chorvatsku	42
Graf č. 4-1: Myslíte, si že je Střední Dalmácie pro české turisty přitažlivá a že má co nabídnout?.....	46
Graf č. 4-2: Procentuální zastoupení mužů a žen	46
Graf č. 4-3: Věk respondentů.....	47
Graf č. 4-4: Vzdělání	48
Graf č. 4-5: V případě, že byste navštívil/a Střední Dalmácii jaký druh zájezdu zvolíte?	49
Graf č. 4-6: Jaké destinace se Vám vybaví v souvislosti se střední Dalmácií?	50
Graf č. 4-7: Jaká je podle Vás ideální doba strávená ve střední Dalmácii?.....	51
Graf č. 4-8: Jaký způsob dopravy byste zvolil (a) při cestě do střední Dalmácie?.....	52
Graf č. 4-9: Jaká města, historické památky a přírodní atraktivita jste již ve st. Dalmácii navštívili?.....	53
Graf 4-10: V případě, že navštívíte střední Dalmácii, jaký druh ubytování zvolíte? ..	54
Graf 4-11: Jaké stravovací služby byste zvolil (a) při pobytu ve střední Dalmácii? ..	55
Graf 4-12: Na dovolenou do střední Dalmácie byste vyrazil/a nejradyji	56
Graf č. 4-13: Při poznávacích zájezdech preferujete	57
Graf č. 4-14: Kolik peněžních prostředků byste byli ochotni utratit za dovolenou ve střední Dalmácii?	58

Seznam příloh

Příloha č. 1 a č. 2: Vzor formuláře dotazníku	92
Příloha č. 3: Šibenik	94
Příloha č. 4: Trogir	95
Příloha č. 5: Split	96
Příloha č. 6: Omiš	97
Příloha č. 7: Makarská	98
Příloha č. 8: Ostrovy Hvar a Brač	99
Příloha č. 9: Plitvická jezera	100
Příloha č. 10: Dubrovník	101
Příloha č. 11: Itinerář autokarového zájezdu – České Budějovice – Omiš	102
Příloha č. 12: Itinerář autokarového zájezdu – Brno – Makarská	103

Příloha č. 1: Vzor formuláře dotazníku

Prosím o vyplnění dotazníku, který mi pak poslouží jako základ pro vytvoření analytické části mé bakalářské práce na téma **Střední Dalmácie – produkty pro české turisty na Jadranu**.

Za vyplnění tohoto dotazníku Vám předem mnohokrát děkuji.

1. Myslíte, si že je střední Dalmácie pro české turisty přitažlivá a že má co nabídnout?

Ano – Ne

2. Váš věk

- a) do 20 let   b) 21 -30 let   c) 31 -40 let   d) 40 a více let

3. Pohlaví

- a) muž   b) žena

4. Dosažené vzdělání

- a) základní   b) vyučen (a) v oboru   c) středoškolské
d) vyšší odborné   e) vysokoškolské

5. V případě, že byste navštívil/a střední Dalmácii jaký druh zájezdu zvolíte.

- a) pobytové zájezdy
b) kulturně – poznávací zájezdy
c) kombinaci poznávacího a pobytového zájezdu
d) jiná možnost .....

6. Jaké destinace se Vám vybaví v souvislosti se střední Dalmácií – možné zaškrtnout i variant

- a) Historická města (Trogir, Šibenik, Split)
b) Malá přímořská města (Knin, Primoštěn, Gradac, Makarská)
c) Středodalmatské ostrovy (Brač, Hvar, Vis, Šolta, Biševo)

7. Jaká je podle Vás ideální doba strávená ve střední Dalmácií?

- a) 6 dní   b) 8 dní   c) 10 dní
d) 12 dní   e) 14 dní   f) 14 a více dní

Příloha č. 2: Vzor formuláře dotazníku

8. Jaký způsob dopravy byste zvolil (a) při cestě do střední Dalmácie?

- a) vlastní automobil   b) autobus   c) vlak   d) letadlo

9. Jaká města, historické památky a přírodní atrakitivity jste již ve st. Dalmácii navštívili nebo byste chtěl/a určitě navštívit. Můžete uvést některé z destinací obsažených v otázce č. 6.

.....

10. V případě, že navštívíte střední Dalmácii, jaký druh ubytování zvolíte?

- a) apartmán   b) penzion   c) hotel   d) chata, bungalov

11. Jaké stravovací služby byste zvolil (a) při pobytu ve střední Dalmácii?

- a) vlastní stravování
b) snídaně
c) večeře
d) polopenzi (snídaně, večeře)
e) plná penze (snídaně, oběd, večeře)
f) all inclusive (plná penze + svačiny + alkoholické a nealkoholické nápoje po celý den)

12. Na dovolenou do střední Dalmácie byste vyrazil/a nejradyji

- a) sám /a   b) s přítelem / přítelkyní   c) s partou přátel   d) s rodinou

13. Při poznávacích zájezdech preferujete

- a) individuální prohlídku, pouze s mapou a tištěných průvodcem
b) organizovanou prohlídku s profesionálním průvodcem
c) cestovní kanceláří připravený program s následnou individuální prohlídkou.

14. Kolik peněžních prostředků byste byli ochotni utratit za dovolenou ve střední Dalmácii?

- a) 6 000 - 10 000 Kč
b) 10 000 – 15 000 Kč
c) 15 000 – 20 000 Kč
d) 20 000 a více

Příloha č. 3: Šibenik

11

12

13

14

15

¹¹ Cathedral Sveti Jakov in Šibenik. *Find-croatia.com* [online]. 2013 [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.find-croatia.com/photos-croatia/sibenik/sibenik-cathedral/>

¹² Chorvatsko.cz. *Chorvatsko.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: http://www.chorvatsko.cz/tema/pict/sibenik_5.jpg

¹³ Turisticka zajezdnicna Grada Šibenik. *Sibenik-tourism.hr* [online]. 2013 [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.sibenik-tourism.hr/galerija>

¹⁴ FABIJANIČ, Damir. Šibenik. *Find-croatia.com* [online]. 2013 [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.find-croatia.com/photos-croatia/sibenik/sibenik/>

Příloha č. 4: Trogir

16

17

18

19

20

21

¹⁵ Photo. *Sibenik-tourism.hr* [online]. 2013 [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.sibenik-tourism.hr/en/photo>

¹⁶ Trogir - Fotogalerija. *Trogir* [online]. 2013 [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.tztrogir.hr/cms/content/clients/163/fotogalery/11/30756.jpg>

¹⁷ Trogir - Fotogalerija. *Trogir* [online]. 2013 [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.tztrogir.hr/cms/content/clients/163/fotogalery/11/30827.jpg>

¹⁸ Trogir - Fotogalerija. *Trogir* [online]. 2013 [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.tztrogir.hr/cms/content/clients/163/fotogalery/11/30766.jpg>

¹⁹ Trogir - Fotogalerija. *Trogir* [online]. 2013 [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.tztrogir.hr/cms/content/clients/163/fotogalery/11/30822.jpg>

²⁰ Fotogalerija. *Trogir.hr* [online]. 2013 [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.trogir.hr/GradTrogir/index.php/fotogalerija>

²¹ Fotogalerija. *Trogir.hr* [online]. 2013 [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: <http://www.trogir.hr/GradTrogir/index.php/fotogalerija>

Příloha č. 5: Split

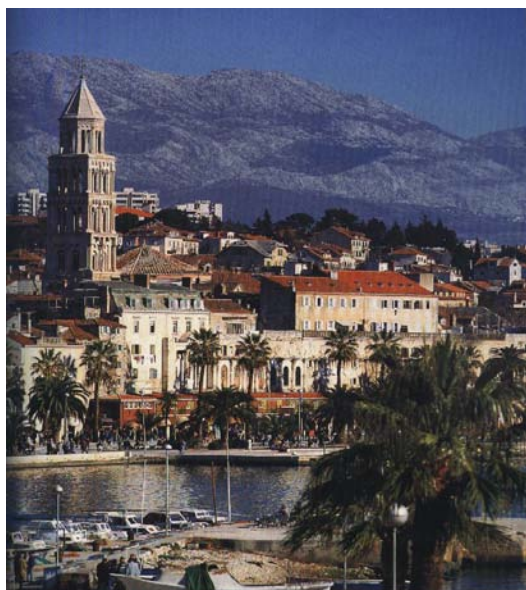
22

24

23

25

26

²² Fotografia. *Visitsplit.com* [online]. 2013 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: http://www.visitsplit.com/cms/modules/photogallery/public/phpthumb/phpThumb.php?src=/cms/modules/photogallery/public/upload/1_13547892476249.jpg&hp=600&wl=800&hs=600&aoe=0

²³ Fotografia. *Visitsplit.com* [online]. 2013 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: http://www.visitsplit.com/cms/modules/photogallery/public/phpthumb/phpThumb.php?src=/cms/modules/photogallery/public/upload/1_1354789244516.jpg&hp=600&wl=800&hs=600&aoe=0

^{24 - 30} TRAVIRKA. *Split – dějiny, kultura, umělecké dědictví*. 2003. vyd. Zadar: Forum, 2003

Příloha č. 6: Omiš²⁷

²⁷ Grand Omiš. *Turistička zajednica grada Omiša - službene stranice* [online]. 2013 [cit. 2013-07-20]. Dostupné z: http://tz-omis.hr/component/option,com_easygallery/act,categories/cid,33/Itemid,108/lang,en/

Příloha č. 7: Makarská

29

30

Příloha č. 8: Ostrovy Hvar a Brač

31

32

33

34

35

---

³⁰ vlastní fotografie

³¹ Chorvatsko.cz. *Chorvatsko.cz* [online]. 2011 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z:

http://www.chorvatsko.cz/stdalos/pict/bol_7.jpg

³² Hvar - přístav s budovou Arzenálu. *Chorvatsko.cz* [online]. 2011 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z:

http://www.chorvatsko.cz/stdalos/pict/hvar_6.jpg

³³ Hvar – městská lodžie a věž Leroj. *Chorvatsko.cz* [online]. 2011 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z:

³⁴ Brač - skalní klášter Blaca. *Chorvatsko.cz* [online]. 2011 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z:

<http://www.chorvatsko.cz/stdalos/braco.html>

³⁵ Hvar. *Uniline* [online]. 2013 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z:

<http://www.uniline.hr/portals/1/images/destinations/islands/hvar/hvar1.jpg>

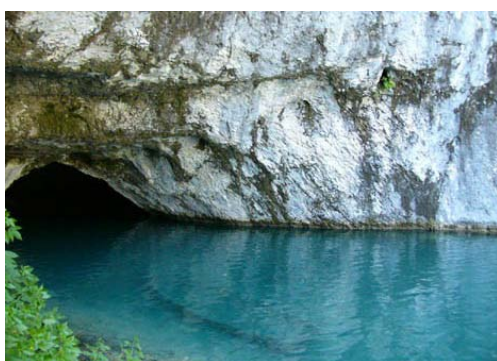
Příloha č. 9: Plitvická jezera

36

37

38

39

40

41

---

³⁶ Národní park Plitvická jezera. *Národní parky.info* [online]. 2013 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: <http://www.narodniparky.info/pic/plitvicka-jezera.jpg>

³⁷ Plitvická jezera. *Chorvatsko.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: http://www.chorvatsko.cz/vylet/pict/plitvice_6.jpg

³⁸ NP Plitvická jezera. *NP Plitvická jezera* [online]. 2013 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: <http://www.chorvatske.cz/region/kvarner/document/img/ch-np-plitvice-8.JPG>

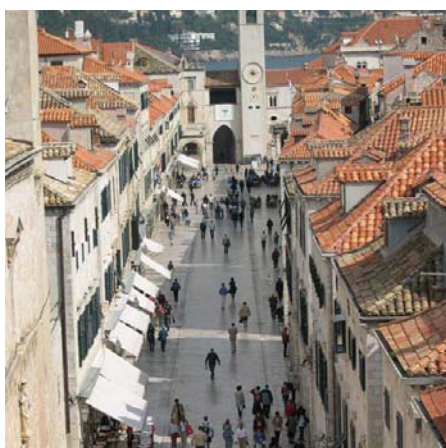
³⁹ Národní park Plitvická jezera z ptáčí perspektivy. *TipZone.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: http://www.tripzone.cz/content_img_cs/002/narodni-park-plitvicka-jezera-z-ptaci-perspektivy-w-2759.jpg

⁴⁰ Plitvická jezera. *ABC Tours* [online]. 2009 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: http://www.euvikendy.cz/pub/image.php/x_tph_filename/6c/882.jpg?image=/data/db/tph_filename/6c/882.jpg&c=euvikendy.cz

⁴¹ Plitvická jezera. *Cvok.cz* [online]. 2013 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: http://www.cvok.cz/galerie/_plitvice_07.jpg

Příloha č. 10: Dubrovnik

42

43

44

45

---

⁴² Dubrovnik. *Ubytování v Chorvatsku* [online]. 2013 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: <http://chorvatsko.ubytovanivchorvatsku.cz/wp-content/uploads/2011/12/dubrovnik.jpg>

⁴³ Dubrovnik. *Dubrovnik.videoreklama.info* [online]. 2013 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: <http://dubrovnik.videoreklama.info/images/dubrovnik6.jpg>

⁴⁴ Dubrovnik. *Plavby po Jadranu* [online]. 2009 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: <http://www.plavbypojadranu.cz/obrazky/trasy/3/dubrovnik-26.jpg>

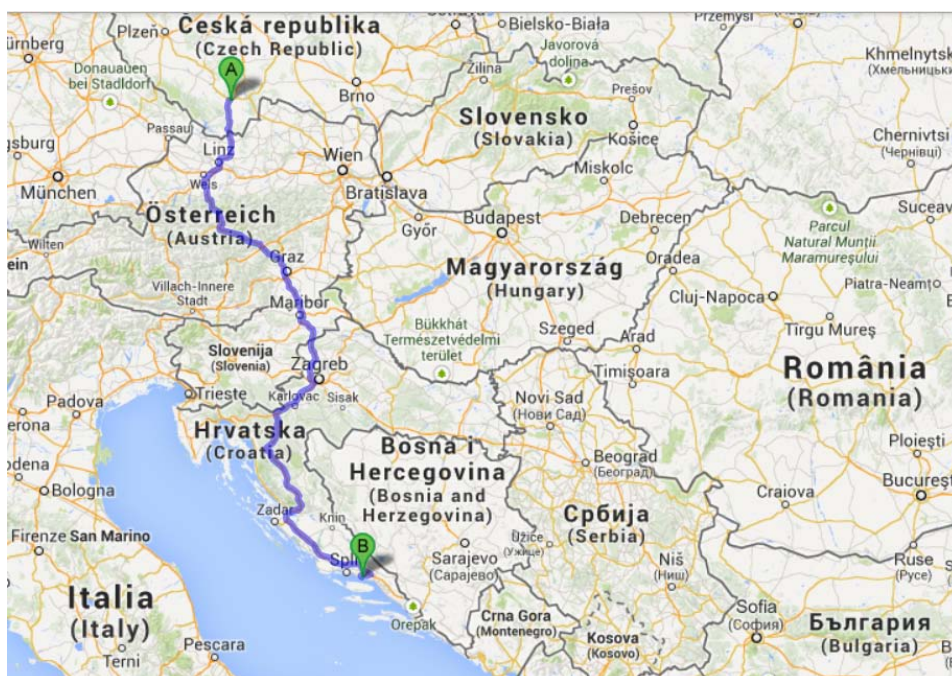
⁴⁵ Dubrovnik - riviéra. *Levně do Chorvatska* [online]. 2009 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: <http://levnedochorvatska.cz/wp-content/uploads/2011/01/dubrovnik-riviera->

Příloha č. 11: Itinerář autokarového zájezdu

ČESKÉ BUDĚJOVICE – OMIŠ

České Budějovice – Dolní Dvořiště.....	E 55,
Dolní Dvořiště – Wulowitz.....	E 55,
Wulowitz – Linz	E 55, A 7
Linz – Graz	E 57, A 9
Graz – Maribor.....	E 57, E 59
Maribor – Karlovac.....	A4, E 59, E 65, E71
Karlovac – Omiš	E 71

Zdroj: Mapy Google. *Google* [online]. 2013 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z:

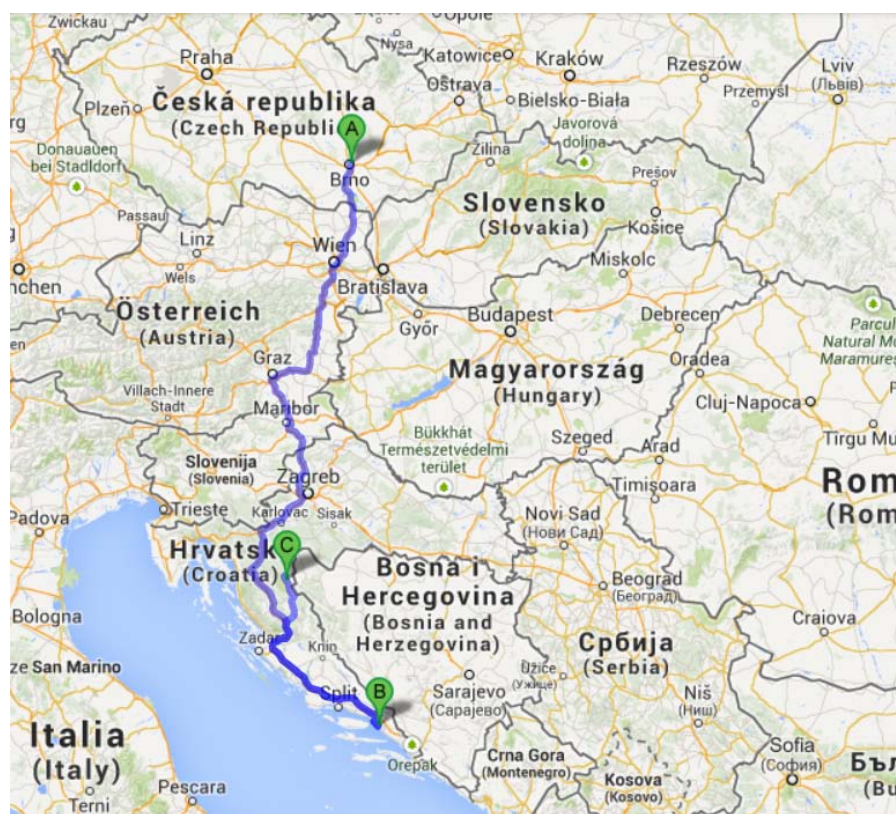
<https://maps.google.cz/maps?q=tabul%C3%A1tory+word+2010&ie=UTF-8&hl=cs>

Příloha č. 12: Itinerář autokarového zájezdu

BRNO – MAKARSKÁ

6. – 13. 9. 2013

Brno - Mikulov - hranice Rakousko	E 461
Mikulov - Vídeň.....	E 461
Vídeň - Neurkirchen - Knoten - Graz	E 59, A 9
Graz - Spielfeld - Šentilj - Maribor.....	E 59, A 4
Maribor - Karlovac	E 59, E 71
Karlovac - Slunj.....	E 71, E 59
Slunj - Plitvická jezera.....	1
Plitvická jezera - Makarská.....	E 71, E 65

Zdroj: Mapy Google. Google [online]. 2013 [cit. 2013-07-21]. Dostupné z: <https://maps.google.cz/maps?q=tabul%C3%A1tory+word+2010&ie=UTF-8&hl=cs>